

АРХИТЕКТА АЛЕКСАНДАР РУДНИК МИЛАНОВИЋ

Операција враћање ишчупаног срца

НАСТАВАК СУЂЕЊА У АФЕРИ „ИНДЕКС”

Агонија без краја

СТРАНА 6

„ВОДОВОД” УСАМЉЕН У БОРБИ ЗА ГРУЖУ

Судови суде, а градитељи граде

СТРАНА 7

ПРИВРЕДНИ КРИМИНАЛ 2000 – 2013.

Више ослобађајућих од осуђујућих пресуда

СТРАНА 9

ОДЛАЗАК ЛЕГЕНДЕ: ВЛАСТИМИР КОВАЧЕВИЋ - ВЛАСТА КОВАЧ

Кошарка је била читав његов живот

СТРАНА 16

Dvosobni stanovi i stanovi na 5. i 6. spratu za samo 833 evra/m² + PDV.

SAMO 833 € / m² + PDV

GRATIS
POSREDOVANJE

SMALLVILLE
KRAGUJEVAC
Prodaja i informacije: +381 34 635 2641
info@smallville.rs, www.smallville.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО

ЈАНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

TRAVEL AGENCY
HOLIDAY

034 335 220 - 021 47 37 136
www.holiday.rs

Reciklaža kertridža i tonera

dobar kertridž mir u kući

Refilm

Karađorđeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 64

PERMONT

- ROLETNE
- VENECIJANERI
- TRAKASTE ZAVESE

063 853 9 006

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

На референдум

Пише Драган Рајичић

Има доста нелогичности око ове узбудљиве реконструкције Владе. Пре свега, елементарна логика каже, а у УРС-у то и признају, да су партије које чине владајућу коалицију на министарска и остала најважнија управљачка места поставили своје најспособније људе. И сад, ако нешто није било како треба, странке треба да оно најбоље што су имали замене исто тако најбољим којих, дабоме, на лагеру нема у неограниченим количинама. Где да нађеш, на пример, два Динкића, када њега мајка само једном рађа!

Кладим се у своју плату, која ми служи за набавку хлеба и млека и још једне потребштине које тренутно не могу да се сетим, да се и Сулејман, пардон Вучић Величанствени, горко каје што је иницирао целу ову комедију, кад ће, реконструисали се или не, ионако све бити како он каже. Једина велика одлука коју је самостално донео актуелни премијер Ивица, опет дајем пример, била је она када је одлучио да више не буде онај него овај Дачић, јер је онај био толика штеточина да са овим више и није могао да остане под истим кровом, тј. у истој кожи. Те га је истерао из себе да му више не смета на европском путу.

Најузбудљивије је, ипак, у УРС-у, где је Млађо упрего све органе странке не би ли била решена дилема да ли да он, са све Верицом и Сузаном, настави даљи рад у овој Влади. До тренутка када ја ово пишем није му се, међутим, посрећило да своју недоумицу реши. Он је проблем бацио на астал Главном одбору, али је Главни одбор исти вратио у Председништво, што ће рећи да је практично опет он на потезу. Нису се, наравно срсли са фотељама ни он, ни Верица, ни Суза, то су чак и сами приметили, али, опет, јебеш владу која Динкића нема! Нема сумње да је њега опште добро натерало да стегне зубе и дочепа се Министарства финансија и од оваквих коалиционих партнера, јер ако он не контролише наше паре онда је питање да ли бих ја данас имао и за ону трећу потребштину чијег имена малочас нисам могао да се сетим, Али, сетим сам се сад, ради се о тоалет папиру!

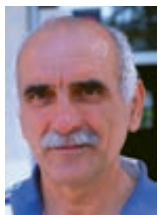
Да се сироти урсовци не би више оволико мучили и натезали, те да ли да ту тешку одлуку треба да донесе Главни одбор, Председништво или они сами (мој утисак је да су сви пунолетни!), ево идеје како да то ураде на најбезболнији начин. Треба, брате, да испослују још један референдум, па нека народ донесе ту одлуку. Питање би било једноставно: да ли сте за то да Млађо, Верка и Суза наставе тамо где су стали? Уз питање била би и једна фуснота у којој би стајало: ради лакшег гласања избацити из главе оних хиљаду Динкићевих евра за акције.

Ем, све демократски и транспарентно, ем се код нашег европејца Млађе отклања опасност од добијања киле због превеликог терета који су му наши реконструктори натоварили на нејака плећа. Као да на њима већ не стоје и све оне афере због којих му је колега Вучић претио хапшењем пре него што му је предао кључеве од државне ризнице. А ако му народ на референдуму откаже даљу сарадњу, сигуран сам да ће Млађо то мирно и достојанствено поднети јер свако, па и народ, има право на лош дан.

Како, међутим, није искључено да нас епилог приче о реконструкцији доведе и до нових избора, и за ту опцију имам помало револуционаран, али надам се и веома добар предлог. Ако до њих дође и кад дође, ми да гласамо СМС-ом, јер ће нам то бити и најјефтиније и најкомфорније, уз напомену да те гласове, у томе је револуционарност предлога, не треба нико да броји. Овде је одавно воља народа оно што се далеко од његових очигуј договори после избора.

АНКЕТА У КАКВОЈ ТО ЗЕМЉИ ЖИВИМО ?

М. Ињашиновић

Миленко Јањић,
возач:
- На бедему богатог Запада, а од беде Истока. Свет ради, Немачка се гради!

Бранислав Тодоровић,
алатничатр:
- Не ваљају нам ни систем ни власт.

Зорислав Шкорић,
пензионер:
- Србија је на клацкалици Европске уније.

Јелена Оташевић,
ученица:
- У земљи из које морамо да бежимо, ако хоћемо поштено да радимо и нешто да стекнемо.

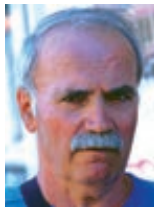
Јована Живић,
студент ФИН-а:
- Беда „небеског народа“ је еквивалент озонском омотачу!

Радосав Јелесијевић,
شناјдер:
- Живимо у земљи и са влашћу какву смо заслужили.

Драган Каћевић,
магационер:
- Ма, не вреди два динара, био сам радник, а сада сам клошар.

Рајко Гашић,
дипл. економиста:
- И ми и она копрцамо се у свакодневним проблемима.

Берислав Стевановић,
машински инжењер:
- Ма, одавно је у оној ствари!

ЖИТОПРОДУКТ
Крагујевац, Војводе Путнина 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoproduct@nadlanu.com

Брешно по произвођачким ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива
Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

energetski efikasni prozori i vrata

акција:
sigurnosni
PVC prozori
po ceni običnih
PVC prozora

*акција траје до 01.septembra
034/330 870 suncemarinkovic.com

Предложено решење да штрајк убудуће може да се одвија само у кругу предузећа и да се радницима забрањује излазак на улице наилази на оштре критике синдиката, јер ограничава њихово право на протест. Оваква забрана, сем у Великој Британији, не постоји нигде у Европској унији

Потекле две деценије, које у Србији називамо временом транзиције, обележене су и масовним протестима радника на јавним местима, улицама и трговима, на којима су за своје захтеве успевали да добију подршку јавности и да убележе важне синдикалне победе. Колико су протести на улици јако синдикално оружје показали су крагујевачки оружари 1996. године, за време власти Милошевића, а да томе прибегавају и данас видело се пре десетак дана, када су изашли на трг Код крста, како би протествовали због одлуке да представници запослених не могу више да буду чланови Надзорног одбора.

Нацрт новог Закона о штрајку, који би на јесен требало да се нађе у скупштинској процедури, узбукао је духове у синдикалним организацијама, јер предвиђа да се штрајкови убудуће могу организовати искључиво у просторијама предузећа, из чега следи да би излазак радника на улице био забрањен. Овакво решење не наилази на критике само у Србији већ, и по тумачењу неких међународних организација, доноси ограничење које не постоји ни у једној земљи Европске уније, изузев Велике Британије.

Према изјави Манса Мартенсена, портпарола Еурофаунда, агенције ЕУ која се бави побољшањем усло-

ва за живот и рад у Европи, оваква измена водила би ка ограничењу права запослених која не постоје у Европи, јер се излазак штрајкача на улице нигде (сем у Британији) не спречава законом, иако су сама правила о штрајковима различита од земље до земље и негде се регулишу и законом о раду.

Циљ је Београд

Драган Илић, председник Самосталног синдиката фабрике „Застава оружје“, каже да се ова организација, која је постала синоним за радничке уличне протесте, никако неће помирити са предложеним решењем из Нацрта закона и да су такав став пренели и својој централни у Београду. По његовом мишљењу, циљ оваквог ограничења није само да се радницима по Србији забрани излазак на улице, већ пре свега да се спречи њихов долазак у Београд и протествовање испред зграде Владе, чему прибегавају многи синдикати у земљи.

НОВИ ЗАКОН О ШТРАЈКУ НА УДАРУ КРИТИКА

Синдикати не дају улицу

- Ми смо имали искуство из 2011. године, када су наши радници заузели магацин готовог оружја пуних 17 дана због кашњења зарада. Чак ни то није донело решење у преговорима са Министарством одбране, али када смо осамнаестог дана кренули за Београд већ у путу добили смо неке предлоге како да се проблем реши и док смо тамо стигли практично смо већ постигли договор, каже Илић.

И Горан Милетић, председник Самосталног синдиката Фабрике камиона „Застава“, има богато искуство са штрајковима и протестима на улици и сматра да ће ако предлагач закона остане при овим решењима

ника, или, на пример, када смо прошле године протествовали испред филијале Фонда за здравствену заштиту због тога што није било решено питање овере здравствених књижица за раднике фирми у реструктурирању. Такве захтеве наш послодавац није могао да решава, јер је све то у надлежности државе, а да смо штрајковали у кругу фабрике никога за то не би било брига. Зато смо морали да изађемо на улицу, каже Милетић.

Није дозвољено ни сада

За Југослава Ристића, председника Градског већа Самосталног синдиката у Крагујевцу, који је претходно годинама водио синдикат оружара, није тешко наћи одговор на питање зашто код нас штрајкови у кругу фабрике нису ефикасни и због чега радници често излазе на улицу.

- Циљ штрајка је да се прекидом производње нанесе штета послодавцу и он принуди да попусти у решавању захтева. Међутим, код нас смо у гљачкашкој приватизацији добили велики број нових власника предузећа којима и није био циљ производња, већ им је, напротив, одговарало да се она угаси како би дошли до имовине коју ће потом рентирати или даље рапродавати. У тим условима штрајк такве послодавце нимало не погађа, па су зато радници морали да излазе на улице, закључује Ристић.

Он сматра да је требало ићи обрнутим путем и поништавати такве

приватизације где је производња угашена, а радници отпуштени и празне хале се издају у закуп, каквих има на претек и у Крагујевцу, а не ограничавати право на протесте. Ристић, међутим, указује на податак који је за сада измакао пажњи критичара нових решења. Ради се о томе да штрајк ван круга фабрике није дозвољен ни по сада важећем Закону о штрајку, који је донет 1996. године. И у том закону стоји, како тврди Ристић, да се штрајк организује у просторијама послодавца.

Ово решење, међутим, није спречавало раднике да излазе на тргове, а разлог овај саговорник види у томе што док траје обустава рада у кругу предузећа за учеснике важе одредбе Закона о штрајку, а када напусте круг и кроче на улицу прелазе у надлежност Закона о јавним окупљањима. Управо тај закон и прописује да синдикати, уколико желе да изведе

Драган Илић, Самостални синдикат „Застава оружје“: Због кашњења зарада 2011. године држали смо 17 дана магацин готовог оружја под опсадом, али то није донело решење. Када смо 18. дана кренули за Београд још у путу добили смо неке предлоге и док смо тамо стигли практично смо већ постигли договор

ду људе ван фабрике, морају полицији да пријаве одржавање јавног скупа у року од пет дана унапред.

По Ристићу, важећи Закон о штрајку није требало ни мењати, јер на њега примедбе нису имали ни синдикати ни послодавци. Већу пажњу он скреће на друга решења из овог закона, због којих је и до сада било много више спорова. Ради се о томе да по важећем Закону о штрајку није дефинисано шта је то минимум процеса рада који треба очувати и за време обуставе рада. Око тога је било много проблема јер су се послодавци трудили да у тај минимум убаци што шири круг послова, како би се заправо што више радило док се штрајкује. То би могло да се избегне тако што би се предузећа обавезала да минимум просеца рада дефинишу кроз своје опште акте или кроз колективни уговор, сматра Ристић.

- Закон о штрајку јесте важан и могуће је да постоји намера да се ограничење излазак запослених ван круга предузећа, али верујем да до тога неће доћи. Било је раније и неких много горих решења која су у међувремену отпала, као што је „лок аут“, или „закључане капије“, што постоји у неколико земаља Европе. Реч је о томе да када започне штрајк радници се избаце на улицу и капије фирме се закључавају. То је отпало и неће код нас бити примењено. Међутим, далеко већу тежину имаће измене Закона о раду које се најављују, јер ће оне знатно више утицати на животе запослених, закључује Југослав Ристић.

Милош ПАНТИЋ

Горан Милетић, Самостални синдикат Фабрике камиона: Многе захтеве не може да решава наш послодавац, јер су у надлежности државе и да смо штрајковали у кругу фабрике никога за то не би било брига. Зато смо морали да изађемо на улицу

СКРИВЕНИ МОТИВИ И ПРАВИ ДОМЕТИ РЕКОНСТРУКЦИЈЕ ВЛАДЕ

Вучић валоризује своју моћ

Прича о рокадама у извршној власти делује као намера првог потпредседника Владе да покаже своју снагу и додатно спусти коалиционе партнере, односно да поремети однос који је успостављен прошле године на основу изборних резултата, тврди члан Председништва ЛДП-а Марко Николић

Пише Слободан Цупарић

Потпредседник Нове странке Владимир Павићевић, оне коју је направио экс демократа Зоран Живковић, изјавио је минулих дана да би посланици у Скупштини Србије требало да отворе дебату о одговорности и раду целе Владе у протеклој години, а не да „замајавају јавност“ причама да ће бити неких рокада министара. Међутим, ланац одговорности министара и других државних и јавних функционера није, нажалост, ни у рукама владе, а поготову није у рукама парламента, већ су они ту, како тврде стручњаци, само као државна форма да озакони партијске одлуке.

Не читава ли се на овом примеру биће партијске државе, коју смо наследили и само саобразили вишепартијској политичкој структури?

Наравно да суштина политичког система није институционални оквир, већ су то односи снага водећих партија, то јест олигархијских врхова странака, каже за „Крагујевачке“ политички аналитичар Бранко Радун. - То је реалност, не само код нас, него свуда у свету. Партије су олигархијске структуре, а постоје и разни лобији који су још мање видљиви и који на свој начин утичу на политику. Отуда је и прича о кадровским променама у влади реално у рукама странака, и сада, као и у свим претходним случајевима.

Марко Николић, члан Председништва ЛДП, тврди да се из понашања последње владе, које није различито од понашања прет-

ВЕСНА РАКИЋ ВОДИНЕЛИЋ
КАЖЕ ДА ЈЕ МОГУЋЕ ДА ВУЧИЋ
КРЕНЕ У АУТОРИТАРНОМ ПРАВЦУ

” Марко Николић: Питање је да ли се реконструкција ради због Владе или због Вучићеве намере да изврши кадровске промене у редовима својих напредњака

ходних, јасно види да се у Србији ради о партијској држави и о партијским системима моћи - и ту нема никакве професионализације. Нико не полаже рачуне и пита се за одговорност на месту на којем то треба да се чини, значи у парламенту, већ се све своди на одговорности према партијама које су их поставиле на дата места. Резултати се не мере према оствареним ефектима, него према партијској лојалности.

Оно на шта сам упозоравао у току претходних избора и на шта сада указујем да се мора променити ако желимо да мењамо Србију - није се променило, каже Зоран Драгишић, председник Покрета радника и сељака. - На пример ове такозване реконструкције владе јасно се види да постоји идеја да се партократски систем владавине још више унапређује.

■ Парламент без утицаја

О учинку и одговорности појединих министара не разговара се у парламенту, а посланици о томе не могу да питају своје бирачко тело, јер га немају. Њихово фактичко бирачко тело, по наредном изборном систему, представљају партијски комитети у којима сада пребројавају, претресају и престојавају своје кадрове које су послали у државне и јавне службе - укључив и министре. Јесу ли они нај-

одговорнији за небројене кадровске промашаје?

- Да би руководећи људи у странкама остали на власти или барем у опозицији, да не би пали испод цензуса, они, ипак, морају да обезбеде минимум неког рационалног кадровског потенцијала, уверен је Бранко Радун. - Најконкретније, наши политички кадрови су генерално лоши, јер је веома мало способних људи који се баве политиком.

Према речима Марка Николића, проблем је што се заносимо тиме да је могућа било каква реформа са оваквим кадровима које је влада изабрала у самом свом старту. Немогуће је да очекујемо и било какву успешну реконструкцију уколико се и даље образовањем бави Жарко Обрадовић, уколико о реформи пензионског система брине Јован Кркобабић, а о пловном каналу Морава „сања“ Милан Бачевић, министар рударства...

- Најодговорнији за кадровске промашаје су врхови странака, јер све што је лоше урађено везано је за њих, потенцира Зоран Драгишић. - Подсетимо, те кадрове су бирале партије, не народ. С друге стране, видимо да парламент нема никаквог утицаја на владу. Код нас је сва моћ у рукама политичких партија, па онда и оних који те странке финансирају. То се најбоље запажа на примеру садашњег покушаја реконструкције владе и ту видимо да је партократска владавина заиста рак-рана Србије.

■ „Спуштање“ коалиционих партнера

Кад је реч о реконструкцији, овој кампањској, која се одвија по „партијским кухињама“ и уз изјаву како је то тешко и много болно, морала би ваљда да почне од лидера и њихових комитета, по оној народној да се риба чисти од главе. Не делује ли прича о реконструкцији због промене политике измишљено - управо да би се изглегло питање одговорности?

- Јасно је да су у владу ушле највише политичке личности тих партија које сачињавају коалицију и сада сами ти врхови треба да одлучују о сопственим разрешењима на државним функцијама, потенцира Марко Николић. - То, свакако, не може лако да иде, поготово што њима није јасно због чега уопште треба да се изврши реконструкција владе, који су то нови циљеви и који би то други људи радили посао који су они до јуче обављали у својим ресорима.

Николић због тога сматра да цела прича око реконструкције делује више као потреба самог првог потпредседника Владе Србије да покаже своју снагу, способност и спремност да коалиционе партнере додатно „спусти“ и покуша да валоризује нарасту напрењачку снагу у минулих неколико месеци - односно да поремети онај однос који је успостављен прошле године када је влада формирана.

- Овде су партијски лидери одговорни само онима који их финансирају, тврди Зоран Драгишић. - И само они одлучују да ли ће их променити. Народ је на претходним изборима одбио да узме власт у своје руке, одбио да управља државом - што је уставно право. Уместо тога препуштено је партократијама да у његово име управљају, а резултат је незапосленост, глад, опште расуло...

Бранко Радун на ово гледа као на покушај да се неке ствари бар мало промене, као на иницијативу која долази, пре свега, од Александра Вучића. Да се нешто промени у функционисању владе, да неки министар који је лош и за кога се везују неке афере не остане ту четири године.

- Мислим, да се не лажемо, не можете сада очекивати од Обама да призна да је радио погрешно и да поднесе оставку, каже Бранко Радун. - Он ће да смени неког испод њега ко је одговоран. То је у сваком систему тако.

Онај ко у владајућим врховима први поштно и јавно призна своју одговорност и укаже на одговорност других лидера стећи ће, верују поједини аналитичари, много веће поверење бирача. Не даје ли Александар Вучић наду да је то и код нас могуће?

■ Јачи лидери од институција

- Досадашње понашање не даје наду да је то код нас заиста могуће, јер и сами кадрови Српске напредне странке, што у влади, што у јавним предузећима, нису показали никакве резултате да би се међу напредњацима видела спремност да се крене у реформу, тврди Марко Николић. - Могуће је да сам Вучић покушава да неке ствари из темеља промени. Међутим, погрешна је његова теза да пре свега треба да тражи проблем у другим партнерима, а не у сопственој странци. Јер, сама његова политика не наилази на добар пријем у СНС. Питање је да ли ће до реконструкције владе доћи не због соци-

јалиста и регионалаца, већ најпре због проблема да те промене спроведе у редовима напредњака, каже Николић.

Бранко Радун овим поводом подсећа да се о одговорности врло мало говорило између два круга избора, да сада уместо реконструкције све чешће видимо њену опструкцију, све већи отпор променама - нарочито онима због којих ће неке да ослабе позиције у влади. Али, генерално гледано, Бранко Радун верује да је јавност на страни идеје реконструкције и на страни Вучића који „гура“ ту замишља, док би је остали коалициони партнери најрадије игнорисали.

- Сад се народ ухватио за нешто, прошао је Новак Ђоковић, који више није тако бриљантан, измишљен је Александар Вучић као нова штака за коју ће се грађани држати, оцењује Зоран Драгишић. - Да ли ми уопште имамо бирачко тело? Дакле, имамо гласаче, немамо бираче. Имали смо Милошевића, па знамо како смо прошли, како смо прошли са Коштуницом, Ђинђићем, па са Тадићем. Ево, сад смо нашли Вучића. Шта ће бити кад се Вучић народу огади - за два-три месеца, пола године, годину, а огадиће се сигурно? Они који га сада кују у звезде, сутра ће бити најрадоснији када буде одлазио с власти. Битно је да људи схвате да је важно имати институције, а не некаког лидера. Док се то не промени, Србија ће бауљати од једног до другог лидера и тонити све дубље и дубље.

За сада нема сигнала да ће се темељно мењати нефункционални и коруптивни начин управљања, у народу познат као партијска држава, упозоравају, не без покрића,

” Зоран Драгишић: На пример ове такозване реконструкције Владе јасно се види намера да партократски систем још више јача

поједини скептични социолози. Пошто је сачекан дан у коме се одлучивало о добијању датума, Вучић је прешао на реализацију „претње“ о реконструкцији владе, која се већ месецима воза по таблоидима.

Истраживања јавног мњења готово свакодневно „челиче“ напредњачке мишице, а бројке говоре да популарност председника СНС наставља да расте, да је стигла до 67 одсто подршке грађана и да је Вучићев рејтинг већи од Дачићевог, Биласовог и Динкићевог заједно.

Весна Ракић-Водинелић, професор на београдском универзитету „Унион“, подсећа да постоји могућност да Вучић крене у ауторитарном правцу и да је заснована на ономе што је он у прошлости радио, али и на неким потезима, односно манирима, које практикује данас.

” Бранко Радун: Наши политички кадрови су генерално лоши јер је веома мало способних људи који се баве политиком

СВЕ МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ДОБИЛЕ САВЕТЕ

Политичка трка на стази грађана

Листа „Да скоцкамо Крагујевац“, што је био изборни псеудоним „Заједно за Шумадију“, у коначном скору победила у 48 од 78 месних заједница, напредњаци се после поновљених избора нису оглашавали

Завршише се и избори за савете грађана у месним заједницама. У недељу су поновљени, због претходних нерегуларности, у Старој радничкој колонији, Вашаришту и Илићеву. У градској изборној комисији кажу да сада није било неправилности и да је излазност бирача на Вашаришту и у Колонији била 18,25 посто. За Илићево није дат податак на сајту града.

Међутим, у саопштењу за јавност странке „Заједно за Шумадију“ наводи се да је гласало 27 одсто грађана са правом гласа у овим месним заједницама. Разлика није мала, а како је настала – можда ће неко накнадно јавно саопштити.

У истом обраћању „Заједно“ наводи се да је њихова листа, која се за ову прилику звала „Да скоцкамо Крагујевац“, убедљиво победила на Вашаришту и у Старој колонији, док је у Илићеву добила група грађана окупљена око одборника Демократске странке Саше Фургуле. „Заједно“ још каже да са ове две победе остварила већину у саветима у 48 од укупно 78 месних заједница.

САША МИЛЕНИЈЦ „ЗАВРШИО“ СА РАСПИСИВАЊЕМ ИЗБОРА ЗА МЕСНУ САМОУПРАВУ

Истовремено је медијима прослеђен списак, истоветан са оним који је постављен и на страначком сајту, ко су изабрани председници у 48 победничких МЗ, што је доказ да је листа „Да скоцкамо Крагујевац“, самостално или накнадно подржана од других – СПС или независни кандидати, у њима добила изборе.

Ко су председници у саветима преосталих 30 месних заједница „Заједно“ не објављује. Да ли само зато што нису „њихови“, или не знају имена, то је нагађање. Претпоставка је да су они са листе Српске напредне странке, међутим она се после поновљених избора у три МЗ није оглашавала, бар не до закључења овог броја новина, у уторак вече.

Мало чудно, јер су напредњаци очигледно „поправног“ гласања у неде-

љу били врло активни и гласни. Локалне телевизије сликале су њихова предизборна окупљања у Илићеву, Колонији и Вашаришту, а на сајту су објављивана саопштења под насловима: „Колонци ће се у инат краји изборити за промене“, „Изманипулисани мештани МЗ Илићево“, „Мештани Вашаришта избориће се за промене“.

Да нису били врло грлати све до недеље увече, пре три седмице чак су прогласили и своју победу на изборима за савете грађана, садашње ћутање требало би поздравити. Јер, требало је да „ћуте“ све политичке странке и да ове месне изборе, пре свега у смислу кандидовања, препусте грађанима који своје квалитете не треба да доказују партијским књижицама.

КРАГУЈЕВЧАНКА ЈОВАНА ЈОВАНОВИЋ - НОВА ПРЕДСЕДНИЦА ДЕМОКРАТСКЕ ОМЛАДИНЕ

Покажимо да знање нема алтернативу

На Конгресу Демократске омладине, који је у недељу одржан у Београду, за председника ове организације изабрана је Крагујевчанка Јована Јовановић, одборница Демократске странке у Скупштини града Крагујевца.

У свом обраћању на овом скупу нова председница Демократске омладине истакла је да је „демократија систем у коме непрестано морамо да се боримо. Наше промене подразумевају унутарстраначку демократију и учешће много младих демократа, јер један човек може да промени мало, али много људи може да промени све. Само тако ћемо победити и чинити нешто корисно за Србију. Наредне две године ћемо вредно радити на томе да се више никада не запитамо да ли су промене могле да се догоде јуче! Охрабриваћемо и подстицати изузетне резултате и због тога нема „хоћу да будем“, већ само „хоћу да урадим“.

Политика Демократске омладине према младима, како је рекла Јовановићева, не своди се на „заузимање ставова од данас до сутра, као што је то случај са неким другим странкама. Наша визија је окренута ка будућности, ка бризи о младим брачним паровима, ка шансама за самозапошљавање, ка

бољем знању и образовању којима се једино може победити незапосленост. Наш задатак је да покажемо да знање нема алтернативу“.

У обраћању својим младим страначким колегама, окупљеним на Конгресу, Јована Јовановић је изнела став да се у политици, али и у животу, често суочавамо са тим да се ствари не одвијају баш онако како смо очекивали.

„Слобода, солидарност и једнакост – основне вредности социјалдемократије, у Србији се данас своди на то да будеш довољно слободан да украдеш или купиш решења теста из математике, довољно солидаран да их продаш мени за 2.000 динара, уместо

за 5.000, а онда будемо једнаки по броју бодова са неким ко је тај тест спремао шест месеци. Ми смо генерација која мора да се избори да Србија о томе не ћути. Ми морамо да покажемо да је вредност то да имаш слободу да кажеш шта није у реду, да ће „он“ који живи у вили од 500 квадрата и „она“ која живи у изнајмљеном стану од 20, бити у равноправном положају када иду код лекара или траже посао. Морамо показати да ћемо бити солидарни када видимо да неко туче своју девојку и то пријавити полицији“, поручила је Јовановићева младим демократима.

НЕМА „ХОЋУ ДА БУДЕМ“, ВЕЋ „ХОЋУ ДА РАДИМ“: ЈОВАНА ЈОВАНОВИЋ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта „Телеком Србија“ а.д., донето Решење број: III-06-501-217/13 и спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину Пројекта – базе станице мобилне телефонске „КГ Индустијска зона (Филип Морис) – КГ69 КГУ69“, чија се реализација планира на кат. парц. број 1516/13 КО Крагујевац 1 (ул. Складишни центар бб, Индустијска зона), Град Крагујевац.

У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објекат није потребна израда студије о процени утицаја на животну средину, будући да се за планиране карактеристике пројекта, уз примену важећих техничких норматива и стандарда прописаних за изградњу, коришћење и одржавање ове врста објеката, као и одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују значајни негативни утицаји на чиниоце животне средине у току извођења и коришћења пројекта.

Донето решење заснива се на анализи захтева носиоца пројекта и података о локацији, карактеристикама и могућим утицајима пројекта на животну средину, при чему су узети у обзир прописани критеријуми за пројекте наведене у Листи ИИ Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08) и Стручне оцене оптерећења животне средине у локалној зони базе станице мобилне телефонске, односно прорачуна нивоа електромагнетне емисије, коју је израдило овлашћено правно лице – ЕТФ – Електротехнички факултет, Универзитет у Београду, Булевар краља Александра 73, 11000 Београд.

Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству енергетике, развоја и заштите животне средине, а подноси се преко првостепеног органа.

Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије“, бр. 135/04, 36/2009).

КАКВА ЋЕ БИТИ СУДБИНА „МЕТАЛ СИСТЕМА“

Владин план није добар

Поводом састанка представника Министарства финансија и привреде са пословодством и синдикалним представницима предузећа у реструктурирању, одржаном у Крагујевцу 16. јула ове године, и најава из Министарства финансија и привреде да ће предузеће „Метал Системи“ д.о.о. постојати само до краја ове године, изражавамо незадовољство и спремност да се одупремо оваквом плану.

Програм реструктурирања „Метал Системи“, који одлуком Министарства ради агенција „Беоконекс“, још није урађен и усвојен, што значи да нема плана приватизације, већ се плански предузеће води у ликвидацију. Обелодањивање плана Владе за сигурно ће у наредном периоду за последицу имати отежано пословање из разлога немогућности уговарања дугорочних послова, као и смањења продуктивности, јер се код запослених ствара осећај несигурности и безнађа. Истичемо да предузеће „Метал Системи“ д.о.о. у реструк-

турирању нема у структури капитала друштвени капитал, већ државни и приватни и зато нема законску обавезу трансформације капитала.

Дуговања „Метал Система“ највећим делом су према субјектима који су у државном власништву, а самим тим могуће је да држава изврши конверзију тих дуговања и тако преузме преко 90 одсто удела у власништву предузећа. Дугови предузећа нису настали из пословања, већ су резултати лоше приватизације, за коју је одговорна Агенција за приватизацију, односно држава, и не допуштамо да се терет њихових одлука пребаци на запослене.

Предузеће у претходном периоду има пораст производње, тренутну месечну производњу вредну више од 13 милиона динара, има уговорене послове, а у најави су и нови уговори за послове који треба да буду реализовани наредне године. Наш је став да је неопходно од постојеће имовине предузећа

издвојити ресурсе неопходне за производњу, док би остатак имовине послужио за покривање дугова. Такође, неопходно је спровести социјални програм како је најављено, посебно за старије раднике и на тај начин створити услове за опстанак и пословање предузећа на тржишту.

Предлажемо да се учини могуће и сачува последње предузеће у овом региону за производњу индустријских ланаца и предузеће специјализовано за производњу процесне опреме и заварених конструкција које је већ позиционирано на тржишту.

Ми се не противимо приватизацији, али поучени искуствима претходне неуспешне приватизације тражимо да услов за приватизацију буде, да је купац фирме из делатности којом се предузеће бави, са обимом производње већим од „Метал Система“. Све док се не пронађе адекватан купац, предузеће треба да остане у државном власништву.

Неразумљиво је да се упорно наставља са концептом приватизације, за који је постигнут друштвени консензус да је промашен. Уколико би се спровео овакав план Владе, уништиле би се технологије којима располажемо, чиме би се квалификовали да будемо јефтина радна снага код иностраних инвеститора. Сматрамо друштвено неодговорним да подржимо овакав план и зато ће наши напори бити усмерени на пружање отпора сваке врсте оваквом плану, а прихватању нашег предлога који сматрамо једино рационалним.

Милош Танасковић,
председник Самосталног синдиката „Метал Система“

НАСТАВАК СУЂЕЊА У АФЕРИ „ИНДЕКС“

Агонија без краја

Пише Марија Обреновић

Декан Правног факултета Предраг Стојановић коначно се прошле седмице појавио пред Вишим судом у Смедереву. Међутим, човек који једини од 87 оптужених у афери „Индекс“, ни после скоро четири године, колико траје ово суђење, није саслушан ни овога пута пред судом није изустео ни реч! Уместо исказа декана, кога оптужница терети да је од 2002. до 2007. тражио и добио новац да студентима у индекс упише позитивне оцене без полагања из предмета Јавне финансије и финансијско право, Судско веће је добио још један приговор његовог браниоца.

Шта о оптужбама које му се стављају на терет мисли Предраг Стојановић вероватно ће се чути тек у септембру, након што усмено буду саслушани вештаци, који би, по ко зна који пут, требало да просуде о његовом здравственом стању.

Тиме свакако пада у воду обећање председнице Судског већа, судије Слађане Бојковић, да ће суђење у афери „Индекс“ барем првостепени епilog добити до краја

ПОЧЕТАК ПРЕТРЕСА У СМЕДЕРЕВСКОЈ СУДНИЦИ

ДЕКАН ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА ПРЕДРАГ СТОЈАНОВИЋ КОНАЧНО СЕ ПОЈАВИО У СУДНИЦИ, АЛИ НИЈЕ ДАО ИСКАЗ

овог лета. Афера, која већ пуних шест година „забавља“ јавност, очигледно неће скоро бити окончана.

■ **Финиш доказног поступка**

Највеће суђење у историји српског правосуђа се у овом моменту налази у финишу доказног поступка. Од 87 оптужених још једино је Предраг Стојановић успевао да избегне појављивање пред судом, изговарајући се својим здравственим стањем. Пред судијом се појавио тек након што је сазнао да ће по њега доћи полиција.

Вештаци Медицинског факултета у Новом Саду потврдили да је способан да долази у суд, прати суђење и изнесе одбрану. Међутим, неколико дана уочи суђења оптужени Стојановић је отворио боловање. Достављени су нам и налази Војно-медицинске академије и Ортопедске клинике на Бањници, у којима се тврди да због појачаних болова у кичми није способан да прати суђење. Поред тога, његов адвокат се жалио на налаз новосадских вештака. Због тога ће они у септембру, након што доставе нови налаз, бити позвани да се на суђењу усмено изјасне, каже Слађана Бојковић, која

је уверена да ће након тога декан Стојановић коначно дати исказ.

О томе када ће поступак стићи бар до првостепене пресуде, међутим, не жели да даје процену. На основу досадашњег искуства очекује да ће поступак, када дође до завршних речи, наићи још један „талас разбољевања“, али ће, каже, и у том случају користити све могућности које закон даје да се „на мишиће“ процес гура до краја.

„Пандорина кутија“ афере „Индекс“ је, подсетимо, отворена у јуну 2006. године, када је Саша Јовановић из Доње Ливадице полицијском инспектору Томиславу Спасићу, који је против њега водио истрагу због недозвољене трговине аутомобилима, понудио да му преко професорке Драгана Петровић „среди“ диплому Правног факултета у Крагујевцу. Спасић је о свему обавестио своје претпостављене у Полицијској управи Велика Плана и клупко је полако почело да се одмотава.

Прва хапшења на Правном факултету уследила су почетком 2007. године. У првој полицијској акцији ухапшени су тадашњи декан крагујевачког Правног факултета Света Пурић, продекан Божин Влашковић, професори Емилија

Станковић (бивши помоћник министра просвете), Драгана Петровић, осумњичена као организатор групе, Предраг Стојановић, Срђан Ђорђевић, Иван Чукаловић, Драган Батављевић, шеф Службе за студентска питања Зоран Симић и посредник Саша Јовановић. Неколико дана касније ухапшени су и професори Милена Петровић, Ненад Ђурђевић и Јасмина Нектеријевић.

Средином августа тадашње Окружно тужилаштво у Смедереву подигло је оптужницу против 41 лица, међу којима је 20 професора Правног факултета у Крагујевцу, двојице професора са београдског и једног са нишког Правног факултета. Оптуженима је на терет стављено укупно 71 кривично дело, међу којима су примање мита, фалсификовање службених исправа, злоупотреба службеног положаја, давање и продужење давање мита, злоупотреба службеног положаја подстрекавањем....

Истрага је показала да се за суму која се кретала између 500 и 700 евра код оптужених професора добијала оцена у индексу без појављивања на испиту, док је за диплому било потребно издвојити између 12.000 и 16.000 евра. Додуше, осим новца поједини су, каже оптужница, били ради да прихвате и златне накитове или „ситницу“ попут БМВ-а.

■ **Све по закону**

У марту наредне, 2008. године на мети правосуђа нашли су се студенти, њих 46, који су у први мах имали својство сведока, као и професор Бора Чејовић. Већина студента била је, према речима судије Бојковић, пред полицијом спремна да оптужи професоре, када су дошли пред истражног судију број оних који су признали да су оцене добијали без одговарања се преполовио, да би на самом суђењу тек затворска чуварка Радила Јовановић Цанић признала да је куповала испите.

Иако је оптужница практично компетирана 2008. године, на почетак суђења чекало се још 19 месеци. „Танталове муке“ почеле су већ уручењем оптужница. У оваквим случајевима предвиђена је

Највеће суђење у историји српског правосуђа ушло је у финиш доказног поступка. Декан Правног факултета још увек није саслушан због здравственог стања, а судија Слађана Бојковић очекује још један „талас разбољевања“ када процес стигне до завршних речи

евидентно да суд врло тешко успева да на свако рочиште „приведе“ баш сваког од 87 оптужених.

■ **Поступак није могао бити раздвојен**

Примедбе због гломазности суђења имали су и државни секретар Министарства правде Данило Николић, професор Правног факултета у Крагујевцу Марко Павловић, али и још неколико угледних професора београдских правних факултета.

Судија Слађана Бојковић, међутим, каже да је, између осталог, сама оптужница била тако конципирана да поступак није могао бити раздвојен.

Да је поступак било немогуће раздвојити најбоље се види из примера оптужене Драгана Петровић. Њој се на терет ставља продужено кривично дело примања мита и само кроз то дело посредовање у купопродаји испита код још 11 оптужених професора. Слична ситуација је и код зло-

И ЊОЈ ЈЕ ПОТРЕБНО СТРПЉЕЊЕ: СУДИЈА СЛАЂАНА БОЈКОВИЋ

лична достава, а то није нимало лако извести када у једном случају постоји толики број оптужених, те је само уручење оптужница трајало месецима. Затим су браниоци почели да „купују време“ подносећи најразличитије приговоре и предлоге за изузеће судија, тужилаца, оних који би о изузећима требало да одлучују. И када је суђење средином септембра 2009. године коначно почело, сваки час је прекидано. Наиме, на сваком рочишту требало је сабрати све окривљене, пошто процедура у супротном предвиђа одлагање претреса уколико они или њихови браниоци нису присутни.

Судски процес у афери „Индекс“ је, при том, неколико пута враћан на почетак. Развлачењу је кумовала и реформа правосуђа, а суђења су одлагана како због недоласка окривљених или њихових бранилаца, тако и због зиме, штрајкова адвоката...

Све ово допринело је да неколико кривичних дела која се оптуженим професорима стављају на терет у међувремену застари. Тако се, на пример, шестица коју је професорка Милена Петровић уписала студент Владимиру Димитријевићу иако се овај није појавио на испиту, сада ваља рачуна као валидна, пошто се ово догодило пре десет година! Слична ситуација је и са лажном исправом коју је, како се каже у оптужници, издала професорка Емилија Станковић.

У моменту када су крајем прошле године ове приче доспеле у јавност из Министарства правде су најавили да ће преиспитати на који начин се води овај поступак. Резултати те контроле кажу да се суђење одвија у континуитету, нема злоупотреба и ниједна страна намерно не одуговлачи поступак.

У исто време, покренуто је и питање да ли је евентуално требало поступак раздвојити, пошто је

употребе службеног положаја. Поред тога, она се терети да је наложила Зорану Симићу да сачини лажну документацију. Првооптужени Саша Јовановић је преко ње ургирао. Драгана Петровић је практично „веза“ за готово све професоре, пошто или је посредовала или лично узела корист или подстрекавала на чињење кривичног дела, каже судија Слађана Бојковић.

По речима наше саговорнице, поступак је, када је Драгана Петровић у питању, било могуће раздвојити једино у случају да су јој се на терет стављала појединачна кривична дела примања мита, али то онда не би било законски исправно.

Све у свему, суђење у афери „Индекс“ се наставља. Ове седмице одржано је још једно рочиште, на коме су презентовани писани докази, односно документација Правног факултета. Оно што се чека је да декан Предраг Стојановић коначно пред судијама и покаже то што, како је рекао новинарима пре десетак дана, „има у рукаву“.

НЕМА САНКЦИЈА ЗА ГРАДИТЕЉА РИБАРСКОГ НАСЕЉА

ЧЕЛНИЦИ „ВОДОВОДА“ ПРОЗИВАЈУ ДРЖАВНЕ ОРГАНЕ

„ВОДОВОД“ УСАМЉЕН У БОРБИ ЗА ВОДОАКУМУЛАЦИЈУ ГРУЖА

Судови суде, а градитељи граде

Због застарелости судског спора градитељ рибарског етно села на обали језера Гружа никада неће бити осуђен да је градио без дозволе. Додуше, накнадно је и прибавио папире, па је грађевинска дозвола поништена, али надмудривање и даље траје. Државни органи не штите водоакумулацију Гружа, упозорава директор „Водовода“ Обрен Ђетковић

Пише Александар Јокићевић

Крагујевачки „Водовод“ изгубио је након шестогодишњег судског спора битку са инвеститором етно објекта изграђених без дозволе на самој обали акумулације Гружа.

Апелациони суд је недавно одбацио тужбу „Водовода“ због застарелости, коју је ово предузеће поднело против градитеља рибарског етно села Ненада Луковића.

Другим речима, одбијена је оптужба да је извршио кривично дело градње без дозволе, због наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења. „Село“ се састоји од 13 дрвених кућица, подигнутих на самој обали језера недалеко од моста и пута који спаја Крагујевац и Чачак.

Да ли се тиме трасира пут, о коме се незванично говори већ годинама, да обале језера Гружа, са кога се водом снабдева око 300.000 грађана Крагујевца, Кнића, Баточине, а по потреби и Крајева, уз наклоност државних органа постану туристички „бисер“. Тиме би се вода из језера прогласила за техничку, која се не може користити за спремање хране и пиће.

Челни људи „Водовода“ одлучили су да се симболично на брани

ПОНТОН НА БУРАДИМА У КОЈИМА КО ЗНА ШТА ЈЕ БИЛО

језера Гружа у Пајсијевићу обратe медијима за помоћ, упозоравајућим речима у којима нема симболике, већ директних оптужби да држава и надлежни органи не поштују закон.

– Ми смо у протеклих осам година, колико већ покушавамо да спречимо дивљу градњу, урадили све што је било у нашој надлежности и употребили сва расположива средства за уклањање нелегално изграђених објеката у зони санитарне заштите језера. Свакако, нећемо дозволити да дивља градња, која је узела маха на језеру Гружа, угрози водоснабдевање и доведе до здравствене катастрофе. Очекујемо од свих државних органа Републике Србије да у овом случају предузму хитне мере које се сводe на обезбеђивање примене закона, односно, уклањање близу 200 нелегално подигнутих објеката. То су потенцијални загађивачи који неминовно производе комунални отпад, категоричан је директор крагујевачког „Водовода“ Обрен Ђетковић.

■ Држава не функционише

И поред тога што је према законским прописима на простору акумулације Гружа забрањена било каква градња у зони санитарне заштите која се пружа до 500 метара од обале, напори „Водовода“, који је задужен за испоруку здраве пијаће воде, да спречи викендаше и уклони већ подигнутих око 200 објеката остали су усамљени.

ДЕО ЈЕЗЕРА ГДЕ ЗБОГ НЕПРИСТУПАЧНОСТИ НЕМА ДИВЉЕ ГРАДЊЕ

Иако је Врховни суд још 2008. године потврдио решење Грађевинског инспектората о рушењу такозваног рибарског етно села, за које се може рећи да је симбол дивље градње, ослобађање од кривичне одговорности градитеља Луковића, који живи у Лондону, као и начелника у општинској управи Кнић Томислава Павловића, који је накнадно издао решење о легализацији брвнара на самој обали језера, кап је која је прелила чашу.

– Не желим да се мешам у рад суда, али морам да упозорим да би оваква одлука могла да проузрокује несагледиве последице по безбедност акумулације и да негативно утиче на процес производње здраве пијаће воде. Бојим се да ће оваква пресуда само подстаћи дивљу градњу на акумулацији која Крагујевац и привреду града, практично, држи у животу. Судски спор око рибарског етно-села покренут је још пре шест година, с тим да је инвеститор у међувремену успео да прибави документацију и од општинске управе у Книћу, на чијој се територији налази језеро, добије грађевинску дозволу. Дозвола је издата упрок томе што је надлежна книћанска инспекција претходно донела решење о рушењу рибарских кућица. То решење потврдило је и некадашње Министарство за просторно плани-

ПУМПА СА БЕНЗИНСКИМ МОТОРОМ УЗ САМУ ВОДУ

рање и заштиту животне средине, али и Врховни суд Републике Србије, подсећа директор Ђетковић.

■ Развој туризма

Можда је, ипак, „тајна“ у развоју туризма. Општини Кнић, на чијој је територији језеро, то би и те како одговарало, а Крагујевац како се снађе. Узалуд прича да је средствима самодоприноса грађана централног града Шумадије осамдесетих година прошлога века наменски изграђена једна од највећих водоакумулација на овим просторима.

Ипак, тврди Ђетковић, када је Гружа као пројекат од великог значаја, јер решава питање водоснабдевања Крагујевца, пуштена у рад 1984. године, одређена је и такозвана зона санитарне заштите. У прстену од 500 метара око воде забрањена је било каква градња. То је унето и у катастарске књиге Општине Кнић. „Водоводу“ је поверена делатност производње пијаће воде, односно управљање акумулацијом.

Да ли је намена измењена и у катастарским књигама? Према писању дневног листа „Политика“, власник рибарског села Луковић је још пре неколико година послао писмо поменути новинама и приложио документацију која му, како је навео, даје за право да заврши

започете објекте. Наглашавајући да рибарске кућице гради на свом имању, он је поручио и да ти објекти ни на који начин не угрожавају акумулацију и еко-систем језера. Објаснио је и да је до сукоба са крагујевачким „Водоводом“ дошло пошто је одбио да „преговара“, шта год то значило, са руководиоцима овог предузећа.

Његова идеја је, како тврди, била да подстакне развој туризма у свом родном крају и из Велике Британије, где годинама живи, на обале гружанског језера доведе богате риболовце и љубитеље одмора на селу. Да ли то значи да је идеју о развоју туризма на овој акумулацији прихватио неко ко је „изнад“ Крагујевца и „Водовода“? Причало се, незванично, и о директним везама градитеља са извесним министром који је био у ондашњој, али и садашњој Влади.

„Водовод“ је осим покретања судских спорова у једном тренутку, током 2011. године, покушао да на своју руку и о свом трошку уклони око стотину риболовачких понтона који се пружају на самој води, али се и то неочекивано окончало. Власници понтона, викендаши и риболовци поднели су сијасет кривичних пријава против челника „Водовода“ због оштећења туђе ствари. Тихи рат још траје, а у међувремену поред нових понтона уз саму воду ничу нове дрвене бараке, али и зидане вишеспратне куће. Укратко, судови суде, а градитељи на језеру Гружа и даље граде.

ЛУКСУЗНЕ ВИЛЕ И ВИКЕНДИЦЕ У ЕТНО СТИЛУ, А ЗА ДОЗВОЛЕ КО ТЕ ПИТА

„ЗАСТАВИНА АМБУЛАНТА” УЛАЗИ У СИСТЕМ ЈАВНОГ ЗДРАВСТВА

Постају регионални центар

Умрежавањем у државни здравствени систем ова установа требало би да постане један од четири регионална центра медицине рада, у којима би се акценат ставио на превентиву професионалних обољења

Пише Јаворка Станојевић

Заства завод за заштиту здравља радника доо Крагујевац у реструктурирању, Крагујевчанима познатији као „Заставина амбуланта”, требало би до краја године званично да постане део система јавног здравства. Планирано је да оснивачка права ове институције са Групе „Застава возила” која се, такође, налази у поступку реструктурирању и коју би, према најавима синдиката, ускоро могао да задеси стечај, пређу на град.

Тако би Завод који је годинама успешно пословао, упркос пропадању „Заставе” за коју је био везан, и недефинисаном правном статусу у кавом се није нашла ни једна здравствена установа у земљи, коначно задовољио критеријуме за остваривање права која уживају други делови здравственог система Србије.

Улазак у јавно здравство повезан је са законском обавезом државе да, до краја јуна наредне године, реши питања фирми које се налазе у процесу реструктурирања. Умрежавањем у државни систем на коме, осим представника садашњег и будућег оснивача и Агенције за приватизацију, ради стручни тим министарства здравља и финансија и привреде посебно задужен за решавање статуса крагујевачког Завода, некадашња „Заставина амбуланта” требало би да постане један од четири регионална центра медицине рада.

Спремни за нову улогу

Амбициозан план прерастања у регионални центар који би преузео бригу о лечењу, али и превенцији професионалних обољења и заштити на раду радно активног становништва читавог региона утемељен је на Стратегији развоја медицине рада на којој раде стручни тимови Министарства здравља. Од тога како ће Стратегија коначно изгледати зависиће организација и начин рада Завода, али и здравље запослених које се у процесу транзиције, која је донела беспосредну борбу за радно место, све озбиљније нарушава.

ШУГА У ЗАВОДУ У МАЛИМ ПЧЕЛИЦАМА

Мажу свих 900 штићеника

Иако су потврђена само четири случаја појаве шуге, због лаког ширења ове заразне болести на „третману“ су сви корисници Завода

Неколико штићеника Завода за збрињавање одраслих у Малим Пчелицама прошле недеље оболело је од шуге. Због тога су павиљони четири и пет у којима је забележена појава болести под кључем, а кретање око 400 корисника је ограничено на собе и терасе.

У Служби епидемиологије Института за јавно здравље тврде да није реч о епидемији, јер су потврђена само четири случаја ове болести међу корисницима смештеним у два павиљона. Епидемиолог др Ружица Атанасковић каже да је болест, која се сматра социјалним обољењем које најчешће

„ЗАСТАВИНА АМБУЛАНТА” ИЗЛАЗИ ИЗ ОКРИЉА „ЗАСТАВЕ”

Директорка Завода Милијана Тодоровић Баралић каже да решавање коначног статуса, које очекује у кратком периоду, кућу на чијем је челу не затиче неспремном да преузме улогу која би јој новом стратегијом била намењена, јер су као установа конципирани тако да обједињују примарну здравствену заштиту радника и бригу о њиховој заштити на раду.

Променама у друштву дошло је и до одређених проблема у здравственом систему који су се одразили на заштиту радника, али је наша установа успела да одржи континуитет пружања услуга, што је био суштински услов опстанка овог Завода. Медицина рада је код нас организована као посебна организациона целина у којој ради седам специјалиста ове области са сарадницима и коју, осим медицинских сестара и здравствених сарадника, чине и психолози и социјални радници. Они обављају само превентивну здравствену делатност, али не тако што седе у Заводу и чекају да им неко дође, него је њихов задатак и рад на терену. То подразумева обилазак послодавца које информишу о томе шта би требало да предузму да би заштитили своје раднике. Такође их зову, упућују писане информације, позиве за сарадњу. Тим методама смо успели да обезбедимо финансијску одрживост, јер да смо само седели и чекали било би јако опасно. И-

КОНАЧНО ЋЕМО РЕШИТИО СВОЈ СТАТУС : МИЛИЈАНА ТОДОРОВИЋ БАРАЛИЋ

товремено смо помогли многим радницима, јер у трци за зарадом, у страху од губитка посла, многи годинама нису стигли да оду код лекара, каже наша саговорница.

Добра пракса једне институције коју је тржишна утакмица приморала да се бори за пацијенте само је усамљен пример настојања да се опстане одржавањем проверених квалитета некадашњег здравственог система у коме је медицина рада, као превентивно-куративна грана чији је основни циљ очување и унапређење здравља радника, успешно повезивала запослене, послодавце и државу.

За разлику од развијеног света који безбедност и здравље на раду

заснива на принципу добробити у процесу рада, што подразумева здравог радника, на здравом радном месту, наша држава је целокупну здравствену заштиту запослених сврстала у допунски рад. Тако се ова медицинска грана нашла у истом кошу са лечењем акутног пијанства, козметичким хируршким процедурама које имају за циљ да побољшају спољашњи изглед, методама и поступцима алтернативне медицине, хипнозом...

Резултат је да су специјалисти медицине рада стављени пред свршен чин којим су приморани да се одлуче да ли ће прихватити да забораве за шта су се школовали и пређу у изабране лекаре, или ће да остану у струци као прекобројни, јер је држава израчунала да јој нису потребни. Међу онима који су се нашли у групи која није обухваћена уговореним бројем радника са Републичким фондом здравственог осигурања нашли су се и специјалисти крагујевачког Завода, па се новац за зараде седморо стручњака ове области обезбеђује пружањем услуга по тржишном принципу, док је један број специјалиста медицине рада искористио законску могућност да се определи за обављање послова изабраног лекара у Служби опште медицине.

Решавање статуса установе које би, према речима директорке, требало да донесе велико олакшање, а

самим тим и већу мотивисаност за рад, неће аутоматски решити статус запослених у Служби медицине рада, већ ће проблем финансирања њихових зарада зависити од одређења министарства.

Подигнут ниво услуга

Став државе требало би да формулише радно тело које се бави израдом Стратегије медицине рада. Ако је веровати наговештајима који долазе од појединих чланова овог тима, идеја је да се направи корак уназад и да се заштита радника врати на принципе који су важали у време бивше државе. Заговорници ове идеје аргументацију налазе у чињеници да фински стручњаци, који припремају пројекат развоја медицине рада у Европској унији, копирају модел који је важио у социјалистичкој Југославији.

Милијана Тодоровић Баралић каже да уколико држава процени да јој је стратегија која ставља нагласак на превентиву јефтинија од лечења поодмаклих болести, Служба медицине рада у крагујевачком Заводу која иза себе има године искуства неће бити неспремна.

Стратегија која треба да се усвоји на државном нивоу у сваком случају ће се односити и на нашу установу. Суштина је у томе да смо се ми потпуно припремили да будемо саставни део јавног здравства. У току процеса реструктурирања обезбедили смо услове за функционисање и рад установе у смислу да смо решили инфраструктурне проблеме који су се неминовно наметнули распадом бившег система и структуре „Заставе”. Уз помоћ државе и садашњег оснивача набавили смо значајну опрему којом смо подigli ниво услуга тако да смо, од момента наше формалне регистрације, спремни да преуземемо обавезе и прихвати-мо одговорност, каже директорка Завода.

Пошто у мрежу јавног здравства улазе припремљени директорка сматра да њихов прелазак у окриље града ником неће бити терет. Она, такође, очекује да ће за институцију којом руководи у новонасталом привредном окружењу у Крагујевцу бити довољно посла. Сматра и да локална самоуправа због њих неће имати додатних обавеза, јер су показали да су способни за одрживо пословање.

ПРЕДУЗЕЛИ СВЕ ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ: ЗАВОД ЗА ЗБРИЊАВАЊЕ ОДРАСЛИХ

истарства здравља добио информацију да се шуга, истовремено, појавила у неколико сличних установа у Србији.

Директор Завода за збрињавање одраслих лица, који овом установом руководи тек пар месеци, тврди да је за сто дана на директорској функцији успео да поправи хигијенске услове за 50 процената. Такође, каже да је број запослених довољан за адекватно збрињавање које укључује ефикасну здравствену заштиту свих корисника.

Иначе, шуга није ни једина на-

јопаснија заразна болест забележена у овој социјалних установа која се брине о душевно оболелим и ментално ретардираним лицима. У периоду од почетка јула до средине августа 2001. године тестирањем је потврђено да је шездесет двоје корисника оболело од сифилиса. И тада је појава болести објашњена ризичним сексуалним контактима корисника са особама из спољне средине и немогућношћу запослених у Заводу да контролишу њихово понашање ван установе.

Ј. СТАНОЈЕВИЋ

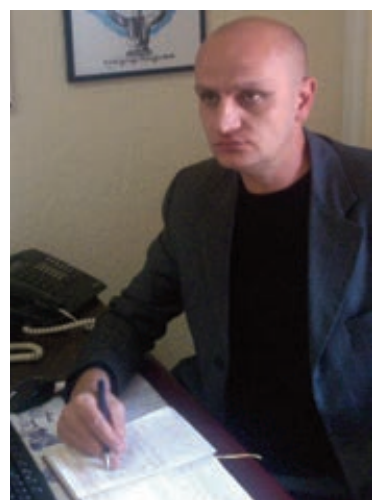
АНАЛИЗА ПРИВРЕДНОГ КРИМИНАЛА ОД 2000 ДО 2013. ГОДИНЕ

Више ослобађајућих од осуђујућих пресуда

За 13 година крагујевачки судови донели су у „широкој“ области привредног криминала само 13 осуђујућих пресуда и осам неправоснажних, што је мање од две годишње. Ослобађајућих је било седам, а у 23 случаја тужилаштва су одустала од даљег кривичног гоњења у различитим фазама поступка. Тренутно су 52 предмета само на нивоу оптужница, што значи да још увек није дошло до главног претреса, три су у фази истраге, а у два се нешто одмакло са суђењима.

Анализа је показала да је од 108 предмета који су у полицијским извештајима издвојени као значајнији и интересантнији само 13 окончано правоснажном осуђујућим пресудама, што је неефикасно с обзиром на овако дуг период, без обзира на то што је слика мало боља када се у обзир узме и осам неправоснажно осуђујућих пресуда и 57 предмета који су у току – 52 оптужнице, три истраге и два суђења у току, каже Дејан Михајловић, начелник Одељења за сузбијање привредног криминала. Имајући у виду да се очекује да неправоснажне пресуде „прерасту“ у правоснажне и да већина предмета који су у току буде завршена правоснажним осуђујућим пресудама, закључак је да ће проценат правоснажних пресуда можда бити бољи, јер је од 108 предмета 30 без икаквог санкционисања. Донето је седам ослобађајућих пресуда, а 23 оптужнице су повучене од стране тужилаштва.

По Михајловићевим речима, приметно је да се предмети из области привредног криминала веома дуго процесуирају на суду. Полиција је очигледно одрадила велики број значајнијих и крупнијих предмета, али је њој то и лакше због тога што постоји посебна организациона јединица – Одсек за сузбијање привредног криминала, који се бави овом облашћу, док у нашем правосудју не постоји таква „специјализација“ иако је то прак-

Дејан Михајловић: Предмети из 2000. и 2002. почињу да застаревају. Невероватно је да за тако дуг период у већини случајева који су већ застарели није дошло чак ни до одржавања главног претреса, попут добро познатог случаја „Заставе транспорт“ и Студентског центра

Од 108 озбиљнијих судских процеса из области привредног криминала, који су обележили претходних тринаест година, завршен је само 51, док је осталих 57 још у различитим фазама поступка. Гледајући само „финиширане“ предмете, учинак би био 30 одбачених и 13 правоснажно осуђујућих пресуда. Већина казни је мала и испод законског минимума, превише је условних казни затвора, што би требало да буде изузетак, а не правило, каже Дејан Михајловић, начелник одељења за сузбијање привредног криминала

са у многим западним земљама. То ће се можда исправити новим законским решењима у оквиру тужилачке истраге, која треба да ступи на снагу у октобру ове године, где је предвиђено да тужиоци имају нову врсту „својих вештака“ економске струке. Они ће упоредо радити са тужиоцима управо на оваквим предметима.

Михајловић сматра да би битан допринос могло да да и веће коришћење института признања кривице, који се већ користи, али недовољно уколико буде заживео у довољној мери.

Он запажа и да сваки окривљени у овим поступцима максимално користи слабости правосудног система и најчешћи сценарио је бесконачно одуговлачење судских процеса и самим тим њихово разводњавање. Велики је проблем што се одуговлачењем, некада значајнији и медијски интересантнији предмети, временом забораве, па изостане и притисак јавности, што је веома битно поготово за велике предмете. Још једна слабост у систему је и превелико ослањање суда на судске вештаке, без обзира колико је у неким случајевима очигледно да се вештачи у корист окривљеног.

Анализом осуђујућих пресуда види се и да су изречене казне у скоро свим случајевима веома мале и испод законског минимума, чак је превише условних казни затвора, што би требало да буде изузетак, а не правило. Такође, намеће се закључак да се таквом казном политиком, како крагујевачког, тако и уопште нашег судства, неће далеко одмаћи у борби против привредног криминала и корупције.

На крају, анализа каже да предмети из 2000. и 2002. почињу да застаревају. Невероватно је да за тако дуг период у већини случајева који су већ застарели није дошло чак ни до одржавања главног претреса, попут добро познатог случа-

ја „Заставе транспорт“ и Студентског центра, каже Дејан Михајловић.

2000.

Оптужница због извлачења новца на различите начине којом су били обухваћени руководиоци „Заставе транспорт“ Александар Динић и Јовица Сувачки ове године је управо застарела. По наводима из оптужнице, они су више пута преносили новчана средства преко приватне фирме до адвокатске канцеларије из Новог Пазара на име фиктивних услуга правног заступања „Заставе транспорт“ у иностранству, а уствари радило се о приватном дугу ова два директора према канцеларији тог адвоката из Новог Пазара. Реч је о милионском износу у који је ушло и једно директорско приватно путовање у Зимбабве.

Сличну судбину доживела је и кривична пријава поднета против Злате Сеничић, некадашње директорке „Дуванпромета“. Осумњичена је била за продају робе по вишој цени од приказане у књиговодственим папирима, уз сумњу да је разлику задржавала за себе. Ова пријава није застарела, али је обустављена истрага после пар година.

2001.

Случај Драгана Марисављевића, директора Студентског центра, такође је пао у воду. Против њега је било поднето више кривичних пријава због незаконитог извлачења пара са рачуна Центра, од којих су три оптужнице остале на снази све до момента застаревања, баш као и у случају „Заставе транспорт“.

2002.

На три и по године затвора осуђен је Славољуб Јовановић, власник

и директор ауто школе „Зис“, због продаје возачких дозвола.

По неправоснажној пресуди на по осам месеци затвора осуђена су двојица финансијских инспектора.

Власник чачанске приватне фирме „Дејадекс“ правоснажно је осуђен на годину дана затвора због малверзација приликом продаје робе узете из „Књаз Милоша“.

Оптужница је подигнута против директора приватног предузећа „Коникс“. Тај процес је на почетку зато што је један од осумњичених отишао да живи у Француску и не појављује се на суђењима. Иако је постојала могућност да му се суди у одсуству, издвоји случај или на неки други начин то реши у складу са законским могућностима, томе се није прибегло.

2003.

На издржавању четворогодишње затворске казне због примања мита од хиљаду евра налази се бивши судија Округног суда Иван Милојевић.

Директор предузећа „Стрела“ из Аранђеловца осуђен је на 16 месеци затвора због тога што је дуг приватног предузећа „Ауто МГ“ из Београда преко „Стреле“ анулиран фиктивном испоруком робе од стране тог приватног предузећа.

У месту стоји већ десет година предмет приватне клинике „Свети Јован“ из Крагујевца, чији је власник у међувремену умро, али се води против лекара који су радили у тој клиници. Истрага је отворена због фиктивних операција на штету иностраних осигурања и није се дошло ни до оптужнице.

Осам лица из Крагујевца оптужено је због утаје пореза и не плаћања царине у износу од око 25 милиона динара преко српско-италијанског предузећа „СГР“, али без епилога. Они су пријављивали мање основице за царину и порез приликом извозно-увозних послова. Истрага је трајала пет година, а оптужница подигнута 2008.

У маратонске предмете који још увек трају убраја се и „Шамот“ из Аранђеловца, где су одговорна лица осумњичена за енормне проневере.

Ослобађајућа пресуда донета је у случају др Дејана Вуловића осумњиченог за примања мита од 500 евра.

2004.

Директор и власник брокерско-дилерског друштва „Емисио брокер“ из Београда и главни менаџер те куће осуђени су условно на по осам месеци затвора због злоупотреба приликом приватизације „Књаз Милоша“ из Аранђеловца, јер су фалсификовали потписе радника акционара приликом продаје акција на берзи, без њиховог знања и одобрења и тиме утицали на то ко ће да буде власник „Књаз Милоша“. Тај посао је добила фирма Милана Бека „Балкан лимитет“.

Службеник „Креди банке“ Жика Милојевић осуђен је правоснажно на пет година затвора јер је разним финансијским „гимнастиком“ пребацивао новац бројних клијената на своје приватне рачуне. Новац од различитих такси које су грађани уплаћивали преусперавао је на своје динарске рачуне, чиме је оштетио државни буџет за око шест милиона динара.

Тужилац је одустао од даљег гоњења Драгутина Радосављевића, некадашњег директора Фонда за уређење грађевинског земљишта и његовог брата Александра Радосављевића, тадашњег републичког посланика. У првом случају одустао је већ након подизања оптужнице, убрзо након почетка суђења, а Ра-

••• досављевић се теретио да је са ПП „Интершпед“ склопио више уговора у име Фонда за продају плацева у граду, иако „Интершпед“ није платио ни по претходном уговору за друге локације. У питању су били велики износи, а по правилнику Фонда није смео закључивати ни један следећи уговор док се по претходном све обавезе не измире.

Александар Радосављевић у одвојеном случају теретио се због наплате трошкова амортизације возила приликом путовања на скупштинске седнице Фондовим аутом, иако на то није имао право.

И Миленко Петровић, члан УО „Застава аутомобили“ из Кнића, ослобођен је кривичне одговорности. Он је осумњичен да је ургирао код директора да се дуговање за топли оброк од 82.000 динара плати пекару који их је снабдевао, а за ту услугу тражио је 17.000 динара од пекара.

Казна је мимоишла и Крагујевчанина Зорана Петровића, власника „Стаф промета“, који је сумњичен да је преко фантомске фирме из Београда опрао порез и оштетити државу за преко милион динара.

Такође је одбачена оптужба против власника и директора приватне фирме „РМ“ из Параћина који је био осумњичен да је преко фантомске фирме из Крагујевца „Ин верата“ опрао порез од преко 2,5 милиона динара.

На нивоу подигнуте оптужнице је и предмет против Мирослава Томића, власника и директора ПП „Алфа“ из Крагујевца, која се бави прометом ортопедских помагала. Он је осумњичен да је фалсификовао 20 налога за набавку тих помагала за осигуранике који нису имали потребе за њима. Уз помоћ запослених из КБЦ и једног од шефа РЗЗО оверавани су налози који су му после били плаћени преко РЗЗО-а у износу од пола милиона динара.

Још се не назире крај ни у случају Војислава Дончића, инспектора за странце и путне исправе СУП Пећ, као и против три посредника албанске националности. Оптужница их терети да су за 14 лица ал-

банске народности обезбедили добијање пасоша, иако за то није било законских услова. Његова оптужница је ступила на снагу 2005. године.

Суђења још нису почела ни у случају осумњичених директора и власника приватних фирми „ФМ“ из Београда и „Пан наутика“ из Крагујевца због утаје вишемилионских износа пореза, послујући са такозваним „перачким фирмама“.

2005.

Због шверца 10 тона замрзнуте пилетине и јунетине са Косова, власник приватне фирме и возач шлепера осуђени су правоснажно на шест месеци затвора, али само условно.

Тужилац је одбацио пријаве „Страгарита“ и „Заставе инжињеринг“, као и штампарије „Никола Николић“, где је било осумњичено двоје судија Привредног суда. Међутим, у току је процес због злоупотреба у вези приватизације штампарије „Никола Николић“ од стране одговорних лица фирми „Ронако“ и „Вести дана“ из Београда због штете нанете штампаријама од око 23 милиона динара. Тај предмет је уступљен Београду на даље процесуирање, а радило се о фиктивним књижевним задужењима ових фирми према штампарији, где се стварало дужничко-поверљивачки однос и остварио крајњи циљ - преузимање предузећа без радника.

Ослобађајућа неправоснажна пресуда донета је и у случају власника и директора „Таково осигурања“ и још неколико лица која су процесуирана због сумње да су новцем од кредита „Креди банке“ куповали акције „Таково осигурања“, фирме преко којих су узимали кредите гурнули у стечај, а банку оштетили за више од 12 милиона динара.

Тужилац је одустао од гоњења и у случају Живадине Симића, судије парничара некадашњег Општинског суда, који је био осумњичен да је донео незаконито решење којим је једном од парничара омогућио да се окористи у односу на другог предлагача.

2006.

Осуђен је власник СЗТР „Петронијевић“ због пореске утаје на пет месеци затвора условно на две године, јер је пословао преко 12 фантомских фирми. Реч је о штети по државни буџет од 2,3 милиона динара.

Кривичне одговорности су ослобођена одговорна лица из групе „Застава возила“, после две године суђења. У питању је била штета од око осам милиона динара настала малверзацијама у структури капитала предузећа „Застава кју кар“, односно ћерке фирме „Застава возила“, где је изостала сагласност Агенције за приватизације.

Истрага је обустављена у случају Марка Грочића, власника предузећа „Сидро“ из Крагујевца, због превара других фирми и утаје пореза.

Ослобођен је кривичне одговорности и ди-

ректор КУД „Абрашевић“, који се сумњичио да је присвајао новац од издавања сале за прославе приватним лицима.

Одустало се и од гоњења Предрага Петаковића, некадашњег директора РТК-а, који се сумњичио за злоупотребе и присвајања новца од донација, али кривична пријава није одбачена у старту.

Још траје поступак против одговорних лица ПП „Нарела комерц“ из Крагујевца због вишемилионских превара. Исти је случај и са једном медицинском сестром због фалсификованих рецепата за „тродоне“ мимо процедуре.

Оптужница је подигнута против директора ПИК „Опленац“ из Тополе због сумње да је након приватизације предузећа склопио штетне уговоре са фирмом са Малте пре формирања управног одбора у намери да се оштети пољопривредни комбинат за око 720.000 евра, ставивши хитотеку на непокретности ПИК-а у корист фирме с Малте.

Против власника „Таково осигурања“ и других лица на снази је оптужница због фиктивног ангажовања радника преко омладинске задруге због чега је држава оштећена за износ од преко милион динара.

На снази је оптужница и против Наде Илић, благајнице АД „Ауто-саобраћај“, због присвајања новца од пазара у износу од 5,6 милиона динара током 2005. и 2006. године.

Исти је случај и са власником и директором приватних фирми ДОО „Бокс петрол“ и „Чикаго тред“ због превара и штете нанетих држави кроз утају пореза.

Није финансиран ни случај млекар „Младост“, иако је подигнута оптужница због сумње да је након прве приватизације извлечен капитал у намери да се млекар гурне у стечај. Оптужени су производе млекар продавали по ниским ценама својим предузећима, а набављали и приказивали репроматеријал у увећаним ценама. Том разликом у цени они су „исисавали“ капитал млекар, коју је у поновљеној приватизацији купило предузеће „Мегле“.

2007.

Весна Марковић, власница „ВС“ бензинске пумпе у Тополи, осуђена је по правоснажној пресуди на шест месеци затвора зато што је продала преко 180.000 литара нафте без евидентирања у пословним књигама и оштетила тако државу за тадашњих пет милиона динара.

То је једина правоснажна пресуда која је донета те године. Истрага је обустављена против тадашњег финансијског директора Слободана Ненадића из „Заставе енергетике“, за кога се сумњало да је омогућио фантомском предузећу „Данијел компани“ из Београда да извуче више возила пре уплате, а супротном уговору, и то у вредности од 10 милиона динара. Одустало се и од гоњења саобраћајног полицијца из Крагујевца, који је био осумњичен за примања мита од 100 евра да би опростио прекршај несавесном возачу. Одбачена је оптужба и у случају Зорана Симића, секретара Правног факултета, који је био осумњичен за злоупотребе везане за фалсификовања записника о положеним испитима студената Правног факултета.

У току је оптужница подигнута против Горана Вуковића из Ђурисела, власника и директора фирме „Нега комерц“, због вишемилионских превара на штету других предузећа. Он је био у бекству, а про-

цесуирање је настављено када је када је прошле године ухапшен у Бугарској, по потерници МУП-а.

2008.

Најригорознија пресуда из области привредног криминала изречена је Александру Спасићу, чиновнику „Рајфајзен“ банке, због проневере 1,5 милиона евра. Он је осуђен на осам година затвора што је изнео торбу с девизама из трезора, али како је после покушао и пљачку мењачнице (пластичним пиштољем), осуђен је на јединствену казну затвора у трајању од девет година.

На годину дана затвора по правоснажној пресуди осуђен је судија Андрија Вуковић из Аранђеловца због мита од 10.000 евра, а на десет месеци (неправоснажно) Игор Томић, власник и директор ПП „Томић плус“ из Крагујевца, јер је, у милионским износима узимао робу од више фирми са територије Србије да би је продавао испод руке, без икаквог плаћања добављачима.

Виши тужилац те године одбацио је кривичну пријаву против Ивана Савчића, тадашњег директора „Електрошумадије“ због сумње да је на основу промета са „Агробанком“ омогућио свом пријатељу да добије провизију од наведеног промета у износу од 1,6 милиона динара (0,2 одсто од свега што је „ЕШ“ уплаћивала преко те банке). Још је, међутим, на снази оптужница, у сличном случају, против Светлане Милошевић, бивше директорке ЈКП „Паркинг сервис“, оптужене зато што је провизију од уплата предузећа у коме је руководилац усмерила на свог супруга. Реч је такође о проценту од 0,2 одсто које је давала „Агробанка“. Она се терети за износ од око 200.000 динара, за колико је увећала свој кућни буџет.

Оптужбе је ослобођен и Драган Поповски, бивши директор „Ауто-саобраћаја“. Сумњало се да је притискао раднике да му продају акције предузећа како би постао већински власник и зато што је утицао на управни одбор да његова супруга заступа фирму, иако предузеће има своју правну службу. По кривичној пријави у питању је била штета по „АС“ од око 13 милиона динара.

Исти епилог је био и по питању оптужнице Мирослава Тешића, власника фирме „Дицио“ из Крагујевца, који је био осумњичен да је утајио порез продајом на „црно“ 236.000 литара нафте и стекао имовинску корист од 12 милиона динара.

Оптужница је подигнута против др Светлане Грујић из Аранђеловца, радиолога. Она се терети да је фалсификовала лекарски налаз о сломљеном ребру једног пацијента који је тврдио да га је претукла патрола саобраћајне полиције.

На нивоу оптужнице је процес који се води против Драгана Миленића, директора и власника фирме „Хладњача“ из Тополе. Он је наводно избегао плаћање царинских обавеза од преко милион динара, неза-

конито добијајући повластице за извоз поврћа за Русију, које су биле намењене само роби произведеној у Србији. Миленић је парадајз, цвеклу и јабуке произведене у Македонији лажно приказивао као да су српског порекла.

И у случају Драгана Мостића, председника управног одбора АД „Заставе електро“ из Раче, још се није догурало до главног претреса, иако је оптужница одавно на снази. Терети га да је извукао новчана средства која су претходно добијена из Фонда за развој Републике, преко приватне фирме из Шапца, која се води на његову мајку. Преко те фирме набавио је машине и опрему из Босне, увећавајући цену око 100 пута и тако оштетити рачанску фирму за око 230 милиона динара.

Далеко од пресуде је и случај благајника „Меридијан банке“ у Крагујевцу, Александра Атанасковића из Јагодине, кога оптужница терети да је изнео новац из трезора у вредности од 3,1 милион динара, што је у то време било преко 80.000 евра. Његове шпекулације је покушао да прикрије Александар Јовановић из Ђуприје, сачињавајући лажне папире о постојању тог новца на стању да би заваро интерну контролу, тако да је и он обухваћен истом оптужницом Вишег тужилаштва.

Истом тужилаштво подигло је оптужницу и против Наде Дивљан, директорке приватне фирме „Валент драјв“ из Новог Сада, због сумње да је од лица из Крагујевца примала новац како би им оверила документацију за кредит, као да су њени радници, на основу чега су могли да добију кредите код „Меридијан“ банке. Кредити никада нису враћени, а банка је оштећена за 400.000 динара.

Оптужница је на снази и против председника општине Аранђеловац Радослава Швабића и начелника одељења за финансије Чедо Ђорђевића због ненаменски коришћења кредита који су били намењени за изградњу затворених база, балон сале и станова солидарности. Терете се за износ од око 950.000 евра.

2009.

Швабић је и у 2009. години осумњичен, овога пута да је закључивао по општинску штетне уговоре. Наиме, обавезао се да општина плаћа кредит које је подигла приватна фирма ДОО „Ђира“ (која је била у пословном односу са општином Аранђеловац) од скоро 500.000 евра. Уместо да фирми „Ђира“ плаћа по завршеном послу, обавезао се да јој отплаћује кредите са све припадајућим каматама. И против Чедо Ђорђевића и других лица такође је подигнута оптужница због крајцовања општинског буџета у износу од око 26 милиона динара.

Оптужен је председник женског одбојкашког клуба „Аква viva“ из Аранђеловца због присвајања новца добијеног из буџета општине од око 1,5 милиона динара. Љубомир

Станковић је тај новац правдао неистинитим списковима за исплату хонорара и стипендија чланицама клуба, а испоставило се да је новац у већини искористио у друге сврхе.

2010.

Катарина Таковац, чиновница „Креди“ банке, осуђена је неправодносно на годину и по дана затвора ефективне казне у Вишем суду, због разних махинација са кредитима. Она је у то време била шеф службе за послове са привредницима из Аранђеловца. Неистинито је обрачунавала трошкове кредита и тако оштетила ЈКП „Букуља“ за 1,5 милион динара, а банку за 1,4 милиона динара на рачун више приватних предузећа из Аранђеловца.

Првостепена пресуда донета је и у случају највећег износа мита у овдашњем „Аутсоаобраћају“. Владан Живановић, председник Управног одбора „АС-а“, осуђен је неправодносно на годину и по дана затвора због примања мита од 180.000 евра, а петорица даваоца мита на казне затвора од три до шест месеци. Мито је наводно дат да би се фирми „Цода ММ компани“ омогућило да закључи уговор о заједничкој градњи у строгом центру града на плацу поменутог превозничке куће, који је у међувремену и враћен стварном власнику - АМС Србија. Упркос томе што је брзо донета првостепена пресуда, у поновљеном суђењу ништа се не дешава и рочишта одлажу из месеца у месец (до сада је одложено двадесетак).

Лепомир Марковић, власник предузећа „Марк дом“ из Крагујевца, оптужен је због присвајања новца добијеног од физичких лица за изградњу монтажних кућа. У питању је сума од 63.000 евра само у једном случају, а било их је више.

2011.

На шест месеци затвора ефективне казне и плус да плати 6.000 евра по погодби осуђен је један медицински техничар Очног одељења Клиничког центра, а у току је суђење у случају три чиновника „Марфин“ банке из Аранђеловца зато што су на различите начине присвојили новац из банчиног трезора - у висини од око 160.000 евра.

На нивоу подигнуте оптужнице је случај Ивице Војиновића и још пет лица, власника ПП „Емисија колсалтинг“ из Крагујевца, због утаје пореза у износу од око 13 милиона динара и то по више основа.

Четрнаест директора различитих фирми по Србији обухваћено је јединственом оптужницом због пореске утаје у износу од око 70 милиона динара, јер су Јовану Алексићу, власнику предузећа „034 Метал индустрија“ из Крагујевца, омогућили фиктивне улазне фактуре за секундарне сировине које је Алексић, иначе, набавио на „црном“ тржишту.

Оптужница је подигнута и против Наташе Јовановић, власнице апотеке „Свети Василије Острошки“ из Крагујевца и још пет лица због сумње да су од више фармацеутских кућа из Србије преузели леко-

мита за операцију пацијенткиње од 500 евра, и против др Душана Нешовановића због примање мита од седам пацијената за операцију штитасте жлезде. Верује се да је узимао од 50-300 евра по пацијенту.

2012.

Против Драгана Стојановића из Крагујевца, власника „Интершпеда“, подигнута је оптужница зато што је приликом изградње стамбено-пословног објекта ТП „Миленијум“ са рачуна фирме на различите начине извлачио новац због чега није завршио објекат. Купцима локала и станова нанео је штету око 6,5 милиона динара.

Свежији је случај Драгољуба Панџића, директора два градитељска предузећа, „Ратка Митровића“ и „Неимара“. Утужен је под претпоставком да је са још два лица, која се такође терете, сачињавао фиктивну документацију и извлачио из предузећа „Ратко Митровић“ опрему и основна средства, оштетивши га за око 135 милиона динара - односно 1,3 милиона евра.

И његов имењак Драгољуб Радловић, власник „Метал система“, оптужен је зато што је на основу фиктивних путних налога извлачио готовину из фирме. Спорно је 12 милиона динара.

Оптужена је и Јелисавета Думић, службеница Пореске управе у Аранђеловцу, за коју се верује да је издала 14 фиктивних пореских уверења предузетницима као да су измирили пореске обавезе, а нису.

Они су на основу тога издејствовали кредите од банке, које иначе не би могли да добију.

Против двојице архитеката Дирекције за урбанизам, Звонка Михаића и Ивана Станковића, као и против још три лица, Више јавно тужилаштво подигло је оптужницу због сумње да су оштетили Дирекцију за скоро два милиона динара лажно приказујући да су пројекат за затворене базе у Крагујевцу израдила два пројектна бироа преко којих је новац, након исплате од стране Дирекције, враћен поменутим архитектама, јер су они пројекат урадили у оквиру свог посла, за шта иначе примају плату.

Исти случај је и са Милутином Стевановићем, власником „Интерконт“, за кога се претпоставља да је оштетио „Застава аутомобиле“ за око 15 милиона динара тако што је њихове резервне делове, који су били на консигнацији, продао на „црно“.

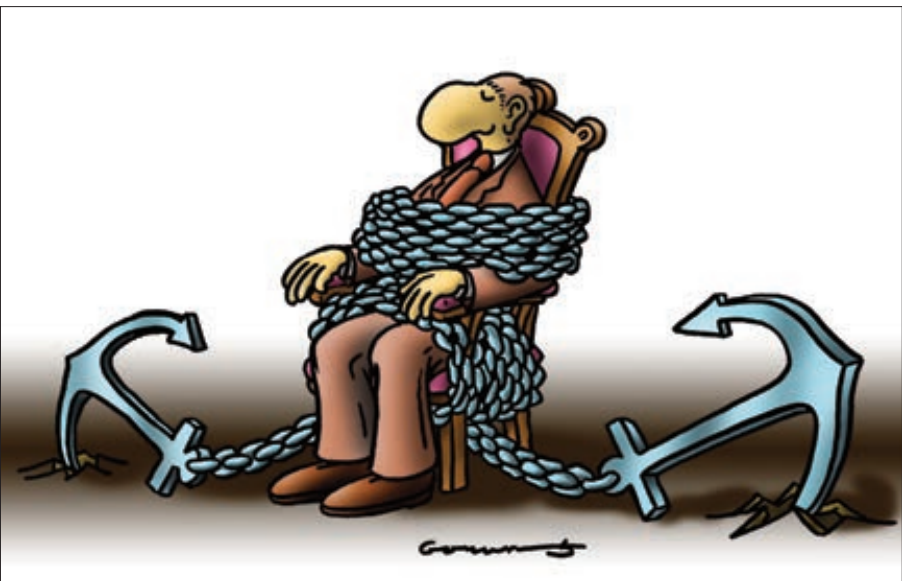
Оптужница је подигнута и против Љубише Марковића, шефа продавнице предузећа „Карвел“ из Београда. На душу му се ставља да је оштетио фирму за око 30.000 евра фалсификујући документацију и присвајајући пазаре.

Због преваре Основно јавно тужилаштво подигло је оптужницу против Звонка Цветковића из Крагујевца, који се лажно представљао као високи функционер БИА и довео у заблуду више лица да ће их послати у Клиничком центру, полицији и пошти, узимајући за то од њих новац у износу од 2.000-7.000 евра.

У току су истраге против више лица које су преко три фантомске фирме из Валева и Аранђеловца утајили порез и преварили добављаче за 14 милиона динара, а државу на име пореза за 2,7 милиона динара.

У истој фази је и случај Ивана Милошевића, стручног сарадника у филијали крагујевачке АИК банке. Сумњичи се да је оштетио банку и себи прибавио корист од око пола милиона евра тако што је подизао новац са девизних штедних рачуна и пребацивао на неког другог клијента, а онда фалсификованом платном картицом подизао новац са банкомата.

Приредила
Елизабета Јовановић

Првостепена пресуда донета је и у случају Горана Николића, референта који ради на управним пословима у полицијској станици у Рачи, због сумње да је регистровао возила на основу фалсификоване документације и без измирења обавеза према држави. Штета за буџет била је 870.000 динара, а он је због тога осуђен условно на 14 месеци затвора уколико не понови дело у року од две године.

Божидар Петковић из Аранђеловца, власник предузећа „Пештан“, као и његова два директора, оптужени су да су утајили порез продајом на илегалном тржишту ПВЦ столарије и других производа из свог асортимана без евидентирања у пословним књигама у висини од око 1.750.000 евра.

Због утаје пореза у укупном износу од 7,5 милиона динара, везано за изградњу станова, оптужница је подигнута и против директора и власника приватне фирме „Футура пак“ из Крагујевца.

И Драгољуб Кијаметовић, директор предузећа „Језеро“ из Крагујевца, оптужен је због тога што Републичкој дирекцији за воде није пријавио око 214.000 кубика шљунка и песка извађених из Велике Мораве, избегавајући тако плаћање прописане накнаде у износу од 8,3 милиона динара. Више јавно тужилаштво оптужило је и Милутина Стевановића, власника предузећа „Интерконт“ из Крагујевца, због сумње да је продавао возила на „црно“, оштетивши државу за порез од 22 милиона динара.

у вредности од 52 милиона динара и продали на „црно“, оштетивши добављаче и у исто време и државу на име пореза за око 15 милиона динара.

У истој фази поступка је предмет др Милорада Деретића, који је осумњичен да је неосновано издао преко 2.000 лекарских рецепата мимо постојећих прописа, при чему је све те лекове узимао за себе или даљу продају. У државним апотекама је подизао лекове преко пријатеља, иако су рецепти гласили на бројне пацијенте.

Због више кривичних дела којима је прибавио имовинску корист како себи тако и другим лицима, односно штету Институту од око четири милиона динара, оптужница је подигнута и против Драгољуба Ђокића, бившег директора Института за јавно здравље.

И против Драгољуба Радловића, власника и директора приватизованог предузећа „Метал системи“, подигнута је оптужница због индикације да је приказао фиктивну куповину картонских цеви од приватног предузећа „Дајмонд“ из Крагујевца, оштетивши тако „Метал системе“ за износ од преко 30 милиона динара.

На снази је и оптужница и против Небојше Здравковића, директора предузећа „Спајнест“ из Крагујевца, који је осумњичен да је малверзацијама у вези кредита оштетио физичка лица која су му дала хипотеку на своју кућу за 150.000 евра, као и у случају др Радисава Богојевића, осумњиченог за примање

Акција!

TURSKA - SARIMSAKLI

za smene od 28.07. do 27.08.2013.

- ✓ 10 POLUPANSIONA (švedski sto)
- ✓ PREVOZ IZ KRAGUJEVCA
- ✓ BAZEN
- ✓ LEŽALJKE
- ✓ ZA DETE DO 6 god. - 55€
- ✓ ZA DRUGO DETE 50%
- ✓ PLAĆANJE U RATAMA DO DECEMBRA

HOTELI 3*	Period usluga	28.7-7.8.	7.8.-17.8. 17.8.-27.8.
SEZER 1/2; 1/3	PP	310	330
KALIF 1/2; 1/3; 1/4	PP	320	325
ERGIN 1/2; 1/3	PP	325	330
MILANO 1/2; 1/3	PP	325	335

Popust za 3. u 1/3
ili 4. osobu u 1/4 sobi: 45€

1988 - 2013
GODINA

034/304 975
034/304 976

www.holiday.co.rs

СВАКОДНЕВНО СТРАДА
50 КОНТЕЈНЕРАОВАКО ЈЕ ПАРКИЊ НА
БУБАЊСКОМ ЈЕЗЕРУ
ИЗГЛЕДАО ПОСЛЕ ЈЕДНЕ НОЋИ

Екоро сваки понедељак у Крагујевцу осване као да је у појединим деловима града, посебно у централним, било неко невреме. Викенд проводи обесних неретко се завршавају ломљењем грана дрвећа и чупањем младих биљака, прертанем контејнера и жардињера. Протеклог викенда хулигани су отишли и корак даље - на удару оних који су се у јутарњим сатима враћали из провода биле су и баште угоститељских објеката дуж Карађорђевог улице.

У понедељак изјутра запањени конобари изнова су намештали столове и столице, градске службе регистровале су уништене биљке, а када се подвуче црта јасно је да некажњени вандализам и те како има цену.

Управо су у „Зеленилу“ скорије подвукли ту „црту“ и израчунали да се укупна штета на градским дрворедима и зеленим површинама ближи милионском износу! Само у првој половини ове године уништено је или оштећено 70 дрво-

ГРАДСКИ ДРВОРЕДИ НА УДАРУ ВАНДАЛА

Штета без надокнаде

Као „резултат“ ноћног живота града иза сваког викенда нека садница у дрвореду осване оштећена, убрзо се и осуши, а неретко су тек засађене биљке потпуно поломљене, па се укупна штета на дрворедима и зеленим површинама ближи милионском износу

редних садница, поломљено неколико прскалица на системима за поливање на зеленим површинама, а дешава се и да краду пумпе, клупе, да ломе стубиће.

За реконструкцију 12 уништених прскалица и аутоматског система за поливање (тајмер), потребно је око 300.000 динара, док је штета за уништене саднице процењена на око 500.000 динара.

- Последњих неколико година у дрвореде садимо само стабла старости од три до шест година, а њихова вредност, у зависности од врсте, износи од 2.500 до 10.000 динара по комаду. Цена прскалица је од 3.500 до 8.600 динара по комаду, док аутоматски систем за заливање, којих иначе немамо много, већ само на неким ексклузивнијим локацијама, вреди око 18.000 дина-

ра. Свако оштећење пријављујемо, међутим, у више од 90 одсто случајева починиоци су непознати. И када су познати да би надокнадили штету треба да их тужимо, платимо судску таксу што, уколико садница кошта, на пример, 8.000 динара није сврсисходно, а не зна се ни када ће се окончати спор, каже Горан Симић, технички директор предузећа „Зеленило“.

Према његовим речима, често су оштећења садница и од стране инвеститора који граде у Карађорђевој, Светозара Марковића, Јанка Веселиновића... У тим случајевима Комунална инспекција покреће поступак, али вандала готово никада не буду откривени. Остало је једино да се у договору са Комуналном полицијом појача надзор на зеленим површинама у граду.

Наводећи најдрастичније примере уништавања садница, Симић наглашава да су хулигани само у току једне ноћи уништили 12 стабала у низу, у улици Слободе ка згради Универзитета, већ у два на-

врата уништавају се прскалице код хумке у насељу Багремар, а за послени „Зеленила“ десетак пута срећивали су зелену површину на кружном току, на улазу у град из правца Баточине.

- Реконструкцију травњака на кружном току код „Фијатовог“ знака радили смо већ десет пута, све због несавесних возача. Дешавало се да возач камиона уђе у травнату површину, заглави се, па дође други камион да га избави, при чему се уништи систем за заливање, травњак. Међутим, дешавају се и крађе, надомак језера у Шумарицама извађено је осам садница квалитетног украсног бреста, јавора, жалосног дуда, магнолије, чак је извађена и клупа која је имала бетонске стопе, прича Симић.

И „Чистоћа“ подвлачи црту, али тачан износ још није обрачунат. Директор Дејан Раонић каже да је 50 од укупно око 4.000 контејнера на улицама Крагујевца свакодневно оштећено, свеједно да ли је реч о металним пластичним или жичаним посудама. Осим тога, дешавају се и крађе точкића, у замаху је и крађа пластичног отпада из жичаних контејнера, а како је од децембра прошле године овом предузећу, уз некадашњи део делатности „Нискоградње“, припојена и брига о сливним решеткама, примећују да се ни тим крађама, очито, не може стати на пут.

-Један метални контејнер кошта 35.000 динара, пластични је нешто јефтинији, али више и нема сврхе пријављивати оштећења. Кома? Пријављујемо крађе које су

учестале, најчешће су то сливне решетки, али и секундарне сировине, пластика, но опет нема помака. Како сам председник Управног одбора Пословног удружења комуналних предузећа Србије, знам да се слично догађа и у другим градовима. Да ли је то последица социјалне слике или је нешто друго у питању не знам, али показало се да полиција не може да решава те, за комунална предузећа, и те како значајне проблеме, закључује Раонић.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

УНИШТЕНИ КАНДЕЛАБРИ КОД ГИМНАЗИЈЕ

СЛОМЉЕНА БАНДЕРА НА ТРИМ СТАЗИ У ШУМАРИЦАМА

ПОЛИЦИЈА

За хулигане притвор до 30 дана

Крагујевачка полиција је, након интензивног оперативног рада, ухапсила четири особе, за које се сумња да су напали навијаче ФК „Црвена Звезда“, који су се из Београда враћали са фудбалске утакмице између овог и ФК „ИБВ“ са Исланда. Навијаче са обележјима ФК „Црвена Звезда“ хулигани су сачекали и напали у периоду од пола сата после поноћи до два изјутра прошлог петка, на три различите локације у Крагујевцу. Том приликом лакше су повређене четири особе.

Због постојања основа сумње да су извршили кривично дело насичничко понашање истражном судији Основног суда приведени су млади Крагујевчани Владимир Р. (25), Бобан Ђ. (22), Дејан Е. (24) и Димитрије Д. (21), а после саслушања судија им је одредио притвор до 30 дана.

Постоје основи сумње да су они, на раскрсници код Средње медицинске школе, док је возило „волксваген голф“ чачанских регистарских ознака чекало про-

мену сигнализације, маскирани „фантомкама“ и капуљачама, притрчали и бејзбол палицама поломили ветробранска и стакла на задњим вратима, од којег је повређен тринаестогодишњи дечак. Сумња се и да су, у насељу Станово, такође маскирани, бејзбол палицама напали навијача ФК „Црвена Звезда“ са обележјима овог клуба и нанели му лакше повреде.

Полиција је идентификовала још две особе, за које се сумња да су у насељу Аеродром, док су се навијачи налазили у пекари „Вега“, најпре избушили гуме на возилу „волксваген поло“ краљевачких регистарских ознака. Након тога, маскирани и наоружани бејзбол палицама, поломили су стакла на возилу и лакше повредили двојицу навијача. Двојица идентификованих нападача тренутно се налазе у бекству и за њима се интензивно трага.

Полиција ради на идентификовању и других учесника напада на навијаче у Крагујевцу. Против њих ће такође бити предузете све мере кривичне одговорности, каже се у полицијском саопштењу.

У саопштењу за јавност Информативне службе органа града Крагујевца каже се да је напад хулигана на навијаче „Црвене звезде“ чин за најштрију осуду

и да је градоначелник Верољуб Стевановић, уз извињење, одмах након инцидента затражио детаљан извештај о стању повређених навијача. „Крагујевац је био и остао безбедан град, тако да нећемо дозволити да група хулигана руши годинама стицан углед спортског града и града добрих домаћина“, поручио је Стевановић.

Ухапшен на граници са Црном Гором

У сарадњи са колегама из Пријепоља и граничне полиције, крагујевачка криминалистичка полиција је, након интензивне потраге, ухапсила двадесетчетворогодишњег Вука Т. из Крагујевца на граничном прелазу са Црном Гором, због постојања основа сумње да је извршио кривично дело тешко убиство у покушају.

Постоје основи сумње да је Вук Т. 21. јуна ове године, око 18,30 часова, у Улици краља Александра Првог Карађорђевића у Крагујевцу из ватреног оружја испалио више хитаца у правцу путничког моторног возила марке „шевролет“ у коме се налази-

ло више особа, међу којима и СТЕФАН Ј. (25) из Крагујевца. Иначе, Стефана Ј. је крагујевачка криминалистичка полиција ухапсила пре неколико дана због сумње да је извршио више кривичних дела. У пуцњави је један од пројектила који је испалио Вук Т. погодио је пролазницу Сару Ђ. (22), која је том приликом задобила тешку телесну повреду у пределу ноге.

Вук Т. спроведен је истражном судији Вишег суда у Крагујевцу.

Покрао деду

Припадници Полицијске станице у Книћу ухапсили су Николу С. (28) из Крагујевца, због постојања основа сумње да је извршио кривично дело разбојништво. Он је 27. јуна, у вечерњим сатима, својим возилом са још две особе допутовао до куће његовог деде који живи сам на подручју општине Кнић. Маскирани ушли су у кућу и, уз претње ножем, одузели му 3.000 динара.

Полиција интензивно трага за осталим извршиоцима овог кривичног дела, а Никола С. ће бити спроведен истражном судији Основног суда у Крагујевцу.

НА ЕКО ПУМПАМА НОВА КАРТИЦА

Награде за верне купце

Компанија ЕКО Србија недавно је промовисала нову ЕКО smile картицу, која ће возачима који је поседују омогућити да, куповином бензина на њеним пумпама, сакупљају бодове и и бирају бројне поклоне из ЕКО smile клуба (производи за аутомобиле, рекреацију и забаву, кућу, децу...). Вредне поклоне обезбедило је 25 компанија које су партнери овог програма, код којих власнике ове картице чекају и друге погодности.

До ЕКО smile картице долази се врло једноставно – довољно је само на бензинској пумпи попунити формулар и картица одмах постаје активна. Иначе, компанија ЕКО Србија послује кроз мрежу од 48 пумпи на територији целе Републике и запошљава 800 радника, а основана је 200. године, као чланица пословне групе Hellenic Petroleum.

ТРАГАЊЕ ЗА ДОБРИМ, УРБАНИСТИЧКИМ РЕШЕЊЕМ ГРАДСКОГ ЦЕНТРА

Операција враћање ишчупаног срца

НИЗ РЕПРЕЗЕНТАТИВНИХ ЗГРАДА КОЈЕ СУ ЧИНИЛЕ СТАРУ ЧАРШИЈУ, НА ЊИХОВОМ МЕСТУ ВЕЋ СКОРО ЧЕТИРИ ДЕЦЕНИЈЕ ЈЕ ЛИВАДА. Фотографија из периода пре Другог светског рата, фотодокументација Народног музеја у Крагујевцу

Пише Мирослав Јовановић

Евако ко се обре у Крагујевцу, а да овде није долазио бар десетак година, искрено ће рећи да се много променио. Постао је урбанији, уређенији, чистији и то ново лице већ наговештавају прилази њему, било с које стране да се улази у град.

Нешто му, међутим, фали – и то већ деценијама, што најпре уочавају странци који долазе са сазнањем, или га стекну овде, да Крагујевац има богату историју, али не и препознатљив архитектонски и визуелни траг те своје прошлости. А, што је још горе, имао га је у лику „Старе чаршије“ која је, нажалост, нестала – углавном вољом градских планера и идеолошким заблудама чији је погубни исход био брисање прошлости и традиције.

Додуше, било је покушаја да се ту бар нешто исправи, али се није одмакло даље од прича, идеја и

У богатој историји Крагујевца градитељство је било њена верна слика, коју смо, нажалост, затамнили. Уништено се не може повратити, али светска теорија и стручна пракса познају моделе којима се у специфичним формама архитектонски може оживети изгубљени идентитет. Тиме се у обимној студији бави крагујевачки архитекта мр Александар Рудник Милановић

„цртања“ без реализације. Зато је вредан пажње вишегодишњи студиозни рад крагујевачког архитекта Александра Рудника Милановића, који је њему недавно „донео“ титулу магистра Архитектонског факултета у Београду, и то уз оцене за уважавање, а граду, односно његовим планерима, нови предлог „на тацни“ шта би могло да се учини у исправљању грехова према сопственој историји. Наслов студије „Могућности урбане ремоделације блокова заштићених просторно-културно историјских целина на примеру старог градског језгра у Крагујевцу“, можда глома-

зан и лаицима „тежак“, али то је језик струке, ипак јасно предочава тему Милановићеве преокупације.

А да су труд и рад сврсисходни аутор објашњава:

– Интернационална теорија и стручна пракса познају моделе за „лечење“ чак и тако тешких „пацијената“ каква је наша стара чаршија, а бенифит тог „лечења“ био би вишеструк. Хирургија урбане обнове овог дела градског језгра истовремено може да постигне естетске, економске и функционалне ефекте, тврди архитекта Милановић.

А кад је већ реч о „стварном и могућем“, добра околност је да су управо у току измене Плана генералне регулације градски центар и прилика је да, коначно и дугорочно, буде дефинисана ова просторна и културно-историјска целина.

Конкретно, која целина? Најјасније је рећи – она која захвата простор код Крста, где је током 19. и у

ЉУБИЧИНА УЛИЦА С ПОЧЕТКА 20. ВЕКА, СКРОЗ У ЧЕЛУ ЈЕ ЈЕДИНА САЧУВАНА ЗГРАДА КОД КРСТА (САДА ЈЕ У ЊОЈ БАНКА ИНТЕЗА), ОСТАЛО ЈЕ ПОРУШЕНОДА БИ СЕ САГРАДИО ХОТЕЛ „КРАГУЈЕВАЦ“

првој половини 20. века било срце Старе чаршије. У ширем контексту, то је зона од Доњег каменог моста до „саобраћајца“ и од Хотела „Крагујевац“ до суда и Робне куће „Београд“. Међутим, како је тај простор у већем делу урбанистички „попуњен“, углавном грађевинама новијег датума (какве су да су – још нису за рушење) и мањим делом сачуваном баштином, Александар Милановић се, разумљиво, пре свега бави „слободним површинама“. Прва међу њима је она која се у градском жаргону зове „ливада“. Треба ли појашњавати, она се простире од „Златне руже“ до некадашњег Хотела „Дубровник“.

– Током свог вишегодишњег рада на овој теми, дошао сам до закључка да ниједан европски град свој најзначајнији део, гледано са аспекта историје и очувања идентитета, а то је у Крагујевцу трг код Крста, није претворио у ливаду, ка-

же Милановић. – У другој половини прошлог века град добија модерне европске обресе, али и губи везу са својом традицијом и наслеђем, с тим што „ливада“ никако није европска слика, а и те како јесте знак поништавања прошлости, која с правом треба да нам служи за понос.

Милановић допушта да за неке суграђане, као субјективни доживљај, „лепо“ може представљати и поглед на „зелену ливаду“ код Крста (позивајући се на филозофију простора коју је заступао доктор архитектуре Милутин Борисављевић, иначе рођени Крагујевчанин – (видети уоквирени текст), али њена историја је толико озбиљна и значајна да не би смела остати у том статусу или постати део баналне идеје о тргу.

– Лепу и господску чаршију која је баш на том месту настала и опстајала дуги низ година, једноставно, данас не може да репрезентује један заравњени и безсадржајни простор, који се повремено користио за политичка митингашења или друга масовна окупљања, истиче архитекта Милановић.

■ Немарни према прошлости

Да би поткрепио своје идеје о урбаном ремоделацији Старе чаршије, он претходно прави обухватну историјску анализу, прво, њеног настанка, а потом и нестанка. За ову прилику то је битно скраћена прича.

Главна чаршија крагујевачка као оријентална варош формирана је око Камене ћуприје (срушена у Првом светском рату) на левој обали Лепенице, до данашњег Крста. Куће су биле ниске, бондручаре и чатмаре, са низом радњи старих заната. Међутим, током 19. века, када је у једном периоду био и престоница, Крагујевац из оријенталне касаве прераста у европски град.

Кнез Милош је наредбама о ширењу вароши око двора, са репрезентативним зградама у духу српско-балканске архитектуре (Кнежев, Љубичин, Амицин конак, Стара црква), на левој обали Лепенице, западно од Старе чар-

шије, поставио темељ новом Крагујевцу. Касније су ту биле најпознатије банке, кафане, биоскопи, трговине... Ова зона простирала се дуж данашње Улице краља Петра првог, односно од Доњег каменог моста до раскрснице са Господар Јевремовом, данас Улицом 27. марта.

– Изузетну важност имала је и Љубичина улица, која се одржала готово 150 година. Она је била главна и најкраћа комуникација – битна у историјском, функционалном и визуелном смислу – између Милошевог двора и чворишта градског језгра, трга код Крста, објашњава Александар Милановић.

Да би представа била јаснија, Љубичина улица почиња је изнад данашњег „Заставиног“ солитера, а завршавала се испред Крста, код зграде у којој је сада банка Интеза или где је раније био „Мек دونالد“

„**Александар Рудник Милановић:** Током вишегодишњег рада на овој теми, дошао сам до закључка да ниједан европски град свој најзначајнији део са аспекта историје и очувања идентитета, а то је у Крагујевцу трг код Крста, није претворио у ливаду

УЗОРИ И ПРОФЕСИОНАЛНИ МОТИВИ

Тачка уз поруку: изволите

На почетку своје студије Александар Рудник Милановић подсећа на велико дело доктора архитектуре Милутина Борисављевића, који је 1889. године рођен у Крагујевцу, а већи део професионалне каријере провео је у Француској. У Паризу је умро 1970. године.

– Био је велики стваралац и пројектант, али и изузетан теоретичар и аутор филозофије о простору. Архитектуру је дефинисао кроз појам „лепог“, с тим што је лепо „феномен вида, а не простора и линија“, представља Милановић нашег заборављеног суграђанина. – Мој рад свакако не би настао без личног сензибилитета према лепом, о којем је писао Борисављевић, али и без базе података коју је годинама стварао Верољуб Трифунковић, други доктор архитектуре из Крагујевца. Његова методологија рада и стручне књиге које је објавио дра-

гоцен су допринос урбанистичкој и архитектонској пракси града.

А када је о Милановићу реч, треба подсетити да је он као директор Завода за заштиту споменика културе (2000 – 2004) руководио стручним тимом који је радио „Студију ревитализације старе чаршије Крагујевац“, уз ангажовање највећих стручњака из те области у Србији. Студија је награђена на познатом Салону урбанизма у Нишу, међутим није имала практично значаја јер је изостао адекватан урбанистички приступ.

Очигледно је да Милановића од тада „држи“ идеја о враћању идентитета Старе чаршије који је град изгубио рушењем објеката код Крста, али завршетком рада о „могућности урбане ремоделације“, каже, ставља тачку на ову тему. Урадио је шта је знао и умео, уз поруку градским планерима: изволите!

СТАРО ГРАДСКО ЈЕЗГРО КРАГУЈЕВЦА, СНИМАК ИЗ АВИОНА 1915. ГОДИНЕ КАДА ЈЕ АУСТРОУГАРСКА БОМБАРДОВАЛА ГРАД

... (видети документарну фотографију уз овај текст).

Дакле, то је била зона која је, по савременој терминологији, чинила просторно културно-историјску целину „Старо градско језгро“. А шта је од ње данас остало? Врло мало.

- Део Старе чаршије који је и сада аутентичан, очуван и непромењен, је блок „Сарајево“, низ зграда преко пута популарне „кифле“ и зграде „социјалног“, међутим овај блок је изолован и без континуитета са најзначајнијим објектима који су у 19. веку грађени у близини Крста, јер су они, једноставно, порушени, а представљали су примарни блок изворног идентитета Старе чаршије. На том месту већ скоро четрдесет година је „ливада“, објашњава Милановић.

Деструкција Старе чаршије почела је несрећним околностима, када су 1944. године Крагујевац бомбардовали савезнички авиони. Тада је, поред осталих, срушена репрезентативна зграда Кредитног завода и још једна поред ње, нешто мања. Оне су се налазиле на месту где је касније урађен јавни тоалет (!), сада доњи део „ливаде“. Њихов изглед приказан је на фотографији коју објављујемо, а сквер са спомеником испод Крста, који и сада постоји, добар је оријентир локације ових вредних грађевина.

■ „Продор“ као цунами

Ако је то била ратна несрећа, све остало су биле „несреће“ домаће

БЛОК „САРАЈЕВО“, ЈЕДИНИ СТАРИ БЛОК САЧУВАН У АУТЕНИЧНОМ ОБЛИКУ, НА ПОЧЕТКУ ДАНАШЊЕ УЛИЦЕ КРАЉА ПЕТРА ПРВОГ, ПРЕКО ПУТА ПОПУЛАРНЕ „КИФЛЕ“

бахатости, политиканства, заслепљене идеологије, кратковидог гледања у будућност. То потврђује и архитекта Милановић.

- Разлог за садашњи непрепознатљиви изглед Старе чаршије свакако је у плановима, а не у архитектури. Планирана девастација трга код Крста одвијала се кроз реализацију пројекта звани „Продор“, који је настао 1961. и унеколико измењен десет година касније. То је била визија новог зеленог коридора у центру града, од

зграде градске Скупштине до будућег Хотела „Крагујевац“. Међутим, упркос свим подацима који су били доступни, а говорили су о значају Старог градског језгра, овај план је имао сасвим ригидан однос према наслеђу. Под геслом такозване „урбане обнове“ града, план није имао ни једну црвену линију до које се могу изводити физичке трансформације, па је разорни „цунами“ ударио у историјски, трговачки центар Старе чаршије Крагујевца.

Тако је план „Продор“ бадио у заборав План регулације из 1891. године који је радио чувени Лука Ивановић и дао зелено светло да се сравни све што је по њему грађено. Нажалост, на долазак багера није се дуго чекало, рушење је обављено експресно, нарочито пред Титов долазак у Крагујевац 1978. године (ваљда да би „црвени град“ и делом доказао „вољеном“ да је у свему „раскрстио са прошлошћу“). Е, тада је „заокружена“ данашња „ливада“.

Поред осталог, срушена је изузетна грађевина - некадашњи дом Уједињене банке (види уоквирени текст), зграда прве градске пивнице и још неколико других које ће стари Крагујевчани препознати на фотографији. Нешто касније, баш на месту дома Уједињене банке постављен је ресторан палачинкарница „Перон“. Стављене су шине где никада пруга није била и вагон куда никада није прошао воз, али на празној „ливади“ то је годинама једини „садржај“, па ма каква да је.

Међутим, „ливада“ није једини простор по коме је уништен комплекс Старе чаршије. По плану „Продор“ нестала је и већ помињана Љубичина улица која је повезивала двор и стари градски центар. Она је буквално пресечена изградњом Хотела „Крагујевац“ 1965. године, онда је додатно „откинута“ подизањем нових стамбених зграда у близини хотела, тако да данас постоји само Љубичино сокаче, слепо и унакажено, а како је Љубичина у-

лица некада изгледала може се видети само на једној старој сачуваној фотографији.

Ово је најкраћи сажетак светле историје града и мрачног уништавања њеног визуелног лика у виду градитељства и архитектуре. Шта се, после свега, може урадити да Стара чаршија Крагујевчана поново добије препознатљиве обриси, да се колико-толико поврати изгубљени идентитет вароши, с обзиром на сва ограничења која сада стоје: кад је већ много тога непотребно порушено и, истовремено, много тога непотребно (нескладно и ружно) саграђено?

■ „Ливада“ за добре пројекте

Архитекта Александар Рудник Милановић нуди, поновимо - у обимној и садржајној студији, неколико основних решења. Укратко, она се свде на следеће.

Прво, да се формира јединствена пешачка зона дуж данашње Улице краља Петра првог и то од доњег каменог моста до „саобраћајца“, односно Улице 27. марта, јер то је био простор некадашње Старе чаршије. Према изграђености, визуелном лику и историјској очуваности, Милановић овај садашњи потез види као три целине, доста различите и изоловане, које би „новим радовима“ требало повезати и ујединити у једну компактну и препознатљиву зону.

Први део је онај аутентични, очувани, дуж десне стране улице, гледано од каменог моста, или, као што је већ речено - преко пута „кифле“.

- Ако он и даље буде „одсечен“ од дела за који је био везан у доба Старе чаршије, биће умањен његов значај, јер је аутентичан, а комуникацијски изопштен од простора код Крста и даље уз исту улицу, објашњава Милановић.

За тренутак прескачемо другу целину у овој зони и идемо на трећу. То је комплекс чије „границе“ чине здање „Москва“, зграда

УМЕСТО ГРАДИТЕЉСКЕ БАШТИНЕ У СРЦУ ПРУГА НИКАДА НИЈЕ ПРОЛАЗИЛА

РУШЕЊЕ ДОМА УЈЕДИЊЕНЕ БАНКЕ

Није му помогла ни државна заштита

Баш на месту где је у вагону који је железница отписала смештен кафе „Перон“, деценијама је била репрезентативна зграда, до Другог светског рата дом Уједињене банке. Сачуване су њене фотографије, али и слика из 1978. године када су на њу ударили багери. Било је то равно злочину према овом објекту старог и лепог Крагујевца.

Зграда је сравњена са земљом такорећи преко ноћи, једино је сачувана њена купола. Ваљда не знајући куда и шта с њом, рушитељи су је „одложили“ на травњак паркића испред Суда, да би се после годину-две неко сетио

ПРВО ЈЕ СА ЗГРАДЕ УКЛОЊЕНА КУПОЛА, А ОНДА ЈЕ ДОШАО БАГЕР (јесен 1978.)

да је накалеми на Хотел „Зеленгора“. Ем јој ту није било место, ем је нарушена аутентичност старе Гушићева задужбине.

Иначе, купола на дому Уједињене банке била је смислено и архитектонски изванредно решење јер се „равнала“ и била „у линији“ са још две куполе у истом низу, на здањима „Просвете“ и „Москве“. На срећу, према њима још нико није дигао руку, а ваљда и неће.

Образложење за рушење зграде било је „да се не уклапа у нови урбанистички план града“ (план „Продор“), упркос томе што је, како тврди архитекта Милановић, само годину дана раније као најрепрезентативнији објекат стављен под заштиту државе, уз обавештење тадашњег Завода за урбанизам о „немогућности промене те одлуке“.

ЗГРАДА КРЕДИТНОГ ЗАВОДА, НАЈВИША У НИЗУ, СРУШЕНА ПРИЛИКОМ САВЕЗНИЧКОГ БОМБАРДОВАЊА 1944. ПОСЛЕ РАТА НА ТОМ МЕСТУ ОТВОРЕН ЈАВНИ ТОАЛЕТ

бивше „Просвете” и грађевина новијег датума позната по имену „Безистан”. За овај део Милановић каже да је пример доброг, чак изванредног решења јер је направљен континуитет старог и новог.

Срећа је да су сачуване „Москвa” и „Просвета”, а „Безистан” је пример, не само за Крагујевац, архитектонског склади наслеђених и новизграђених објеката, оцењује овај стручњак који истовремено има „лиценце” планера, урбанисте и архитекте.

Ту, дакле, ништа и ни по коју цену убудуће не треба „дирати”. Овај блок „гледа” се са „Златном ружом”, која је плод новије „коцкасте и бетонске” архитектуре, овој грађевини свакако није било место где је насађена, али ту је - где је. Виша сила!

Средишни део целовите пешачке зоне, како је види Милановић, јесте већ детаљно описана „ливада”. Аутор фигуративно каже да је управо ту „забоден врх мача у срце Старе чаршије”, а пошто је реч о празном и нефункционалном простору, ту је и добра прилика за враћање изгубљеног идентитета средишта старог градског језгра.

Мој предлог је да се цео овај простор одреди за пословни или пословно-хотелски комплекс, али не подизањем било каквих нових кула или недефинисаних грађевина. Паметним коришћењем потенцијала блока код Крста, где је кључ за отварање браве иза које се налази „дневна соба” Старе чаршије града, може се наћи место и за историју и за садашњост и будућност градског центра. Решење је у аплицирању старих фасада и стварању визуелних представа објеката који су се ту налазили, а сачуване фотографије и друга архивска грађа добро могу послужити у ту сврху. Дакле, пројеканти и инвеститори којима би био поверен овај најзначајнији градски блок имали би императивну обавезу да реконструишу фасаде објеката који

су ту постојали, како би се слика о Старој чаршији успоставила у континуитету, предлаже Милановић.

Овај пословни комплекс истовремено би „гледао” према тргу код Крста и ремоделираном тргу и парку код суда (о томе касније) и имао би унутрашњу комуникацију отворену ка обе целине, како два трга не би били изоловани. Комплекс би, затим, по Милановићу, својим садржајем попунио празнину која очигледно постоји у централној градској зони (разне услужне делатности, културне манифестације, забава), а претпоставка је да би, због атрактивности простора, био и веома исплатив са становишта приходовања градског буџета по основу продаје и уређења градског грађевинског земљишта.

На крају, Милановић презентује и један домаћи „модел” или узор за предложено решење. То је хотелско-пословни центар у Рајићевој улици у Београду, који хвата и део Кнез Михајлове у зони до Калемегдана. На фасаде пројектованог комплекса управо је аплициран изглед зграда које су ту некада постојале, мада је касније на том месту била окретница за тролејбусе. Овај центар је замишљен као мултисадржајан, са подземном гаражом, трговинама свих типова, банкама, хотелским капацитетима, културом, забавом. Његова изградња се отегла, али због спорова града са бившим власницима зграда на том потезу, а квалитет архитектонских решења никада није стављен под сумњу.

■ Подземне гараже и „надземни” садржаји

Александар Милановић потом даје предлоге за формирање зона саобраћаја, посебно јавног, и јавних паркиралишта. Да пођемо од овог другог. Као најцелисходније решење он предлаже изградњу две подземне гараже, једне поред суда где је сада паркинг, али и захваћањем прос-

ГРАДА ЈЕ БЕЗСАДРЖАЈНА „ЛИВАДА” С ВАГОН КАФЕОМ ГДЕ

РЕШЕЊЕ ТРГА КЛЕБЕР У СТРАЗБУРУ

ДАНАШЊИ ИЗГЛЕД ТРГА

По мери свих

Спајање функције подземне гараже и трга над њом изванредно је изведено у Стразбуру. То је познати трг Клебер, који потиче још из барокног доба, с тим што је временом „примао” и грађевине других стилова, све до савремене архитектуре, али све су у савршеном складу и континуитету.

Архитекта Милановић помно је изучавао историју овог трга и његово ремоделирање у складу са мењањем

градских потреба и трендовима живљења. Тако је у почетку Клебер доста личио на парк са спомеником и фонтаном у централном делу. Потом је, почетком 20. века, претворен у јавни паркинг, што се поклапа са временом све масовније употребе аутомобила. У другој половини прошлог века настаје потреба да се испод трга изгради велика подземна јавна гаража. Она је направљена, али са улазима који су били на самом тргу, па се по његовом ободу одвијао доста жив саобраћај. Централни део био је намењен пешацима, међутим они су били као у кавезу, окружени прометним улицама и уз то изложени загађењу од аутомобилских гасова.

Коначно је трг добио садашњи изглед и функције. Комплетно је претворен у пешачку зону, без икаквог саобраћаја, индивидуалног и јавног, једино што ободом Клебера пролази једна трамвајска линија, са спорим режимом кретања и, наравно, без загађивања средине.

Саобраћајна комуникација са гаражом испод површине трга „спуштена” је под земљу и излази, односно улази у гаражу измештени су у зоне које окружују Клебер.

Зашто Крагујевац не би искористио тако добро страни искуство - пита и истовремено одговара архитекта Милановић.

ТРГ КАО ПАРК И ЈАВНИ ПАРКИНГ

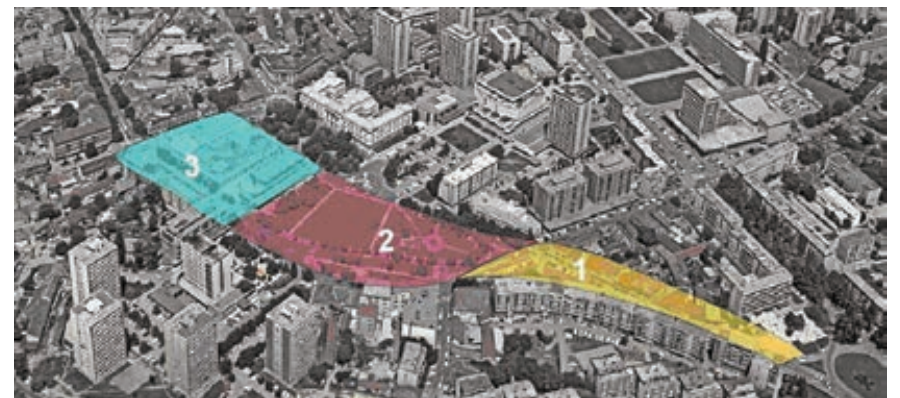
тора испод „ливаде”, и друге испод зелене површине код Скупштине града. Мисли да би технички изводљивије и инвестиционо повољније било да се прво гради гаража испред „градске куће”.

Подземна гаража код суда изводила би се фазно, упоредо са описаном реконструкцијом блока код Крста и осмишљавањем трга од тог блока ка робној кући „Београд”, као и парка испред зграда суда. Изградња ове гараже, уствари, није само решавање потреба за паркирањем, већ је директно везана и за реализацију трга изнад ње, с тим што тај трг нема смисла без нових садржаја. Буде ли „празан”, само са једним спомеником, значи да нити има ремоделације Старе чаршије, нити он може бити привлачан било коме, јер тргови служе за окупљање људи, а ко ће долазити на то плочник, пита Милановић.

А како би цео овај простор био намењен искључиво пешацима, Милановић предлаже и такве приступе возила подземној гаражи да се избегну сви контакти саобраћаја са пешачком зоном и будућим тргом код суда. По мом виђењу, један улаз/излаз у ову гаражу био би у Вишњићевој улици, између зграда Поште и Телекома. Он би ишао испод Улице краља Петра, а полазио би од Лепеничког булеvara, али тако што би се на овој саобраћајници код Ђифтине ћуприје урадио кружни ток. Тако би се, с разлогом, мало „успорио” саобраћај у булевару и омогућила комуникација са подземном гаражом, образлаже свој предлог Милановић.

Други улаз/излаз у гаражу био би иза зграде суда из Улице Николе Пашића, на месту где је сада рампа за приступ интерном паркиралишту.

И за ово решење аутор се послужио добром праксом европских

ТРИ ДЕЛА У ЗОНИ СТАРЕ ЧАРШИЈЕ КОЈЕ УРБАНИСТИЧКИ И ФУНКЦИОНАЛНО ТРЕБА СЛИТИ У ЈЕДНУ ЦЕЛИНУ СА ОБЕЛЕЖИЈА СТАРОГ КРАГУЈЕВЦА

ПРОЈЕКАТ ХОТЕЛСКО-ПОСЛОВНОГ ЦЕНТРА У РАЈИЋЕВОЈ УЛИЦИ У БЕОГРАДУ КАО МОГУЋИ УЗОР РЕМОДЕЛИРАЊА СТАРЕ ЧАРШИЈЕ, УЗ ФАСАДНЕ АПЛИКАЦИЈЕ ОБЈЕКТА КОЈИ СУ ПОРУШЕНИ

метропола, тачније регулацијом трга Клебер у Стразбуру, који је и иначе модел изванредног склади старе барокне и савремене архитектуре и стављен је на листу УНЕСКОВЕ светске културне баштине. Уз пажљиво чување наслеђа, његов концепт више пута је мењан (видети уоквирени текст), а у другој половини прошлог века испод трга је изграђена велика подземна гаража у коју возила приступају такође подземним саобраћајницама које почињу изван великог платоа намењеног искључиво пешацима.

Овим предлозима нису исцрпљене све добро образложене и објашњене идеје архитектуре Александра Рудника Милановића, али његова студија је на јавном увиду и доступна свима које ова материја интересује. Наравно, најза-

интересованији би требало да буду градски планери и појединци и институције који доносе одлуке о „лику” и функцијама града, јер, ако ћемо поштено, доста је било и рушења, и експериментисања, и лутања, а Крагујевац се све више удаљава од своје богате и вредне урбане и архитектонске аутентичности.

Архитектура простора мора се решавати стратешки, баш као и сваки корак који сам предложио. Значај повратка идентитета Старе чаршије, који би сваки европски град с поносом представљао као симбол трајања и постојања, пробудио је мој лични и професионални мотив, мада тврдим да је реч о општем добру - да град не уништи своје корене, зашкључује магистар архитектуре Александар Рудник Милановић.

ОДЛАЗАК ЛЕГЕНДЕ - ВЛАСТИМИР КОВАЧЕВИЋ - ВЛАСТА КОВАЧ (1934 – 2013.)

Кошарка је била читав њ

У Крагујевцу је недавно преминуо један од најпознатијих спортских радника нашег града, кошаркаш и тренер Властимир Ковачевић, кога су сви наши суграђани звали Власта Ковач. Као играч био је изузетно успешан, славна крагујевачка „златна десница“, а као тренер два пута је своје кошаркашице уводио у Прву лигу СФРЈ

Пише Зоран Мишић

На жалост, генерацијама познатих крагујевачких баскеташа на „небеским кошаркашким теренима“ недавно се прикључило још једно велико спортско име. Легендарни играч и тренер Властимир Ковачевић, кога су сви суграђани ослављавали искључиво са Власта Ковач, преминуо је 9. јула.

Човек за кога су сви, од његових савременика, саиграча и пријатеља, до бројних генерација наших играчица и играча које је тренирао и извео на „кошаркашки пут“ здушно тврдили да се „родио за кошарку, радио за кошарку и живео за кошарку, преносећи своје искуство свима који су имали среће да им он буде тренер“, обележио је читаве деценије крагујевачке игре под кошевима, од њених пионирских дана до неких од највећих успеха.

ВЛАСТИМИР КОВАЧЕВИЋ – ВЛАСТА КОВАЧ – ЧИТАВ ЖИВОТ ПОСВЕТИО КОШАРЦИ

Али, колико год су његов живот и каријера били богати, плодни и успешни, његови почеци, а наро-

чито детињство, били су тешки. Рођен је 19. јула 1934. године у Нишу у глумачкој породици (ње-

ПРВА ПЕТОРКА КОШАРКАША „ЗАСТАВЕ“ КОЈА ЈЕ УШЛА У САВЕЗНУ ЛИГУ: ЗАГИНАЦ, ВЛАСТА КОВАЧ, ШПАЦЕР, ГАЊА И МИМА

стовања... обележиће његово детињство и због тога Власта никада није волео позориште „јер га је одвајало од родитеља“.

Отац Миодраг рођен је у Крагујевцу, глумио у Београду, где је и упознао супругу Ружицу која је тада била студенткиња. Обоје су били чланови познатог „Животићевог путујућег позоришта“. Заједно прелазе у нишко позориште у којем је Миодраг стекао статус првака драме, који га није заштитио у јесен 1944. године када су „ослободиоци“ стрељали глумце по Србији. Мајка Ружица са малим Властом прогнана је у Призрен, одакле су је „извукле“ познате колеге Салко Репак, који је ценио њену глуму и школски друг из шабачких гимназијских дана Љубиша Јовановић. Послата је у Зајечар да оснује тамошње позориште, тада Народно позориште Тимочке крајине чији је била и управник. Међу првима је препознала таленат легендарног Зорана Радмиловића, дајући му шансу да заигра у театру, као и нашем дугогодишњем прваку Буди Јеремићу.

Глумачки пут је Властину мајку Ружицу касније водио у Крагујевац, Бања Луку, Тузлу... И тако се по причи пријатеља млади Власта 1952. године преселио у Крагујевац. Мајка и он становали су у једној соби у нашем позоришту. По сећању савременика још тада у гимназијским данима уочен је његов редак таленат за кошарку.

Професор Раца Костић помогао је да овај младић „брз као муња и темпераментан као струја“ постане један од најбољих играча које је Крагујевац запамтио. Још као млад профилисао се на месту бека, но-

сио „једанаестицу“, а крагујевачки навијачи и колеге звали су га „златна десница“ јер је са центра постигао кошеве.

■ Вансеријски дар

- Да су постојале тројке он би тада био цар, тврде његови саиграчи (види антрфиле).

На месту капитана клуба који је мењао име (уз разна фузионисања), од „Шумадије“, преко „Заставе“ до „Радничког“, био је од 1952. до 1969. године.

Ни двогодишњи одлазак у војску 1954. године у Цеље није прекинуо Властин блиски контакт са кошаркашким лоптом. Играо је за армијску област (не само кошарку, већ и рукомет и шах), а капетан Узелац омогућио му је да иако војник активно игра у словеначком трећелигашу, од када датира његово велико пријатељство са легендарним Ивом Данеуом.

Иако му је нуђено да остане у Словенији, није желео да остави саму мајку која се 1956. године као и он вратила у Крагујевац као глумица после ангажмана у босанским театрима. По доласку из војске наставља играчку каријеру још пуних 13-14 година у Крагујевцу и са тимом чији је био капитан, тада већ „Заставом“, два пута улази и игра савезни ранг оне велике Југославије, први пут 1959., а други пут 1963. године.

Годину дана по повратку из армије венчава се са својом супругом Бранком, а две године касније родио им се и син Боривоје – Борко.

Исте године када се вратио из војске (завршио је Економску школу, школујући се уз рад) запослио се у општини као службеник, службујући прво у комуналној инспекцији, а касније у управи прихода и са тог места је отишао у пензију 1991. године.

■ Богата тренерска каријера

По престанку играчке почиње његова још богатија и разноврснија тренерска каријера. Тренирао је мушку екипу „Радничког“ (тада су се играле утакмице у Техничкој школи) и у сезони 1973/74.

КОВАЧЕВИЋ КАО КАПИТЕН ПРИМА ПЕХАР ЗА УЛАЗАК „ЗАСТАВЕ“ 1959. ГОДИНЕ У ПРВУ САВЕЗНУ ЛИГУ

ВЛАСТА КОВАЧ (ПОД КОШЕМ) У ДУЕЛУ СА РАТОМ ТВРДИЋЕМ И СКАНСИЈЕМ

КУМОВИ НА ТЕРЕНУ - КОВАЧ (БРОЈ 11) И ШПАЦЕР (БРОЈ 7)

СЕЋАЊА ПРИЈАТЕЉА НА „ЗЛАТНУ ДЕСНИЦУ“

Сјајан шутер, капитен и најбољи играч

Времена када је Власта Ковач као играч харао под кошевима и стекао надимак код навијача „златна десница“ још памте његови саиграчи Гања, Фитиљ, Шпацер...

- Био је сјајан не само као кошаркаш, већ и као човек. Никада се није са неким посвађао, конфронтирао... Имао је узречицу „Одлично батице, одлично“. Иако му касније многи то нису признавали, као играч био је један од најбољих. Да су тада постојале тројке Власта Ковач би био цар, искрен је његов пријатељ Миодраг Протић - Мишко Фитиљ.

Године проведене на кошаркашким теренима уродиле су не само великим и доживотним пријатељством, него и кумством са саиграчем Миланом Димитријевићем Шпацером.

- Још када је 1952. године основан кошаркашки клуб „Шумадија“ Власта Ковач је био један од његових првих играча. Био је не само један од првих, већ и један од најбољих, подсећа његов кум и саиграч од 1953. године, познати крагујевачки адвокат Шпацер, указујући на чињеницу да је, од када је у Крагујевцу 1954. године уведен избор за најбољег спортисту Шумадије, Ковачевић био већ на тој првој листи од десет спортиста (за најбољег је проглашен боксер Славко Соргић) и то као трећепласирани.

По Шпацеру, било је то другачије време када су се наши кошаркаши, аматери нераздовој-

но дружили и проводили спортске дане.

- Код нас није постојала завист међу играчима, већ само велико другарство. Сви смо се волели и наша пријатељства из тих, играчких дана настављена су и по завршетку каријере. После утакмица, а мртви уморни смо се враћали возом, наивно и невинно, младићки смо знали да се бескрајно радујемо постигнутој победи или да патимо и жалимо због изгубљене утакмице, тврди Шпацер, који је уз свога кума Власту и Загинца, Гању Милојевића и Миму Добричића био члан прве петорке тадашње „Шумадије“/„Заставе“ која је 1959. и 1963. године играла Прву савезну лигу Југославије.

И он се слаже, попут Ковачевићеве породице, да је Власта Ковач читав свој живот посветио и дао кошарци.

ЕГОВ ЖИВОТ

ЕКИПА КРАГУЈЕВАЧКИХ КОШАРКАША КРАЈЕМ ПЕДЕСЕТИХ У БУГАРСКОЈ (КОВАЧЕВИЋ ТРЕЋИ С ДЕСНА)

године увео их у Другу савезну лигу - Група „Исток”, водећи селекцију у којој су играле неки од најпознатијих крагујевачких кошаркаша.

Као тренер Власта Ковач је још већи успех имао са женском екипом „Радничког”. Генерацију девојчица коју је селектирао по основ-

ним школама (тренирали су у школи „Светозар Марковић”) предводио је пуних шест-седам година од „школских клубова” до прве савезне лиге у коју их је увео у сезони 1975/76. године, играјући по школским салама и у Великом парку.

Овај успех Ковач је поновио са играчицама „Радничког” у сезони

1977/78. године када се већ играло у, тада новој, Хали „Језеро”. Због велике и јаке конкуренције „Раднички” је у савезном рангу оба пута био само по сезону. Велики успех и професионално признање Власта Ковач је доживео када је постављен за помоћног тренера женске кошаркашке репрезентације у којој су биле селектиране и његове играчице, као помоћник легендарног Петра Безеља.

- Био је велики ентузијаста. Сам је играчицама правио бројеве и од скаја искрајао имена за дресове. О својим спортским ученицима, било да су у питању биле девојчице или дечаци, бринуо је као отац, пратећи помно њихов развој и проблеме, од школских, спортских, животних..., кажу његова супруга Бранка и син Борко.

Није било у граду клуба или кошаркашког колектива који није посезао за стручним и професионалном помоћи Власте Ковача, тако да је тренирао и женску екипу „Заставе”, мушку „Студента” и био тренер женског тима „Шумедије” када је овај клуб основан почетком деведесетих година. Чак је једно време водио и мушку селекцију крагујевачког Удружења глумонемих и то до такмичења и турнира савезног ранга средином осамдесетих година.

■ Цењен у савезу

Крај тренерске каријере деведесетих година није значајно његов „раскид” са вољеном кошарком. Дути низ година све до 2003. био је делегат Кошаркашког савеза Србије. Био је цењен и признат од савеза Југославије и Србије, дружећи се, стичући и размењујући професионална знања са Жеравицом, Батом Ђорђевићем, Мирком Новоселом са којим је размењивао искуства о америчкој кошарци.

- Никада се није ништа дешавало у Београду, а да му из савеза не пошаљу позивницу, присећају се чланови његове породице.

Иако супруга и син не желе то да помињу, није тајна да је у нашој чаршији био не мали број оних љубоморних на Ковачеве резултате и признања која су стизала из матичног савеза. Али, таква је чаршија, свака, па и наша - све се прашта сем успеха.

Али, оно чега се Ковачева породица не либи да призна је то да је кошарка била читав његов живот.

- Он је целог себе предавао кошарци, бескомпромисно и комплетно. Због тога никада нису остајали његови играчки и тренерски резултати и успеси, али зато смо га ми, породица, имали толико мало. Само га је кошарка имала до краја, кажу супруга Бранка и син Борко.

За своје спортске успехе Властимир Ковачевић проглашен је и за заслужног грађанина Крагујевца. На опраштају од њега у присуству бројних пријатеља, колега, спортиста и поштовалаца његовог дела, породична пријатељица професорка Гоца Радовић надахнуто је завршила свој говор реченицом: „Поздравим нам тамо све наше - Савку, Загинца, Врбу, Пају Ђировића, Миму, Дамбу, Џицију, Рацу, Стеву Жиловића...”, јер се својим некадашњим саиграчима прикључио и он - Власта Ковач. Властимир Ковачевић - Власта Ковач сахрањен је 11. јула на Варошком гробљу.

IN MEMORIAM

ВРЕМЕНУ, ЉУДИМА И БИЉЦИ

Дрво са далеким памћењем

Гаси се још један градски медиј - посебне врсте. Пролетос није олистало времешно дрво код улаза у „Балкан”, сада су му гране сасушене и јадне, под њима нема хлада, мада још обавља важну информативну функцију: са његовог стабла Крагујевчани сазнају ко се упокојио, коме се и када издају парастоси.

Тако је већ деценијама „Балканско” дрво испратило је на стотине својих суграђана и „издржавало бол” убадача, рајснадли и ексерчића којима су умрлице качене на њега.

Дрво код „Балкана”, то је старо варошко правило, било је „резервисано” за градске фаце, што би се некада рекло - чаршијанце (и чаршијанке), углавном „балканце”, али не само њих. Често су умрлице лепљене једна преко друге, јер простор је ограничен, мада су људи пазили да не прекрију неку тазу, или ону која тек најављује даћу. Јасно, то је део старе, добре чаршијанске културе.

Крај дрвета пролазници и данас застају, „информишу” се о новостима ко је скончао. Више умрлица има на гробљанским и црквеним капијама, али оне су другог типа, ако се и мртви могу делити по типовима. А могу! Дрво код „Балкана” било је предодређено за старе Крагујевчане, нека опросте сви остали. Узгред, они су већ изборили примат у граду - за живота.

Повремено су градски хигијеничари, по задатку за који су плаћени, „чистили” стабла дрвећа и бандере од читуље, „малих огласа” и других „плаката”. Грешна им је била душа што су скидали и умрлице са дрвета код „Балкана”, али вулда им нико није рекао да је то стварно градски медиј кога не треба дирати.

Сада ће, вероватно, чим тзв. хортикултурни радници виде да је дрво код „Балкана” биолошки мртво, послати моторне тестере да га уклоне. Једно слично, неколико метара изнад, али које није било најважније, већ је доживело такву судбину. На његово место пре четири-пет година засађена је младица, на срећу - и преживела је, али њено стабло је још омалено, недовољног обима за формат читуље. Уз то, није то исто, јер традиција се ствара годинама.

Кад би дрвосече дошле сутра, са одрубљеним дрветом камион би одвезао и свежа „тужна сећања” на Пепију, Рилета, Ивана, Мату, Павку, Жиру, Пуринца... Они су одскора под „лаком” али црном земљом, душа им се још „вија” чаршијом, а „балканско” дрво, и овако сасушено, на свој начин чува успомену на њих. Песничка душа можда би рекла - и оно жали, саосећа, јер је годинама надгледало те суграђане под својим крошњама.

Обично кажемо да је смрт неминовност, мислећи на људе, али зашто не и на биљке. У овој причи, између људи, „балканаца”, и дрвета, „балканског”, као да постоје упоредне судбине: заједно нестају, а нови сој људи и нове сорте засада изгледа да никада неће личити на оне старе.

Дрво „балканско”, почивај и ти у миру.

ПС: Овај текст написан је у понедељак поподне, када је направљена и фотографија. У уторак изјутра дошли су тестераши, одсекли га и одвезли. Кажу да је присутна конобарица из „Балкана” плакала. Имаће још ко да га жали, заслужио је.

КАО ТРЕНЕР МУШКЕ ЕКИПЕ „РАДНИЧКОГ” КОЈУ ЈЕ УВЕО У ДРУГУ ЛИГУ - ГРУПА „ИСТОК”

ПРВА ГЕНЕРАЦИЈА КОШАРКАШИЦА „РАДНИЧКОГ” У ПРВОЈ ЛИГИ - СЕЗОНА 1975/76.

ДРУГА ГЕНЕРАЦИЈА КОШАРКАШИЦА „РАДНИЧКОГ” У ПРВОЈ ЛИГИ - СЕЗОНА 1977/78.

СИГУРНОСТ ХРАНЕ ЗА БЕБЕ

Млеко које смрди

Како се на рафу државне апотеке нашло млеко за бебе коме је рок истекао пре пет месеци

Пракса да се у рафовима радњи нађе роба којој је прошао рок трајања није нешто што изазива велику пажњу јавности навикнуте на свакојаке трговачке марифетлуке. Због тога никога не узбуђује ни што у оваквим случајевима остају озбиљне санкције које би требало да послуже као опомена онима који покушавају да зараде играјући се туђим здрављем. У клими небриге и неодговорности трка за профитом поништава законске обавезе и моралне норме, па оно што је некад било немислииво постаје уобичајено. Ономе ко пазари ни место где купују ни намена производа не гарантују да неће бити преварен.

Да је ово знала Славица Алексић не би двомесечном учету без размишљања припремила и дала храну за бебе купљену у државној апотеци.

Верујући да је оно што се налази на рафовима апотека поуздано и здравствено исправно, породица Алексић је била поприлично изненађена што њихов најмлађи члан, беба, одбија да пије „Импамил 1“, који је

до тада радо конзумирао. У почетку су сматрали да дете није гладно, али када је малишан остао упоран у одбијању хране посумњали су да нешто није у реду. Пажљивији увид им је открио да је течност у флашици горка и да непријатно мирише. Исти непријатан мирис рибе имала је и смеша у кеси. Збуњени Алексићи су тек тада погледали и констатовали да је рок употребљивости „Импамил 1“, купљеног 16. јула у апотеци „Шумадија“ у Карађорђевој улици, истекао 11. фебруара ове године.

Срећна што је дете појело само 50 грама који му нису причинили здравствене проблеме, бака Славица је сматрала да јој неко, ипак, дугује објашњење и извињење. Такав став, међутим, нису имали у апотеци. Уместо да покажу бригу за здравље детета, апотекари су тражили рачун и доказ да је поменути производ купљен код њих, а имали су и примедби и што је кутија похабана.

Да би добила назад 371 динар ова Крагујевчанка је морала да потражи рођаку која је детету поклонила храну која је, на срећу, сачувала рачун, и да се врати у апотеку са доказима. Пре тога свратила је у нашу редакцију да изрази револт због онога што је доживела, али и да укаже на беспомоћност са којом се суочавају грађани који не знају ко је дужан да их заштити.

СПОРНА КУТИЈА „ИМПАМИЛА 1“, КУПЉЕНА 16. ЈУЛА, А РОК ЈОЈ ИСТЕКАО 11. ФЕБРУАРА

НЕОБИЧНА СПОСОБНОСТ ДЕВОЈЧИЦЕ

За њу се леје метали

Милица Васовић случајно је приметила да је „магнет“ за металне предмете, али и да ову „вештину“ може да пренесе на друге

Једанаестогодишња Крагујевчанка Милица Васовић је и обична и необична девојчица. Лето проводи у Драгобраћи, од јесени ће у пети разред основне школе. Воли да вози бицикл, трчи, плива, има две куце, јариће, негује руже, а у башти и своју леју љутих папричица. Сналази се и у кухињи, одлично прави крофне и филице.

Ово дете продорног погледа и широког осмеха, заправо, као да има „вишак“ животне енергије, а да је тако сведочи и необична способност њеног тела да, као магнет, привлачи металне предмете, али и да своју енергију пренесе на друге.

Не знам од када мој грудни кош

привлачи метал, али почетком прошле године то је прво приметила моја другарица Милена. Играјући се са металним новцем и затварачима од пива приметили смо да они остају залепљени на мојим грудима, али не и код ње. Онда сам из радозности почела да на себи задржавам виљушке и кашике. То сам показала укућанима, па онда и у бифеу у Драгобраћи. Људи су се чудили и то им је било забавно, прича Милица.

У почетку нису јој веровали, мислили су да vara и да користи неке лепкове, али када је успела да своју способност пренесе и на другог сви су почели, како каже, да је уважавају.

Дошао сам да помогнем око клања свиње, када ми је Милица показала своје моћи, ја сам пробао и нисам успео. Онда ме је она мало измасирала леђа и ја, богами, почех да сакупљам есеџ и отварање од пива! Ипак, тај дар изгубио сам после десетак дана, испричао

ЗА ЊУ ЗАБАВА, ЗА ДРУГЕ ЧУДО: МИЛИЦА КАО МАГНЕТ

нам Власта Игњатијевић, познаник Миличине породице.

Мене је масирала више пута, кочили ми се прсти на ногама и леђа и богами ме „попусти“, хвали се бака Ђека.

Иначе, Миличи је жеља да упише медицинску школу или да се бави фризерјем.

ПОВОДОМ ТЕКСТА О СУЂЕЊУ ДОБРИВОЈА СРЕЋКОВИЋА

Хвала за чињенице које нисмо знали

Као ваши стални читаоци и посетиоци кафеа „Скаут 11“, јављамо се поводом чланка у броју 216 под насловом „Маратонски процес Добривоја Срећковића“.

Захвалност дугујемо ваџем – нашем листу за информацију и чињенице које нису знали ни најближи пријатељи г-дина Срећковића, уз констатацију „па људи да ли је то могуће“. Намера је логично питање: Шта би се догодило да се овако нешто нечувано десило фудбалском судији из Подгорице у Крагујевцу, а да је на-

длежан суд у Подгорици? Наведено питање се односи на државне и правосудне органе, као и на средства јавног информисања.

Наша реакција произведена је искреним и објективним информацијама и чињеницама које су директно везане за овај случај.

Читаћемо вас још више, а нашем Срећку, дивном човеку и живој легенди, сву срећу овог света желимо од срца.

1. Милош Јовановић - Милош
2. Драгомир Улајић - Драгомир
3. Јовановић Борак - Јован
4. Јовановић - Драгомир
5. Драгомир - Драгомир
6. Драгомир - Драгомир
7. Драгомир - Драгомир
8. Драгомир - Драгомир
9. Јосифовић МОРГАН
10. Бакић ДЕЈАН БАКА
11. Милош Јовановић - Милош
12. Милош Јовановић - Милош
13. Милош Јовановић - Милош
14. Томислав Радојевић - Томислав
15. Зоран Јакићевић - КИЗИ
16. Драгомир - Драгомир
17. Јовановић Драгомир - Драгомир

МАЛИШАНИ ПРЕД ПОЛАЗАК У КАМП

ДЕЦА ВЕТЕРАНА НА ЛЕТОВАЊУ

Дружење и учење у природи

Захваљујући Удружењу ратних ветерана, инвалида и породица палих бораца десеторо дечака и девојчица, деца њихових чланова, упутило се прошлог петка пут Пожаревца. Они ће до краја јула са још близу стотину својих вршањака боравити у кампу који је организовало тамошње удружење „Патриотски фронт“.

Камп је осмишљен путем извиђачког, али је уједно спортски, рекреативни, забаван и едукативан. Циљ је да деца, која због материјалне ситуације немају могућност да током летњег распуста негде отпутују, барем десетак дана бораве у природи, упознају се, друже се и нешто науче. Наменен је дечацима и девојчицама старости од 10 до 15 година. Ове године успели смо да, захваљујући Скупштини града и „Шумадија сајму“, обезбедимо да отпутује десеторо деце из најугроженијих породица, каже Драган Павловић из Удружења рат-

них ветерана, инвалида и породица палих бораца у Крагујевцу.

Поред деце из Србије у кампу ће боравити и малишани из Републике Српске, а специјални гости ове године су и деца из московског Културно уметничког друштва „Златна капија“.

У питању је традиционални програм који се организује већ четврту годину за редом. Деца ће бити смештена у шаторима, што је за њих посебно интересантно, а поред извиђачких активности и учења сналажења у природи, имаће прилику и да учествују у радионицама из области екологије, превенције болести зависности, али и историје, културе и традиције. Наравно, биће организована и спортска такмичења, као и културно забавни програм, каже наш саговорник.

Камп „Сабор 2013“ у Етно селу Тулба траје од 20. до 30. јула.

М. О.

ЛУБИЛЕЈ ФУДБАЛСКОГ КЛУБА У РЕСНИКУ

Осам деценија ФК Будућности

Један од најстаријих сеоских клубова у Шумадији, ФК „Будућност“ из Ресника слави вредан јубилеј, осам деценија од оснивања 1933. године. Тим поводом од 25. до 28. јула у селу се организује турнир који носи име „Радиша Ђорђевић Пижон“, а учествоваће домаћи ФК „Будућност“, ФК „Слога“ из Десимировца, ФК „Јединство“ из Петровца, ФК „Србија“ из Илићева, ФК „Селџак“ из Цветојевца, и ФК „Виногради“ из Крагујевца. Најбоље три екипе биће награђене пехарима, као и најбољи стрелац и најбољи голман турнира.

Утакмице се играју сваког дана од 16 и 18 часова, а у недељу, 28. јула, финале и утакмица за треће место. Покровитељ овог турнира је Фудбалски савез града Крагујевца.

М.П.

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР доо Крагујевац

Радно време од 7 – 15 сати
Благајна у центру:
7 – 18 сати – радним данима
7 – 13 сати – суботом

ПОСЛОВНИЦЕ:
Кнић 510 – 197
Рача 751 – 262
Баточина 842 – 311
Лапово 853 – 710

ЕД Електрошумадија
Крагујевац

Централа 307 – 200
Дежурна служба 335 – 195
Прикључци 307 – 368
Пријава стања и рекламације
307 – 233 и 307 – 234

Бесплатан телефонски број
за пријаву крађе струје 0800/360-330

ТРАДИЦИОНАЛНИ
ИНДОНЕЖАНСКИ ПЛЕСОд
Суматре
до Јаве

Индонезанска културно-уметничка група „Крида Будаја“ са Универзитета у Индонезији гостоваће у суботу, 27. јула у Крагујевцу, у сали Позоришта за децу.

„Крида Будаја“ је студентска организација која има за циљ да чува и представља традиционални индонезански плес. Основана 1983. године, група носи име водећег индонезанског универзитета и учествовала је на неколико такмичења и фестивала у Индонезији и иностранству. Временом, „Krida Budaya“ је прерасла у престижну играчку групу која се фокусира на шире плесне перспективе. Њени чланови не изводе само индонезанске традиционалне плесове, већ такође и модеран и савремени плес.

Ова група, представља не само традиционалне плесове, већ и свеобухватни преглед индонезанске традиције, из Акех региона на Суматри, па све до Јаве и Папуе. Костими су изузетни и потврђују индонезански мото – јединство различитости. Презентација костима приказује различите пејзаже, људе и обичаје који постоје на 14.508 острва у овој земљи, а Суматра, Борнео, Јава су најпознатији. Они су дубоко укорењени у религију и ритуалне облике уметничког изражавања као средство комуникације са непознатим силама. Музику карактерише стално присуство малих гонгова који се састоје од два или три бубња и неколико варијанти ксилофона. Плес често описује епизоде из Хинду историје, а карактерише га спој различитих регионалних култура. Покрети се одликују високом прецизношћу, изводе се вратом, зглобовима и рукама. Сваке године реконструишу свој репертоар и представљају програм који је инспирисан њиховим истраживањем као и културним богатством њихове земље.

Добитници су бројних награда на такмичењима у земљи и иностранству а наступали су и на фестивалима широм света.

Да уврежена правила о неуспешности „дворанских“ културних дешавања улето могу и да не важе потврђује предходна недеља у СКЦ-у. „Породица бистрих потока“, премијера Ручантеове „Мушице“ (режија М. Чер), промоције књига Пола Поланског и Тарику Абаза Етенеша, уз најављену промоцију награђене књиге песама Ненада Глишића (26. јули у 19 часова) – Пун су шешир.

■ Алтруистички taxi

Амерички песник, романописац, публициста, хуманиста и глобтротер Пол Полански (1942) представио је своје, рекли бисмо, целокупно дело са посебним освртом на боравак на Косову и хуманитаран рад и живот са Ромима. Тако је и настала веома обимна књига песама „Цигански такси“ која је била централна тема вечери. Иначе, Полански је аутор, завидних, осамнаест збирки песама, девет публицистичких књига и једног романа. Тренутно је настањен у околини Ниша, јер је због свог хуманитарног рада и непристрасних извештаја постао непожељан у САД-у.

ЛЕТЊА СТРУЈАЊА У СКЦ-У

Даси света

Полански је више година провео са Циганима Шпаније, Индије, Чешке, Босне и Херцеговине, а 1999. је као саветник УНХЦР-а отишао на Косово. Живећи у логорима за расељена лица као једини који није био Ром, бележио је приче и страдања ромске популације после доласка НАТО-а на Косово. „Цигански такси“ је у ствари потресни исказ о судару обичаја, традиција, ромске културе и савременог света. Аутор крајње поједностављено, документаристички, са честим коришћењем директног ромског говора и са цитатношћу дочарава суштину парадоксалних ситуација у којима се дешавао непрестано, у свако доба дана и ноћи, возећи их својим комбијем, живећи на њихов начин.

Књигу су својим радовима оплеменили и ромски аутори Бајрам Мехмети (сликар) и Мирандија

Гиздић, која је научила енглески и постала саветник УН-а за ромска питања. Књига је изашла двојезично, енглески – српски, а превод је урадио Војо Шиндолић.

■ Никола Тесла као филозоф

Млади аутор из Етиопије Тарику Абаз Етенеш, православац, представио је свој експериментални роман „Ес анд Мист“ („Очи и магла“, роман још није преведен). Аутор је специјални гост Центра „Тесла“ из Београда, који се бави проучавањем домена Теслине филозофије, што је и централна тема Етенешовог романа.

„Очи и магла“ су приче о младом психијатру коме се у кратком временском периоду дешавају ствари које из корена мењају његово животно стање. Губи вереницу, упознаје

необичног, аутистичног дечака који има посебну способност да чита мисли других, продубљује искрено пријатељство са старим школским другом и на крају сазнаје да се у свету ствара и делује једна мрежа посебних људи – хероја. Они својим личним примером мењају своју околину и представљају истинску наду човечанства. Сви су инспирисани на посредан или непосредан начин Теслиним примером.

Како аутор о књизи каже „... роман који покушава да покрене дискусију о неким од истакнутих тема данашњице: дејства енергије и њених утицаја на наш свакодневни живот, као и потребе промене тих утицаја зарад виших идеала људске солидарности... крајње је време да свет озбиљно сагледа решења која је пре пола века предлагао Никола Тесла, јер концепт слободне енергије и метафизички и буквално позива човечанство на ослобођење од улоге потрошача изманипулисаног каналама снабдевања енергијом, преузимања улоге 'слободне душе' која мора да учествује у изградњи бољег света.“

Р. ШАРЕНАЦ

„ЛАГУНА“ НАГРАЂУЈЕ

Породична прича

Нови роман Халеда Хосеинија „А планине одјекнуше“ је незаборавна прича о тражењу оног изгубљеног делића који проналазимо у другима. То је дубоко дирљива прича о томе како волимо, како бринемо једни о другима и како наше одлуке одјекују поколењима.

Два читаоца „Крагујевачких“, добиће ову књигу, а потребно је да у петак, 25. јула, позовете 333 116, после 11 часова ујутру. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Делфи“ у пешачкој зони.

После шест година писања Халед Хосеини је изјавио о овом роману: „Моја прва два романа су, у суштини, приче о очевима и мајкама. Мој нови роман је такође вишегенерацијска породична прича, али овог пута се бави браћом и сестрама, и начином на који се воле, повређују, издају, поштују и жртвују једни за друге.“

Роман почиње у Авганистану, 1952. године. Абдулах и његова сестра Пари живе са оцем и маћехом у забаченом селу. Отац је у вечитој потрази за послом, а породица се бори са сиромаштвом и леденим зимама. Абдулаху је Пари дивна и добра попут виле по којој је добила име, она је читав његов свет. Он је њен заштитник, више као отац него као брат, спреман да за њу учини све, чак и да мења своје једине ципеле за лепо ново перо у њеној збирци. Сваке ноћи они спавају једно поред другог у капутима, чврсто загрљени. Једног дана запутиће се са оцем преко пустиње у Кабул. Пари и Абдулах не слуте да ће им оно што их тамо чека разорити живот – јер понекад људи кажу како прст мора да се одсече да би се сачувала рука...

Ово дело великог замаха и амбиције прати бројне печатљиве ликове од Авганистана до Париза и од Сан Франциска до грчког острва Тинос, и прича њихове дирљиве и неодољиве приче, поново доказујући Хосеинијево дубоко разумевање спона које нам обликују животе и које нас одређују као људе.

„ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО“ НАГРАЂУЈЕ

Жеља
за животом

Два најбржа читаоца „Крагујевачких“ биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов „Вулкан издаваштва“. Потребно је да у петак, 26. јула, позовете 034 333 116, после 10 часова и добићете роман „Чаробни прсти“, Љубинке Добросављевић. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан“, која се налази у Тржном центру „Плаза“.

Могу ли моћ, похота, жеља за победом и авантуром да надјачају очинску љубав?

Да ли смо постали имуни на усамљеност и зашто је новац постао вреднији од живота?

Она је лепа, богата и талентована. Такође, страшно је усамљена и чезне за љубављу и пажњом. Притом болује од неизлечиве болести.

Живот је испуњен патњом која од рођења до смрти вреба сваког човека, испитујући границе стрпљења, милосрђа, доброту, љубави, вере и наде. Сваки пут када би се јако прехладила, или током ноћи имала страховите грчеве и болове у мишићима, Сања је помисљала да је то крај. У тим тренуцима, очекивала је да се из сна не пробуди и оде мајци у загрљај. Али жеља за

животом, за младошћу, која је ипак само њена, увек је успевала да победи најболније тренутке слабости и туге. Храбро је одлучила да живи од данас до сутра. Да зграби живот, као што орао граби плен, и да ради све што ће је усрећити.

КНЕЗ ПАВЛЕ КАРАЂОРЂЕВИЋ (1893 – 1970)

Намесник у тешким предратним годинама

Пише Александар Милојковић

После убиства краља Александра, 9. октобра 1934. године у Марсељу, и отварања његовог тестаментa, истог дана у 20 часова, председник Министарског савета Узунковић прочитао је последњу краљеву вољу. Тестамент је писан на Бледу 5. јануара 1934. године и на основу њега је кнез Павле, као први намесник, преузео вођство земље и већ 11. октобра 1934. године, са осталим намесницима, у Скупштини положио заклетву.

Посебним анексом од истог датума као и тестамент, Њ.К. В. кнез Павле је одређен за старатеља имања и краљеве малолетне деце.

Тако се кнез Павле, у једном трагичном дану за породицу и народ, када је имао 41 годину и био у пуну напону својих животних и умних снага, нашао на челу релативно нове државе Краљевине Југославије.

Одмах по преузимању дужности кнез Павле се суочио са озбиљним тешкоћама које су потресале земљу. Великих невоља било је не само унутар новостворене државне заједнице, него и наслеђених проблема са суседима, као и неке појаве општег, ширег, па чак и светског значаја.

У дворски протокол он је одмах увео једну новину: више нису морали да га поздрављају по турском – пресамићивањем, већ само наклоном главом.

Намесништво је у спољној политици задржало исти курс као у последње време за живота краља Александра, што значи поштовање државних уговора, лојалност према савезницима, стални напори да се одрже мирни односи са суседима и да се мирним путем решавају сва спорна питања.

■ Проблеми у односима са „великима“

Кнез Павле је добро разумео да смиривања унутрашње ситуације нема ако се не начини споразум са Хрватима. Због тога је амнестирао Мачека, који је био осуђен на три године затвора, као и Словенца Антуна Корошеца.

Како је претходна Узунковићева влада пала, кнез Павле је нови мандат за састав владе поверио Богољубу Јевтићу. Међутим, у првим месецима 1935. године није дошло до смиривања ситуације; у земљи је и даље јачао хрватски тероризам, што је јако бринуло кнеза намесника. После избора почетком маја, Богољуб Јевтић ипак формира владу, али се унутрашње прилике не смирују. У јуну 1935. године пала је Јевтићева влада.

Онда је кнез Павле Богољуба Јевтића заменио Миланом Стојадиновићем, већ познатог финансијског стручњака, који је требало да формира нову владу, како би спровео реформе и смањио политичку напетост. Међутим, 1935. године Италија ступа у рат против Абисиније, због чега је Друштво народа проглашава агресором и заводи јој санкције. Тиме су, због новонасталих ратних прилика, погођени и наши економски односи са Италијом.

Све до смрти краља Александра, Француска је била наш главни пословни партнер, са доминантним учешћем капитала, а потом то место преузима Енглеска. Југославија је скоро две деценије била искључиво под француско – британским утицајем и требало је да служи као брана немачком продирању на Балкан.

Међутим, сем вербалних обећања, ни Енглеска ни Француска у то време нису учинили ништа да нам помогну, па је ту ситуацију вешто искористила Немачка, те је за економске односе за нашу земљу нађено неко тренутно решење.

Кнез Павле се одмах после завршетка градње, 15. марта 1936. године, са породицом уселио у Бели двор, чији је завршетак и лично надгледао. Ту му се ускоро, априла 1936. године, родило треће дете, ћерка Јелисавета, која је крштена 3. маја 1936. године у дворској капели светог Андреја Првозваног, уз присуство кума њеног деде принца Николе од Грчке, а црквени обред обавио је српски патријарх господин Варнава.

У Белом двору је потом, 19. октобра 1936. године, одржан и први састанак Народне скупштине.

Милан Стојадиновић је у почетку свог мандата добро сарађивао са кнезом Павлом. Као председник владе, у првој половини јуна 1936. године обавештава кнеза Павла да Немачка нуди гаранције Југославији у погледу сигурности у односима са суседима Италијом и Мађарском, као и своју економску помоћ.

После посете грофа Ђана, италијанског министра иностраних послова, Хитлеру почетком октобра исте године и потписивања комерцијалног уговора, Италија ублажава своју ратоборност према Југославији, те се стицао утисак да настаје затишје у нашим односима. Међутим, ни Кнез Павле ни Стојадиновић нису много веровали да је

баш тако. То је најбоље показало време.

У пролеће 1937. године почињу интензивни односи Југославије и Италије. На састанку са Миланом Стојадиновићем Италија тражи обнову питања конкордата које је било договорено за време покојног краља Александра.

Након напрасне смрти патријарха Варнаве, 23. јула 1937. године, која је у јавности остала нејасна, у Србији је после вербалних фаворизовања римокатоличке цркве на штету СПЦ, дошло до крвавих сукоба 19. августа за време литије. Народ је тражио од кнеза Павла да смени Стојадиновића, који је предлог о усвајању конкордата после „крваве литије“ скинуо са дневног реда Сената. Тада кнез Павле није сменио Стојадиновића.

Наши односи са Немачком били су још увек добри, премда се знало за став Хитлера да му је циљ био и да сузбије француски утицај у средњој Европи, па је тиме била угрожена и „Мала антанта“! Наша робна размена је расла, јер су пољопривредни производи које смо извозили омогућили да се набавља драгоцена опрема и неопходни производи немачке индустрије.

Међутим, општа ситуација у Европи брзо се мења. Тако половином марта 1938. године Немачка врши изненадну анексију Аустрије и тим актом Југославија неочекивано добија Немачку за суседа на својој северној граници. На то тада нису реаговале ни Енглеска, а ни Француска. Средином

КНЕЗ ПАВЛЕ КАО НАМЕСНИК, КАДА ЈЕ ИМАО 41 ГОДИНУ

марта Хитлер је једнострано отказао војне одредбе Версајског уговора.

■ Рат стиже и на Балкан

Кнез Павле је новембра 1938. године путовао у Енглеску, али после разговора са Чемберленом није био ни мало охрабрен. Осим тога, тамо је имао и породичне обавезе у вези са школовањем сина Александра и синовца Петра.

У то време у Паризу је, у свом стану, 1938. године, у седамдесетдеветој години преминуо последњи од унука великог и бесмртног војда кнез Арсен Карађорђевић, који је 23. октобра 1938. године и сахрањен у Тополи, у крипти цркве на Опленцу.

Милан Стојадиновић је као премијер, али и као добар финансијски стручњак, допринео решењу многих актуелних проблема, на пример унутрашњих дугова и одржавању стабилности динара на монетарном тржишту. Напади на Стојадиновића били су и у доба „Конкордатске кризе“, а кнез Павле је све нападе на премијера појмио као нападе на себе лично. Међутим, ту се ништа не може приписати намесништву, јер влада је само спроводила у дело што је раније било договорено.

Крајем 1938. године на парламентарним изборима побеђује Милан Стојадиновић, на челу странке ЈРЗ, и прави коалицију са Мехмед Спахом и

Антоном Корошецом. Међутим, поново оживљавају напади на Стојадиновића, који је после два неуспела покушаја да формира владу 4. фебруара 1939. године поднео оставку.

Постоје и друга мишљења о одласку Стојадиновића, али ће касније о томе још бити говора. Том приликом кнез Павле се ослободио и „услуга“ Петра Живковића, који је одмах био смењен.

Потом, 4. фебруара 1939. године Драгиша Цветковић формира нову владу. Међутим, с обзиром да већ марта 1939. године Немачка окупира Чехословачку, руши се и војно – политички споразум „Мала Антанта“, као саставни део Версајског система, који је покојни краљ Александар стварао са Чехословачком и Румунијом у времену 1920 – 1921. године ради заједничког фронта у циљу заштите својих граница.

Моравска и Чешка затим се прикључују Немачкој. У окрњеној Словачкој је формирана марionетска влада која је имала фиктивну независност.

С обзиром да су ове информације свакако стизале и до Лондона и до Париза, а њихово благо и индолентно реаговање, уз прећуткивање очигледних чињеница и омаљовавање немачких претњи и њихових типично освајачких подухвата, остаје нејасно.

За време посете кнеза Павла Италији априла 1939. Године, Мусолини није вршио притисак на Југославију, играо је улогу миротворца, али једино је кнезу Павлу у форми савета предочио да би у случају да се силе осовине нађу у рату била пожељна неутралност Југославије.

Италијанско држање према Југославији било је стално неприхватљиво и неискрено. Добри познаваоци тих односа су објављивали како је Рим чак и после склопљеног споразума 25. марта 1937. године, све време остао извор свих смутњи против нас.

У време владавине намесништва кнеза Павла, свакако по узору упада Немачке у Чехословачку од које су Чешку прогласили за свој протекторат, а Словачкој дали привидну самосталност, Италијани су се на Велики петак 1939 године искрцали у Албанији и окупирали је, при чему се наша земља није мешала. Потом је преко Албаније избио рат између Италије и Грчке. Свакако да је тим чином измењена ситуација и започети рат на Балкану неоспорно је угрожавао и Југославију.

Наставиће се

БЕЛИ ДВОР ЗАВРШЕН ЈЕ МАРТА 1936. ГОДИНЕ

КНЕЗ КАО „УМЕТНИЧКА ДУША“

Престижни музеј у Београду

Крајем марта 1935. године дошло је до спајања Историјско – уметничког музеја и Музеја савремене уметности у Београду у Музеј Кнеза Павла, у који је ушла и лична колекција кнеза од 70 слика, као и Мештровићев фрагменти Видовданског храма. Музеј кнеза Павла је званично отворен 18. јануара 1935. године.

У најважнија културна достигнућа у краљевини Југославији између два светска рата свакако спада месечник „Уметнички преглед“, издање Музеја кнеза Павла, чији је главни уредник и редовни сарадник био Милан Кашанин. Први број изашао је октобра 1937. године, а штампан је сваког месеца, осим августа и септембра, и излазио је редовно све до априла 1941. године. „Уметнички преглед“ је био први часопис те врсте код нас штампан у Државној штампарији, а уметнички и естетски гледано, био је на највишем европском нивоу.

Музеј кнеза Павла је по оснивању, од 1936. до 1939. године, приредио више изванредно успе-

шних изложби: Модерно француско сликарство (1936), Савремена данска уметност, Пољска уметност, Турске слике и публикације (1937), Италијански портрет кроз векове (1938). Посебно је била запажена изложба „Сто година француског сликарства – Од Давида до Сезана“ – (1939). Београд је тада имао 241.000 становника, а изложбу је посетило преко 80.000 лица.

БАЛКАНСКИ ПРИРУЧНИК

Лек ван листе

Има ли лека за здравство? Има сигурно, али грађани жељни здравља тек ће се уверити колико ће то да их кошта.

Губитак на празно

Одликује нас способност да, у ситуацији када немамо шта да изгубимо, ми ипак изгубимо!

Трагом спортске вести

Спасилачки тимови нису могли ништа да учине против екипе жртва. Због тога је послато десетак хиљада полицајаца који су просто разбили преживеле грађане.

Ефекат оријентисане одговорности

Одговорни не могу ништа да учине за свој народ, али грађани бар знају коме да се обрате ако им је нека помоћ неопходна!

Вредновање информативног система

Информативни систем је идеалан када никоме није битно да ли је информација тачна!

Рекордно пропливавање истине

У немогућности да изађе на површину истина је преронила најбоље овогодишње време!

Предност личног уверења

Младима је једини посао да се редовно јављају на бирое за запошљавање све док се лично не увере да од тог после нема ништа.

Мрак најмрачнијег мрака

ЕПС прети нашим грађанима најмрачнијим мраком мрака. Еј, нашли нас да плаше, а ми деценијама тако живимо!

- Новине које нико не чита од данас можете да игноришете и посредством интернета.
- Бољи руководиоци допадоше бољим народима, а нама су добри и ови најбољи.
- Многи Американци ни не знају ко им је председник. Али зато многи Срби знају да им је то амерички амбасадор.

Милан ТОДОРОВ

- Да је Сервантес био постмодерниста, ветрењаче би јуришале на Дон Кихота.
- Уклањамо све препреке на путу ка Европској унији: Косово, Војводину, Санџак...

Александар ЧОТРИЋ

- Наши картароши краља држе у запећку.
- Празна глава на трону је круна свега!

Ивко МИХАЛЛОВИЋ

На изборима може да гласа сваки пунолетни грађанин. Ако није гадљив!

Александар ЧОТРИЋ

САТИРА

Нама нису потребни водичи. Него гоничи!

Слободан СИМИЋ

Карикатура Горан МИЛЕНКОВИЋ

Шта ће вам лично обезбеђење ако сте изабрани вољом народа!

Раге ЂЕРГОВИЋ

Основно правило кретања

Ако не знамо да останемо где јесмо узалуд ће нам бити што ћемо стићи тамо где смо пошли!

је лабораторија за испитивање млека у Новом Саду. Дакле, ускоро ће бити реално очекивати да Србијом потеку мед и млеко.

Улаз за свој рачун

У Европу ћемо ући мало на рачун образа и достојанства, али то је за нас велика част!

Раша ПАПЕШ

Српско млекомедно стање

Пчелари се залажу за ограничење употребе пестицида штетних по пчеле. Истовремено, прорадила

- Све има свој крај, само ми увек играмо продужетке.
- Код нас постоје министри без портфеља и министри без одговорности.

Раге ЂЕРГОВИЋ

- Не замерам собним мишевима. Ко се данас не би упецао на сир и сланину!
- Гладан стомак је позориште апсурда. Црева певају кад им је најтеже!

Рагмило МИЋКОВИЋ

- О нама можете да пишете шта хоћете. Немамо ми времена за читање!
- Демократија у Србији! Свако чудо за три дана!

Милан Р. СИМИЋ

ВИЦОТЕКА

Интересантно

- Пре петнаестак година мојој мами у Загребу догодило се нешто веома интересно...
- А зар се ти ниси родио у Београду?

Овај се смилује и пусти га. На следећем семафору опет - бум! Окрене се он из BMW-а и види - опет се закуцао „фића”. Опет га ухвати за гушу и почне да дави.

- Немој, брате, молим те имам жену и троје деце...

И поново се овај смилује и пусти га.

На трећем семафору опет - бум! Окрене се возач BMW-а, а овај из „фиће” му маше:

- Иди, иди, ја сам!

Шта фали

- Мораш да сачекаш оног правог - саветује мајка кћерку.
- Зашто да чекам, баш ми је лепо и са погрешним.

Понос

Састали се Американца, Француз, Турчин и Босанац и почели да говоре ко је на шта најпоноснији.

- Ја сам поносан на ЦИА, све зна, чак и пре него што се нешто догоди - каже Американца.

- Ја сам поносан на Францускиње, тако су дражесне, љупке и не дају се лако - похвали се Француз.

- Ја сам поносан на наше тепихе. Скупи су, добри и мало ко их може купити - рече Турчин.

- Ја сам поносан на себе - каже Босанац.

- Сви га загонетно гледају и у глас питају - зашто?

- Па, ево, јуче сам креснуо једну Францускињу на турском тепиху, а ЦИА појма нема о томе.

Возач

- Драги, морамо да отпустимо овог нашег возача, данас је тако возио умало нисам погинула.

- Немој тако, драга, дајмо му још једну прилику.

Полицајац

У глуво доба ноћи утрчава полицајац у дежурну станицу - го као од мајке рођен. Натрчи на командира.

- Шта је било колега, ко те тако среди?

- Друзе командире, ево како је то било. Одем ја на журку, тамо пуно, и тек једна девојка нареди: „Сад нека се све женске скину!” Не потраја дуго, она викну: „Сад нека се сви мушки скину!”

- Па, шта онда би - пита командир?

- Онда нареди: „А сад сви мушки на посао!” И, ево, ја дођох.

Преглед

Вратила се Фата од гинеколога и Мујо је пита:

- Фато, како је рибица?

- Добро!

- Како су сисе?

- Добро!

- А како је шупак?

- Е, за тебе доктор није питао.

Рода

Мали Перица пита оца:

- Је ли, тата, како сам ја дошао на свет?

- Па, сине, донела те рода.

- Е, мој хале, и ти свашта туцаш.

BMW и „Фића”

Купио човек новог BMW-а и сео да се мало провоза. Заустави се на првом семафору, кад отпозади лупи га нешто, поломи светла, искриви браник, велика штета. Погледа он, ударио га „фића”, приђе возачу и ухвати га за врат.

- Немој, бре, пријатељу, ја сам сиротиња, види шта возим, а шта возиш ти!

Горан Миленковић

ОДВАЈАТЕ

НИКИТА МИХАЛКОВ, редитељ:
- Често кажемо - где би нам био крај кад би Руси волели Русе колико их Срби воле.

ИВИЦА ДАЧИЋ, премијер:
- Причамо Вучић, Динкић и ја. Динкић каже: „Ја нисам ниједном био у Бриселу, откако сам у овој Влади“. А био је у Москви, Пекингу, код Арапа. А ја сам био 20 пута у Бриселу. Како се ствари и времена мењају.

ЛЕПА БРЕНА, певачица, о томе зашто воли Монте Карло:
- Ово је дестинација где, баш као и у целој држави Монако, није срамота бити безобразно богат. Напротив, то је нормално и пожељно.

МИОДРАГ СТАРЧЕВИЋ, председник општине Љига, о предлогу да се школа у том месту преименује од „1300 каплара“ у име покојног директора, иначе СПС-овца:
- 1300 каплара нису ни били из Љига, већ су само изгинули на територији наше општине.

МИЛУТИН МРКОЊИЋ, министар, о својој вези са певачицом Аном Бекутом:
- Никад јој нисам наместио ниједан концерт и ја Бекути више штетим него што јој помажем. С друге стране, зар не може човек, бре, да воли и у овим годинама.

АНА КОКИЋ, певачица:
- Срећа је када можеш да поједеш кутију сладолета без гриже савести.

ДРАГАН МАРКОВИЋ ПАЛМА, први човек Јагодине:
- Увек полудим кад видим да новинаре оставе да чекају испред Владе и неке странке. Еј, пет сати стоје на улици да онај у оделу изађе да им саопшти неку глупост. Ја им кажем: Ало, бре, уведите те људе, дајте им нешто да попију и поједу, и то су људи.

ЈОВАНА БАЛАШЕВИЋ, глумица и млада мајка:
- Није реч о томе да ја не желим да се удам, већ, једноставно, ја и Саша не можемо да се договоримо око концепта венчања.

ВЕЛИМИР ИЛИЋ, министар за инфраструктуру:
- Наћи геометра у Србији то је премија, а наћи два - то је чудо.

Милош Игњатовић **ЗУМ**

Саобраћајни знаци завршили у кориту Лепенице

Повлашћени паркинг или – ко разуме схватиће

Одоше рекламе на ђубриште

Одо' ја да косим

Еј, прво треба да се упознамо

ЈАВНО СТАМБЕНО ПРЕДУЗЕЋЕ «КРАГУЈЕВАЦ»
ОБЈАВЉУЈЕ

О Г Л А С

О ДАВАЊУ У ЗАКУП СТАНОВА на одређено време до 3 године

- Воје Радића бр.5, површина 32,97 м²

Почетна месечна цена за станове износи 274,00 дин/м².

Закупац сноси и трошкове осигурања.

Понуде се достављају у затвореној коверти са назнаком «Понуда за закуп стана» и то искључиво препорученом поштом на адресу ЈСП «Крагујевац», Николе Пашића бр.2.

Понуда треба да садржи:

- име и презиме,
- адресу,
- број телефона за контакт,
- податак о занимању, делатност,
- висина закупнине по м²
- број закупнина које се нуде унапред.

Физичко лице које се јавља на оглас за стан доставља писмену изјаву и доказ да не поседује стан на подручју града Крагујевца.

Изабрани понуђач је дужан да пре закључивања уговора о закупу уплати закупнину за број месеци који је навео у понуди а најмање за два месеца унапред. Станови који се оглашавају користе закупци и биће усељиви по њиховом иселењу.

Рок за подношење пријава је 8 дана од дана објављивања.

Прошло је десет година од када нису са нама

Стевка
30. 6. 2003.

Србољуб
25. 7. 2003.

Заувек ће остати у нашим срцима и успоменама.

Гаге и Шојка

Драган Пантовић

Обавештавамо родбину и пријатеље да ћемо дана 27. јула 2013. године, у 11,30 сати, на гробљу Главица у Книћу, давати четрдесетодневни помен.

Ожалошћена породица Пантовић

Паунић Милош
1980 – 1999.

У суботу, 27. јула 2013. године, у 11 сати, на Бозман гробљу даваћемо 14- годишњи помен нашем вољеном сину.

Позивамо родбину и пријатеље да присуствују помену.

Породица Паунић

Дана 25. јула 2013. године навршава се десет година од када није са нама наша драга

Олга Живановић
професор у пензији

С љубављу и поносом чувамо успомену на тебе.

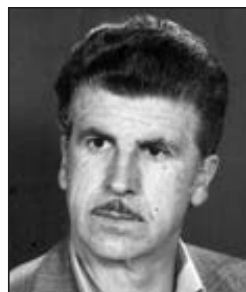
Твоји најмилији:
ћерка Светлана, унук Иван и унука Невена

Мали огласи

КОД УСАМЉЕНОГ пензионера, соба за преноћиште или на дуже време, повољно, по могућности кирија унапред. Цена од 50 до 60 евра. Тел: 371-004.

У **ПРИВАТНОЈ** резиденцији, власник продаје власнику, без агенције, трособан, комфоран, некористишћен стан, од 80 квадрата у центру Крагујевца. Тел: 338-219, 064-3081175.

МАТЕМАТИКА, механика, физика (сви узрасти). Поправни (август). Студенти свих виших и високих школа и факултета (септембар). Тел: 034-360-202, 063-77-11-002, Арсић.

Деспотовић Живорад
1. 5. 1933 – 28. 7. 2002.

Прошло је једанаест година од како ниси са нама. Једнако боли твој одлазак као и првог дана. Недостаје нам твој топао поглед, нежност, твоја сигурност.

Супруга Соја, кћерке Снежана и Љиља са породицама

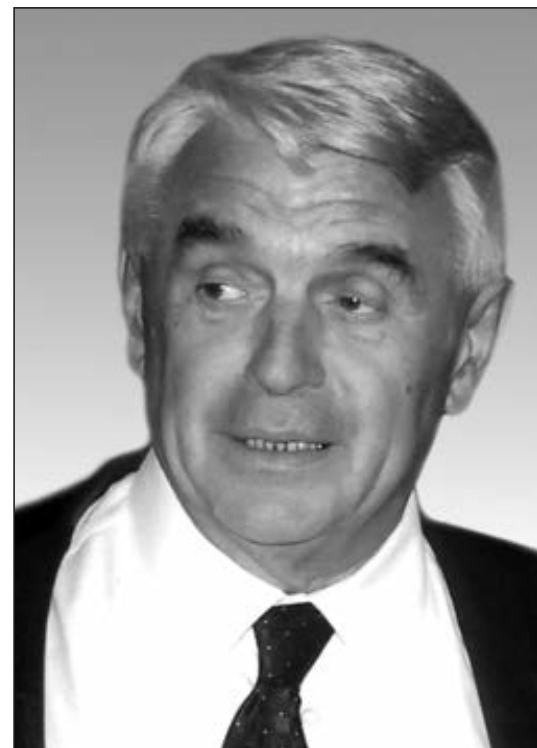

Пајковић Радомир
25. 7. 2006 – 25. 7. 2013.

Пролазе дани, пролазе године, а бол и туга нису те отргнуле од наших живота.

Супруга и ћерке са породицама

Драги Жиле, вечно ћемо те носити у срцима нашим и казивати о племенитости, правди и доброту твојој, сваки дан о доброделију и чињењу твојом, јер им се не зна броја...

Живорад Жика Арнаутовић

5. 12. 1943 – 17. 7. 2013.

Твоји: Власта, Гриља, Мома Доктор, Мишко Црногорац, Јевта, Панча, Фрле, Дуде, Живана, Раја Дебели, Вуле, Раде Гођа, Фазан, Дража, Тима, Жика Дурбин, Милан Маршићанац, Дебља, Весна, Мишко Поп, Ива и Срба Млинар

AGENCIJA ZA VOĐENJE POSLOVNIH KNJIGA
mani
За правна лица и предузетнике
BRZO - TAČNO - PROFESIONALNO
(034) 334 805
(064) 680 36 42
Karadorđeva 17
11000 Kragujevac

MARKETING KRAGUJEVAČKE
telefoni 333-111
333-116

СКАНДИНАВКА

190	ИНСЕКТ КОЈИ ЖИВИ У ЗЕМЉИ	ВОЉА ЗА ЈЕЛОМ	ВАТЕРПОЛО ТРЕНЕР СА СЛИКЕ	НОВАК НОВАК	ГРАД НА СЕВЕРУ ШПАНИЈЕ	АФРИЧКА ДРЖАВА	АМЕРИЧКИ РЕДИТЕЉ СТЕЊЛИ	МАКАР МАЛО
ВАТЕРПОЛО КЛУБ КОЈИ ТРЕНИРА								
ЕНГЛЕСКИ ПИСАЦ ЕДВАРД								
РОК ГИТАРИСТА СТИВИ				ГРАД У ЕТИОПИЈИ	ЖУТИЦА (МЕД.)			
ЗВЕЗДА У САЗВЕЖЂУ ОРЛА						БАЊА ЛУКА	СКРИВАТИ	
ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ, МЕТАЛ					КОМ. РАДНА ОРГАНИЗ. (СКР.)	ОСЕЉАЈ		
	СТАРАОЦИ							СПУШТАЊЕ АВИАНОМ НА ПИСТУ
	ГЛУМАЦ МУСТАФА							
НЕУТРОН		РЕДИТЕЉ ВИТОРНО						
		ПОДНОСНО ШИ МОЉБИ						
МАЛИ КИП БОГА АМОРА							ТОНА	ВРШИЛАЦ САНАЦИЈЕ
С МУКОМ СТИЊИ (ФИГ.)								
ИМЕ БИВ. ШАХИСТ-КИНЕ МАРЊЕ						АРАНЂЕ-ЛОВАЦ	СТРАНО ЖЕН, ИМЕ, ЕТЕЛ	
СЛАВНИ БУЊАР БАДИ				КОЈИ ПРИПАДАЈУ ЊОЈ	ДАГАНИ			
ЛАКО ИСПАРЉИВА ТЕЧНОСТ								
САВЕТИ. КОЛЕГИ-ЈУМИ					ГРЧКО СЛОВО МЕРА ЗА ЕЛЕКТРИЧНИ ОТПОР			
ИВАН ЉУБИЧИЋ (НИЦИ)			ДРУГО ИМЕ ГРАДА КЕЛНА	ЛИТАР				
РАДИО-НИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ВИЛИМА								

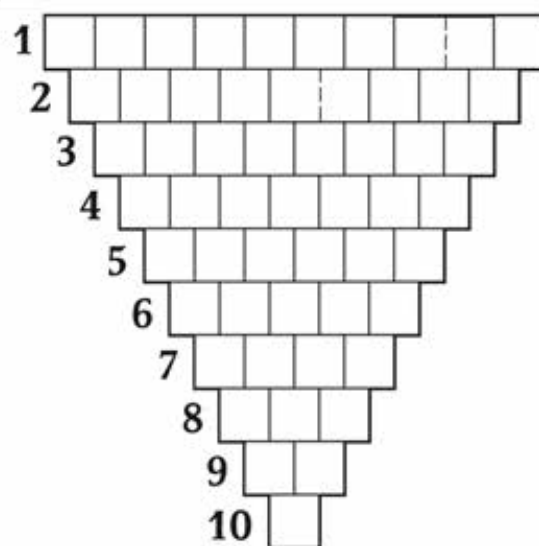
ЛОГИЧКА СЛИКА - НОНОГРАМ

Испуњалку решавате помоћу бројева датих са стране лика. Сваки број у једном реду или једној колони означава непрекинути сегмент (непрекидна зацрњена поља у низу). Колико сегмената има у једном реду или једној колони, толико бројева има у том реду или колони. Логичким повезивањем попуните (зацрните) одговарајућа поља испуњалке и добићете цртеж. У овом случају у испуњалци је скривен ЛЕПТИР.

Наша је препорука да за решавање овог задатка користите графитну оловку, као и да обележавате поља која сигурно не треба да буду зацрњена. Као помоћ дајемо вам један решени сегмент.

			3	2	1											2	2	2		
7	8	2	3	4	3		1	1							1	4	5	5	2	
3	4	4	2	3	8	3	3	4			1	1	8	8	5	3	3	5	7	
2	3	4	5	4	4	13	11	9	14	13	12	14	6	6	2	3	3	8	6	
			1	1																
			2	2																
			3	3																
4	1	1	2	1																
5	1	1	2	2																
2	1	2	2	3																
2	2	2	1	4																
			1	9	3															
			4	13																
			4	11																
			4	9																
			4	7																
			10																	
			10																	
			12																	
			10	3																
			12	3																
			2	13																
2	4	4	2																	
3	3	3	2																	
2	6	3	2																	
1	6	2	2																	
			6	6																
			6	5																
			4	4																

КЛИН

Нова реч се добија одузимањем једног слова од претходне речи и премећањем преосталих слова.

ВОДОРАВНО:

1. Скупљати се, правити наборе,
2. Мање важни, споредни члан (израз),
3. Бистрост, прозирност,
4. Проучавалац иранске културе,
5. Округли владари,
6. Језеро у Финској,
7. Глумица Ита,
8. Делови хектара,
9. Симбол радијума,
10. Прво слово.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ ●●○○○

	3	8			7				
7					2				
9				2	4		8		
			6		5		7		
	5				8	9			
3	4							1	
			9	5	3			4	
6	7								2

НИВО ТЕЖИНЕ ●●●●●

7		1	6	3					9
9	2							4	
1	6			5					
		9	6	1	5				
									3
			2	4	6				
						9		7	
8	7								5

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: ереванац, мекетати, имарет, п, ратило, е, бразавил, екрани, а, к, им, тор, рин, сыр, имало, нк, ћевапчић, нетом, и, милетић, илир, чад, накапати, аца лукас.
ОСМОСМЕРКА: мадрид - шпанија.
СУДОКУ: а) 549-187-623, 831-246-597, 672-539-814, 367-851-249, 184-792-356, 295-463-781, 413-625-978, 958-374-162, 726-918-435. б) 729-635-184, 561-478-329, 384-219-765, 918-364-572, 635-782-941, 247-951-836, 856-123-497, 473-596-218, 192-847-653.

CityVision

MESTO OGLAŠAVANJA USPEŠNIH!
LED EKRAN U CENTRU GRADA

NOVA ERA
SPOJIAŠNIJE OGLAŠAVANJA

Bilbordi kakve ste oduvek želeli!

TOP LOKACIJA:
STROGI CENTAR KRAGUJEVCA
Najprometnija raskrsnica i početak pešačke zone

POZOVITE 302-852 i uz nagradni kod: "kgnovine" dobićete 10% popusta za reklamu

Roda Megamarket Kragujevac
Save Kovačevića 48a

info telefon: 0800 000 500; www.roda.rs

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ од 25. до 31. јула

Четвртак 25. јул	Петак 26. јул	Субота 27. јул	Недеља 28. јул	Понедељак 29. јул	Уторак 30. јул	Среда 31. јул
<p>Јутарњи програм</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>08.30 Цртани филм р.</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Музички програм</p> <p>10.00 Жене ван закона р. =</p> <p>11.00 Преваранти р. =</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Кухињница</p> <p>12.35 Кућица у цвећу р.</p> <p>13.00 Музички програм</p> <p>14.00 Комунални сервис р.</p> <p>15.00 Цртани филм р.</p> <p>15.30 Вино и виноградарство р.</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 Серија р. =</p> <p>17.00 Мозаик</p> <p>18.00 Жене ван закона =</p> <p>18.50 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм р.</p> <p>20.00 Раскршћа</p> <p>20.40 Музички програм</p> <p>21.00 Жива ватра</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 Преваранти =</p> <p>23.30 Атлас</p> <p>00.00 Вести</p> <p>00.05 Хит дана</p>	<p>КАО И ДРУГИ</p> <p>20.00 Као и други</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>08.30 Цртани филм р.</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Музички програм</p> <p>10.00 Жене ван закона р. =</p> <p>11.00 Преваранти р. =</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Кухињница</p> <p>12.35 АБС шоу</p> <p>13.00 Музички програм</p> <p>14.00 Раскршћа р.</p> <p>14.30 Музички програм</p> <p>15.00 Цртани филм р.</p> <p>15.30 Атлас р.</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 Серија р. =</p> <p>17.00 Моја Шумадија</p> <p>18.00 Жене ван закона =</p> <p>18.50 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Као и други</p> <p>20.30 Нокаут</p> <p>21.00 Серија =</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 Преваранти =</p> <p>23.30 Мегafon Music</p> <p>00.00 Вести</p> <p>00.05 Хит дана</p>	<p>Очеви и деца 1.део</p> <p>23.00 Очеви и деца 1.део</p> <p>08.45 Најава програма</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Цртани филм</p> <p>10.00 Мегafon Music р.</p> <p>11.00 Документарни програм р.</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Шумадијски праг р.</p> <p>13.00 Кућица у цвећу</p> <p>13.30 Fashion files</p> <p>14.00 Shopping avantura</p> <p>15.00 Документарни програм</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 4 усамљена мушкарца</p> <p>18.00 Као и други р.</p> <p>18.30 Нокаут р.</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Лек из природе</p> <p>20.30 Илузиониста</p> <p>21.00 Концерт</p> <p>21.50 Хит дана</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 АБС шоу</p> <p>23.00 Очеви и деца 1.део</p> <p>00.00 Вести</p> <p>01.00 Хит дана</p>	<p>Цркве брвнаре</p> <p>22.30 Цркве брвнаре</p> <p>08.45 Најава програма</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Цртани филм</p> <p>09.35 Најсмешније животиње р.</p> <p>10.00 Биографије познатих</p> <p>11.00 Кућица у цвећу</p> <p>11.30 Лек из природе</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Шумадијски праг</p> <p>13.00 Агрордневник</p> <p>13.30 Кућица у цвећу</p> <p>14.00 Филм</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 Филм</p> <p>18.00 Документарни програм</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Стаклено звоно</p> <p>20.30 Најсмешније животиње</p> <p>21.00 Концерт</p> <p>21.50 Хит дана</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 Цркве брвнаре</p> <p>23.00 Очеви и деца 2.део</p> <p>00.00 Вести</p> <p>01.00 Хит дана</p>	<p>Мозаик</p> <p>17.00 Мозаик</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>08.30 Цртани филм</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Музички програм р.</p> <p>10.00 Жене ван закона р. =</p> <p>11.00 Преваранти р. =</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Кухињница</p> <p>12.35 Стаклено звоно р.</p> <p>13.00 Музички програм</p> <p>14.00 Shopping avantura р.</p> <p>15.00 G.E.T. Report</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 Серија р. =</p> <p>17.00 Мозаик</p> <p>18.00 Жене ван закона =</p> <p>18.50 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Спортска галаксија</p> <p>21.00 Серија =</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 Преваранти =</p> <p>23.30 Нокаут р.</p> <p>00.00 Вести</p> <p>00:35 Хит дана</p>	<p>Суграђани</p> <p>20.30 Суграђани</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>08.30 Цртани филм</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Музички програм р.</p> <p>10.00 Жене ван закона р. =</p> <p>11.00 Преваранти р. =</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.35 Агрордневник р.</p> <p>13.00 Музички програм</p> <p>14.00 Спортска галаксија р.</p> <p>15.00 G.E.T. Report р.</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 Серија р. =</p> <p>17.00 Мозаик</p> <p>18.00 Жене ван закона =</p> <p>18.50 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Здравље је лек</p> <p>20.30 Суграђани</p> <p>21.00 Серија</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 Преваранти =</p> <p>23.30 Биографија</p> <p>00.00 Вести</p> <p>00:05 Наставак биографије</p> <p>00:30 Хит дана</p>	<p>КОМУНАЛНИ СЕРВИС</p> <p>20.00 Комунални сервис</p> <p>07.00 Јутарњи програм</p> <p>08.30 Цртани филм</p> <p>09.00 Вести</p> <p>09.05 Музички програм р.</p> <p>10.00 Жене ван закона р. =</p> <p>11.00 Преваранти р. =</p> <p>12.00 Вести</p> <p>12.05 Кухињница</p> <p>12.35 Цркве брвнаре р.</p> <p>13.00 Музички програм</p> <p>14.00 Здравље је лек р.</p> <p>14.30 Суграђани р.</p> <p>15.00 Цртани филм р.</p> <p>15.30 Fashion files р.</p> <p>16.00 Вести</p> <p>16.05 Серија р.</p> <p>17.00 Мозаик</p> <p>18.00 Жене ван закона =</p> <p>18.50 Хит дана</p> <p>19.00 Хроника 1</p> <p>19.30 Цртани филм</p> <p>20.00 Комунални сервис</p> <p>21.00 Серија</p> <p>22.00 Хроника 2</p> <p>22.30 Преваранти =</p> <p>23.30 Вино и виноградарство</p> <p>00.00 Вести</p> <p>00.05 Хит дана</p>

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs

КОШАРКА

КГ трио до
бронзе из
Казаня

И КАЛИНИЋ ЕКСТРА ТАЛЕНАТ

СТУДЕНТСКА селекција Србије освојила је бронзану медаљу на Универзитетским играма у руском граду Казану. Ривал у борби за треће место био нам је одговарајући тим Канаде, а резултат 87:74, по деоницама 24:16, 23:21, 14:26, 26:11.

У саставу изабраника Оливера Поповића, била су и тројица играча крагујевачког Радничког, Милош Димић, Стефан Јовић и Никола Калинић, који је такмичење почео као члан Војводине, а у међувремену завршио у екипи „црвених ђавола“.

Иначе, на последњем скупу најбољих светских студентских кошаркаша, Србија је, у Кини 2011. године, била победник такмичења.

М. М.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

Долази време за
Мачке

ПОСЛЕ 10 година мушке „доминације“ у Србији, од јесени ће и девојке имати своје државно првенство у америчком фудбалу, додуше бесконтактном - флег варијанти.

Наиме, у септембру почиње Супер лига Србије у конкуренцији жена, а у такмичење ће кренути осам екипа подељених у две групе. Крагујевачке Дивље Мачке рангиране су у јужну групу, заједно са екипама из Краљева, Бора и Панчева, док ће „Север“ чинити Новосањанке, Београђанке и екипе из Кикинде и Обреновца.

До сада су наше девојке победиле на свим турнирима на којима су учествовале, а прва следећа провера је крајем јула у Панчеву.

М. М.

ПАРАСПОРТ

У Мостар -
десети пут

СПОРТСКИ клуб особа са инвалидитетом „Јуниор“, по десети пут организује тандем бициклички маратон Крагујевац-Мостар. Трка је кренула јуче од крагујевачког Крста, траје до суботе, а дневне етапе су Ужице-Вишеград-Сарајево-Мостар.

Учествује десет бицикала, што тандем, што појединачно, а возачи ће, као специјални гости града Мостара, бити присутни на преко четири века дугој спортској манифестацији, скоковима у Неретву.

М. М.

ВАТЕРПОЛО

БРОНЗА СА
УНИВЕРЗИЈАДЕМарковићу
и Поповићу

КАО чланови ватерполо репрезентације Србије, играчи Радничког, Душан Марковић и Борис Поповић, освојили су бронзану медаљу на Универзијади у Казану. До одличја је наша селекција стигла савладавши у утакмици за треће место Италијане - 12:10 - када је Поповић дао два гола, а Марковић један.

На путу ка злату српском тиму испречила се у полуфиналу домаћа Русија, која је у неизвесном мечу славила са 12:11. Пре тога, у четвртфиналу, наши момци су били бољи од Јапана (15:7), док су у групној фази поражени једино од Италије - 8:7, а савладали су Црну Гору и САД са по 9:5, Бразил 14:8 и Белгију 22:2.

В. У. К.

ВАЊА И ФИЛИП

На Светском
првенству

ОЧЕКИВАНО, „А“ ватерполо репрезентација Србије у својим редовима на Светском првенству, које траје од 19. јула до 4. августа, има и два члана Радничког. Наиме, селектор Дејан Савић није мо-

гао при избору да „заобиђе“ ведице нашег састава, Вању Удовичића и Филипа Филиповића.

У Барселони, заједно са њима у трци за медаљом налазе се још и: Бранислав Митровић, Душан Мандић, Живко Гоцић, Милош Ђук, Душко Пијетловић, Слободан Никић, Милан Алексић, Никола Рађен, Андрија Прлаиновић, Стефан Митровић и Гојко Пијетловић.

В. У. К.

ОДБОЈКА

ЖОК СМЕЧ 5

Партизан одвео Љиљу

ЈЕДНА од најбољих играчица новог суперлигаша у протеклој сезони, која је у Смечу 5 наступала на позајмицу, Љиљана Ранковић, вратила се у матични клуб.

Наиме, београдски Партизан, који није био ни близу елите српске женске одбојке, фузијом са Визуром, обезбедио је то место. Како је Љиљана чланица Визуре, нови клуб под именом Партизан Визура показао је интересовање за њен ангажман, што ће крагујевачком тиму донети доста проблема у примачкој дијагонали.

Сребрна
Александра

ТЕХНИЧАР крагујевачког суперлигаша Смеч 5 Александра Брђовић, у саставу кадетске репрезентације Србије, освојила је сребрну медаљу на Европским олимпијским играма младих, одржаним у холандском граду Утрехту.

Наш тим је у групи савладао Грчку и Холандију максималним резултатом и изгубио од Пољске у тај-бреку. У полуфиналу поново су страдале „Лале“, сада са 3:1, док је у борби за пехар од Српкиња била боља Словенија истовременим резултатом.

Узаврео песак

СРПСКЕ селекције све више бивају запажене на међународним такмичењима у одбојци на песку. А томе велики допринос стиче из нашег града, јер је Крагујевчанин Бојан Димитријевић, некадашњи играч Радничког, недавно постављен за савезног селектора свих репрезентативних селекција.

После добре игре на Медитеранским играма, последњи успех забележен је на Балканском шампионату до 22 године у Штипу, где су се девојке окитиле златом, а мушкарци бронзаном медаљом. У наредном периоду следи „пун“ календар, а такмичења се одвијају из викенда у викенд. Прво је на реду Балканијада за сениоре, а затим Европско првенство за такмичаре до 18, 20 и 22 године у обе конкуренције.

М. М.

Пише Милутин Марковић

Храброст без граница. Тако се у најкраћем може описати такмичење у висинским скоковима у воду, које су у четвртак на отвореним градским базенима имали прилику да виде наши суграђани. Младићи и људи средњих година, њих 22, окушали су знање, али и срећу, на традиционалном међународном надметању у организацији Клуба екстремних спортова Крагујевац, Спортског центра „Парк“, а под покровитељством Скупштине града. По други пут узастопно скокови су се одржали на овом месту, мада је много атрактивнија локација била језеро у Шумарицама. Међутим, због ниског водостаја, и ове године није било могућности да се таква замисао спроведе у дело.

Ово је уједно било и прво од три овогодишња такмичења за Куп Србије, где су бодовани, наравно, само домаћи такмичари. Иначе, поред Срба, на крагујевачку скакаоницу су изашли Словенци, представници Босне и Херцеговине, те Црне Горе. Скакало се по већ устаљеном рапореду, најпре серија са обавезном „ластом“, затим друга, у којој су дозвољени скокови по избору, са салтима и виџима, а у последњој, по истом принципу, такмичило се десет најбољих.

Као и последња два пута, победник за 2013. годину је Ужичанин Борко Миладиновић, сигурно тренутно најбољи скакач у нашој земљи. Осим у првом скоку, доминирао је над конкуренцијом и задивило преко две хиљаде окупљених посетилаца градских базена.

ВИСИНСКИ СКОКОВИ

КРАГУЈЕВАЦ ОСМИ ПУТ УГОСТИО СКАКАЧЕ У ВОДУ

Спектакл за уживање и

Испод њега на победничком постољу нашли су се гости из Словеније, Јан Бончина, односно Ален

Карнишк. Крагујевчана је било петорица и сви су ушли у финале, али, на жалост, остали су без ме-

даље. Иако је после две серије био други, Марко Павловић није успео да одбрани прошлогодшње

СТРЕЉАШТВО

МИЛУТИНУ
СТЕФАНОВИЋУ У
РУСИЈИЕкипна
бронза

КРАГУЈЕВАЧКИ стрелац Милутин Стефановић освојио је са репрезентацијом Србије треће место на Универзијади, која је одржана у руском граду Казану. И то у дисциплини МК пушка тростав, три пута 40 метака, са резултатом од 3.455 кругова.

Стефановић је у појединачној конкуренцији са 1.151 кругом (389 клечећи, 389 лежећи и 373

стојећи) био 18. и мало му је недостајало да се нађе и међу осам најбољих.

Ово је, иначе, било прво одлично Србије на Универзијади у Казану, а успех је већи када се има у виду да су од српских стрелаца били бољи само Кинези и домаћини Руси.

Европа
у комшилуку

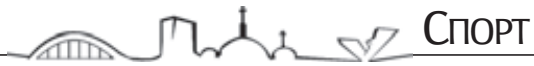
ОСИЈЕК је од 22. до 28. јула домаћин Европског првенства на коме ће учествовати 563 стрелаца из 37 земаља.

Српска репрезентација, у чијим редовима је и Крагујевчанин Стеван Плетикосић, наступиће са 19 такмичара у свим узрасним категоријама.

Крагујевчанин је јуче гађао у дисциплини МК пушка 60 метака лежећи, док ће у недељу наступити у дисциплини МК пушка тростав, три пута 40 метака.

Да подсетимо, на истом првенству 2009. године, такође у Осиеку, Степа је са репрезентацијом Србије освојио две медаље - златну и бронзану.

С. М. С.

ФУДБАЛ

ПОЈАЧАЊА НА ИСПИТУ

Четворица новајлија

КАКО је најављено, боравак на Златибору Раднички би требало да искористи и за коначно формирање тима. Тако се тиму прво придружио "предвиђени" Аргентинац Матијас Поркари, а потом су дошли центарфор Бојан Малинић, голман Марко Шимић и десни бек Душан Дуњић.

Поркари је офанзивни везни фудбалер, 28-годишњак, који је професионалну каријеру започео у аргентинском Белграну. Затим је наступао за уругвајске екипе Феникс и Данубио, одакле се отиснуо у мађарски Хонвед, где се није наиграо, као ни по потоњем повратку у Уругвај у тим Прогреса.

Голман Шимић, исписник Аргентинца, иако Хрват у овдашњем фудбалу познат је као играч Јагодине у периоду од 2010. до 2012. године, када је, по избору тренера, био најбољи на тој позицији у Супер лиги. Годину између боравао је у иранском прволигашу Санатнафту из Абадана. Иначе, поникао је у загребачком Динаму, а бранио је и за Кроацију из Сесева и НК ЗЕТ из Загреба. Прошао је готово све млађе репрезентативне селекције Хрватске, а са крагујевачким суперлигашем потписао је двогодишњи уговор.

Две године млађем Душану Дуњићу каријера је почела у крушевачком Напретку, а онда га је статус професионалца одвео у чачански Борац. Прошле сезоне прво је наступао за македонску Брегалницу, док је пролећни део провео у БСК Борчи.

ФУТСАЛ

У ЕКОНОМЦУ

Прозивка у понедељак

ЕКОНОМАЦ са припремама за нову сезону стартује у понедељак, 29. јула. Шефу струке Ивану Божовићу на располагању ће бити сви играчи, међу који-

ма и новајлија Алан Фетић, млади репрезентативац Словеније, као и повратник у редове "студената", Бразилац Данијел де Соуза.

Првих седам дана, по речима тренера Божовића, екипа ће тренирати у Крагујевцу, а затим их очекују десетодневне припреме на Златибору. Екипа је, како се тврди, комплетирана, али остаје могуће довођење још једног играча, неафирмисаног деветнаестогодишњег Бразилца, који је ових дана на проби у Крагујевцу. С. М. С.

Најмлађи од њих је вођа навалe Малинић, 1990. годиште, који је по-текао у Црвеној звезди, а прошле сезоне био члан албанске Бесе.

Ту вероватно није крај појачањима, пошто Крагујевчани још увек покушавају да се договоре са Партизаном и ангажују деснокрилног фудбалера овог клуба, Филипа Кнежевића.

В. У. К.

ДОК ЗЛАТИБОРСКИ ДАНИ ТЕКУ

Црвени брусе форму

ВРЕМЕ брзо пролази, почетак српског фудбалског шампионата све је ближи, што означава улажење тимова у завршну фазу припрема. Тако се и "црвени" колико прекосутра враћају са 12-дневног борава на Златибору, где су брусили физичку спремност, али и тим и игру.

У свеопштем трагању за најбољима, саставу који ће почети лигу, Раднички 1923 је одиграо и неколико утакмица. До писања овог текста равно три, а по плану имаће још две до повратка. Најпре је савладао зонаша, Слогу из Пожеге, резултатом 1:0, да би у наредна два сусрета, против Јединства из Ужица и црногорског прволигаша Петровца, скор био нерешен - 0:0, односно 1:1.

Теже провере, уобичајено, дошле су на крају златиборске "мисије". Јуче је ривал Крагујевчанима требало да буде суботички Спартак, док ће се сутра, пред полазак, снага одмерити са екипом Младости из Лучана.

По повратку са Златибора у плану је утакмица "на локалу", са белолешевачком Победом, а до почетка првенства, 10. августа, иде се и на меморијални турнир у Чачак, где ће се, поред домаћег Борца, наћи и Јавор из Ивањице и крушевачки Напредак.

В. У. К.

БИЦИКЛИЗАМ

Ђука најбољи у Србији...

ТРИЈУМФОМ на последњем такмичењу, које је одржано на Кошутњаку у Београду, у дисциплини крос кантри, бициклиста крагујевачког Радничког Бојан Ђурђић приграо је и осму титулу првака Србије у маунтин бајку.

Ђурђић је био најбржи после седам извезених кругова дужине 4,5 километра, чиме је још једном потврдио своју доминацију у овом спорту, што се домаћег такмичења тиче.

Трку су, иначе, одлично организовали Бициклически савез Србије и Бициклически клуб Црвена звезда из Београда.

...И у Црној Гори

ОДЛИЧНУ серију резултата, маунтин бајкер "црвених" Бојан Ђурђић наставио је освајањем првог места на Гран при Монтегегу, који се прошле недеље возио у Бијелом Пољу.

Он је кроз циљ прошао два и по минута брже од најбољег црногорског такмичара. С. М. С.

АТЛЕТИКА

Квартет на Балканијади

У РЕДОВИМА репрезентације Србије на Балканијади за сениоре, која се овог викенда одржава у бугарској Старој Загори, биће и четворица такмичара крагујевачког Радничког.

То су: Александар Миленковић, који ће наступити на 110 метара са препонама, Дарко Живановић, представник нације на 3.000 метара стипл, скакач увис Јован Вукићевић, те Милош Савић, члан српске штафете 4x100.

В. У. К.

ПЛИВАЊЕ

Лазар државни шампион

ЛЕТЊЕ првенство Србије за кадете, јуниоре и у апсолутној категорији, одржано за викенд у Београду, донело је пуно радости пливачима Радничког, али и овом крагујевачком спорту уопште.

Наиме, наш град по први пут добио је једног шампиона државе у пливању - Лазара Карића. Овај момак је до звања првака Србије стигао у дисциплини 200 метара мешовитим стилем, у кадетској конкуренцији.

Сјајном резултату Карић је придружио сребро са 50 метара краул, док је чланица "црвених" Сара Марковић употпунила успех клуба бронзом на 50 метара леђно.

В. У. К.

КАРТИНГ

Компликације

ПРЕТПОСЛЕДЊА, пета трка за шампионат Србије у картингу, која је вожена прошле недеље на стази Ада Хуја на Новом Београду, обилвала је квалитетним тркама, нарочито у класи 3, иначе најбројнијој.

У првој трци одлично је возио такмичар АСК Крагујевац Никола Лазаревић, коме је замало измакло прво место. У другој трци био је слабији, па је самим тим умањено шансе за неки бољи резултат, с обзиром да чак тројица картингаша испред њега конкуришу за титулу првака.

Ипак, Александар Ристић није дозволио изненађење у класи 4, у којој је у обе трке био неприкосновен, као и Мирослав Марковић у класи 6.

Једним трећим и једним првим местом у класи 7, Ристић је додатно закомпликовао стање у генералном пласману, где за 10,5 поена касни за лидером из Јагодине Зораном Марковићем, па ће последња трка, која је на програму у септембру, донети доста узбуђења у овој класи.

С. М. С.

приредба, одлично организована на такмичарском и, што је веома битно, безбедносном плану. Организатори су свакако били више него задовољни.

- Прво такмичење у Крагујевцу организовано је 2006. године, ово је осмо за редом. Почели смо традиционално, само са ластом, а како су временом напредовали и такмичари и сам спорт, то се претворило у прави хај дајвинг, са више серија и дозвољеним скоковима по избору. На овом сусрету користили смо коефицијенте светске Хај дајвинг федерације, а сви скакачи су добили прилику да покажу шта знају и могу. Видели смо, дакле, разноврсне скокове са великим коефицијентима, што је

дало и већи збир бодова. То је била и мотивација за долазак већег броја такмичара из окружења, што је свакако увеличало ову приредбу.

Организацијом и интересовањем за скокове смо више него задовољни. Време нас је коначно послужило, сви позвани такмичари су дошли, а ниво безбедности је био изузетан и сигурно најбоље радимо тај посао у окружењу.

На жалост, наши момци нису узели ни једну медаљу, али то само показује веома озбиљну конкуренцију, никако наш слаб квалитет. Надамо се бољем догодине - казао нам је Марко Павловић, члан Клуба екстремних спортова Крагујевац.

Нашима два њосиоља

МНОГО боље него на свом „буњишту“, свој посао у овогодишњем такмичењу за Куп Србије „одрадили“ су скакачи Клуба екстремних спортова Крагујевац гостујући у Пријепољу и Ужицу. Наиме, у преостала два такмичења, одржаним за викенд, остварили су сјајне резултате и тако забележили леп збирни успех.

У суботу, у Пријепољу, Марко Павловић заузео је друго, а Горан Бојић четврто место, а сутрадан, на надметању у Ужицу, Павловић је био трећи, Марјан Миладиновић пети, а Бојић седми. Укупан збир резултата сва три такмичења дао је коначан пласман по коме је победник овогодишње серије неприкосновени Борко Миладиновић, Марко Павловић заузео је друго, а Горан Бојић треће место, те су тако у Крагујевац довели сребро и бронзу.

Сезона 2013. године, барем што се наших скакача тиче, завршава се у недељу, скоковима у Неретву у Мостару.

КРАГУЈЕВАЧКИ "СЕНДВИЧ"

ДИВЉЕЊЕ

сребро, завршивши такмичење на четвртм месту. Пети је био Младен Цветковић, за њим Марјан

Милановић, девети Горан Бојић и десети Дејан Вељковић.

Све у свему, лепа и атрактивна

NAJBOLJE CENE STANOVA!

SAMO
833 €/m²
+PDV

•GRATIS•
garažno
mesto

Dvosobni stanovi i stanovi na 5. i 6.
spratu za samo 833 evra/m² + PDV.

SLATKI PAKET
ZA USELJENJE
10Kg ČOKOLADE
NA POKLON

• SMALLVILLE •
KRAGUJEVAC

Prodaja i informacije: +381 34 635 2641
info@smallville.rs, www.smallville.rs